

Gorenjski Glas

PETEK, 21. JUNIJA 2019

LETO LXXII, ŠT. 49, CENA 1,85 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Gradijo hranilnik električne energije

Eden najbogatejših Slovencev Damian Merlak v sodelovanju s podjetnikom iz Most Romanom Bernardom na Jesenicah gradi hranilnik električne energije, ki bo eden največjih v Evropi. Delovati bo začel oktobra, investicija pa je vredna okrog petnajst milijonov evrov.

URŠA PETERNEL

Moste – Oktobra bo na Jesenicah začel delovati hranilnik energije podjetja NGEN, ki bo eden največjih v Evropi, investicija pa je vredna okrog 15 milijonov evrov. Podjetje NGEN s sedežem v Mostah pri Žirovnici sta ustanovila eden najbogatejših Slovencev, ki je obogatel s kriptovalutami, Damian Merlak in uspešen gorenjski podjetnik Roman Bernard, ki je na začetku poslovne poti uspel na področju kableske televizije, zatem pa

na noge postavil podjetje Flycom, ki se ukvarja s helikopterskimi prevozi. Lani je podjetje prodal in se skupaj z Merlakom podal v povsem nove vode, na področje energetike.

In kako sta se podjetnika sploh seznanila? Kot nam je povedal Damian Merlak, se poznata že vrsto let, saj sta bila z Bernardovo hčerko Mirjam sošolca v srednji šoli v Kranju. »Pred enim letom pa sva ustanovila podjetje NGEN. Roman je direktor podjetja, jaz pa so-lastnik s tako imenovano

zlato delnico,« je povedal Merlak. A zakaj se je Merlak s področja kriptovalut sploh podal na energetsko področje? »Slovenija bo s tem projektom med vodilnimi v Evropi. Seveda pa gre tudi za dober posel,« je dodal Merlak, ki sicer živi na Malti (z njim smo komunicirali po elektronski pošti).

Osrednji del projekta so hranilniki električne energije, ki so novost na energetskem področju ne le v Sloveniji, temveč tudi v Evropi.

► 4. stran

Foto: Gorazd Kavčič

Roman Bernard z ženo Zorko in hčerjo Mirjam piše novo podjetniško zgodbo na energetskem področju s podjetjem NGEN, v katerem sodelujejo z Damianom Merlakom.

V Mengšu začeli graditi dvorano

V Mengšu so postavili temeljni kamen ob začetku gradnje težko pričakovane športne dvorane.

Temeljni kamen so položili nekdanji župan Janez Per, direktor SGP Graditel Janez Zorman in mengeški župan Franc Jerič.

ALEŠ SENOŽETNIK

Mengeš – S krajšo prireditvijo ob Osnovni šoli Mengeš, so v sredo postavili temeljni kamen, ki naznanja začetek gradnje športne dvorane, na katero so Mengšani čakali več kot dve desetletji. Kot je povedal župan Franc Jerič, so delavci gradbenega podjetja Gradbincec iz Kamnika že začeli izvajati pripravljana dela, športna dvorana pa naj bi bila dokončana do jeseni prihodnjega leta.

Gradnje dvorane, ki bo precej razbremenila prostorsko stisko mengeške osnovne šole, se je razveselil tudi ravnatelj šole Milan Burkeljca.

► 13. stran

Grožnje niti niso prav redke

► 8. stran

Akcijska ponudba PICK & PLACE
LESENA HIŠA L 156

JELOVICA

+ PODARIMO DGD
od **115.500,00 €**

080 23 23 | www.jelovica-hise.si

AKTUALNO

Recesija še ne pomeni krize pri nas

»Tudi če pride recesija, ni nujno, da bo z njo prišla tudi kriza za Slovenijo,« je na letošnjem Vrhju malega gospodarstva na Brdu pri Kranju razmišljala generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije Sonja Šmuc.

3

GORENJSKA

Zasebni vrtci v negotovosti

Predlog novele zakona o vrtcih, ki občinam omogoča, da same določijo višino financiranja zasebnih vrtcev, je pri slednjih povzročil precej nejevolje. Prepričani so, da bodo s tem zasebni vrtci dosegljivi le za najpremožnejše starše.

9

CG+

Dvojna energija, vzporedna pot

Na sprejemu, ki so ga za odlične učence letos pripravili v Radovljici, so bili tokrat kar trije pari dvojčkov: Živa in Filip Mlinarič sta iz Lesc, Lana in Inja Černe ter Mija in Nuša Pogačnik pa iz Radovljice.

26

CG+

Iz Predoselj v Južno Afriko

Razstava Dekle iz ozadja domovine prikazuje življenjsko zgodbo Ljudmile Belcijan, ki je na pragu druge svetovne vojne v službi pri knezu Pavlu Karađorđeviću zapustila domovino in si novo življenje ustvarila v Južni Afriki.

28

VREME

Danes bo pretežno oblačno s krajevnimi nevihtami. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo oblačno s pogostimi plohami in nevihtami.

15/25 °C
jutri: spremenljivo oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Igra Deseti brat v Predosljah

KUD Predoslje vas vabi na izvirno ljudsko igro Deseti brat, ko jo bodo na prostem odigrali 21., 23., 28. in 30. junija ter 5. in 6. julija v avtentičnem okolju župnijskega posestva v Predosljah. Deseti brat je prvi slovenski roman. To je najbolj širnejše in najbolj kompleksno pripovedno delo v prozi, zato je za Slovence posebnega pomena. Objavljen je bil leta 1866, kasneje je doživel številne dramatizacije in bil uprizorjen na nešteti slovenskih odrih, dvoriščih, podih, kulturnih domovih itd., v Predosljah vsaj trikrat. Andrej Inkret je napisal zadnjo dramatizacijo leta 1995, ta pa je postala osnova za priredbo na prostem v Predosljah. Govorica preprostega kmečkega sloja je bila v originalu arhaično knjižna, vendar so jo zaradi avtentičnosti prevedli v gorenjsko narečje.

Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici. Nagradno vprašanje: Kdo je napisal zadnjo dramatizacijo Desetega brata, ki je postala osnova za priredbo na prostem v Predosljah? Odgovore s svojimi podatki pošljite do četrтка, 27. junija 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme REZKA JERALA iz Podnarta.

Izšli so letošnji Vozni redi v Alpah

Kranjska Gora – Izšla je že enajsta knjižica Vozni redi v Alpah, v kateri so zbrani vozni redi vlakov, avtobusov, žičnic in ladjic ter ponudniki kolesarskih izposojevalnic in taksi prevozov na območju slovenskih Alp in tudi čez mejo. Skupno je v knjižici 48 različnih prog, od tega jih 15 obratuje samo v času poletne sezone. Tako kot lani je tudi letos knjižica, ki je izšla v 3.750 izvodih, dvojezična, v slovenskem in angleškem jeziku. »S knjižico želimo uporabnikom približati uporabo trajnostnih prevoznih sredstev, saj so informacije o možnosti uporabe in kombiniranju različnih vrst javnega prevoza na območju slovenskih Alp dostopne na enem mestu. Število domačih in tujih gostov v alpskih občinah narašča, s tem pa tudi pritiski na infrastrukturo in okolje, zmanjšuje se tudi doživljajska vrednost naravnih danosti in kulturne dediščine. Z uporabo javnega potniškega prometa, kolesa in hoje smo svobodnejši, vožnja z vlakom, ladjico, avtobusom ali gondolo pa je lahko pravo doživetje,« poudarjajo v organizaciji CIPRA Slovenija, kjer so knjižico pripravili ob podpori Stalnega sekretariata Alpske konvencije, Slovenske turistične organizacije, Planinske zveze Slovenije in lokalnih turističnih organizacij. Knjižica je v tiskani obliki na voljo pri vseh partnerskih organizacijah, dostopna pa je tudi v elektronski obliki na spletnih straneh CIPRE Slovenija in vseh partnerjev ter prek QR-kode.

Slovenski upokojenci volili vodstvo

Kranj – Po izteku mandata vodstva Zveze društev upokojencev so včeraj volili novo vodstvo. Izbirali so predsednika, podpredsednike, upravni odbor, nadzorni svet in častno razsodišče. Edini kandidat za predsednika je bil Janez Sušnik, za podpredsednico pa Vera Pečnik. Janez Sušnik, doma v Šenčurju, je predsednik slovenskih upokojencev od decembra leta 2016, organizacijo pa je po odstopu Antona Donka iz zdravstvenih razlogov kot začasni predsednik vodil že od junija istega leta.

V Evropi se naš glas sliši

Po desetih letih bo v poslanske klopi Evropskega parlamenta znova sedla Ljudmila Novak iz Moravč. Na letošnjih evropskih volitvah je bila izvoljena kot nosilka liste stranke NSi.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Poslanica Evropskega parlamenta ste bili že med letoma 2004 in 2009. Kako se bo po desetih letih znova vrniti v evropske poslanske klopi?

»Vesela sem, da sem bila izvoljena, in po desetih letih se spet veselim, da bom opravljala delo evropske poslanke. Vmes sem nabirala politične izkušnje v slovenskem parlamentu, kamor sem bila izvoljena v letih 2011, 2014 in 2018, vmes sem bila eno leto ministrica. Imam občutek, da imam zdaj neprimeren več političnih in drugih izkušenj in sem veliko bolj pripravljena za to delo, kot sem bila leta 2004, ko je bila zame izvolitev presenečenje in ko tudi še nisem imela predhodnih parlamentarnih izkušenj. Dela se veselim, vem pa tudi, da se je v tem času marsikaj spremenilo, da prihajajo novi izzivi in da bo treba tudi marsikaj delati drugače kot pred desetimi leti.«

Kako bi primerjali takratne in današnje razmere v Evropski uniji?

»Leta 2004 je bila največja širitev Evropske unije, kar deset članic je hkrati vstopilo in čutili je bilo navdušenje in nov zagon. Šlo je za zgodovinski trenutek, ko so nekateri nekdanje članice vzhodnega bloka postale članice EU. Kot Slovenka sem bila izredno ponosna na to, da je Slovenija prva od teh novih članic, prevzela evro in nato tudi predsedovanje Evropski uniji. Slovenija bila takrat v gospodarskem vzponu in dajali so nas za zgled uspešnosti. Na to smo bili izredno ponosni. V vmesnem času pa se je marsikaj zgodilo, bile so krize, od brexita do finančne in migrantske krize – in vse to je povzročilo neke napetosti, razočaranja. Morda so bili ljudje in njihovo blagostanje bolj postavljeni v ozadje, ker so se pač prvenstveno reševale te krize. Migrantska kriza denimo je članice EU razdelila in na tem področju se bo treba v prihodnje bolj potruditi, da se nihče ne bo čutil prisiljenega sprejeti migrantov, če tega ne želi, po drugi strani pa jih nekatere države potrebujejo, še posebej zaradi staranja prebivalstva in potreb gospodarstva, kar vse prinaša nove izzive. Predvsem pa se mi zdi pomembno, da bo morala Evropa veliko več narediti za zaščito zunanjih meja in postaviti jasna pravila. Če zaradi nezakonitih prehodov meja

Ljudmila Novak / Foto: Gorazd Kavčič

vlada kaos in se ljudje čutilo ogroženi, to ne prispeva k varnemu počutju ljudi.«

Tudi letos je bila v Sloveniji ena najnižjih volilnih udeležb med državami članicami. Čemu to pripisujete?

»Veseli me, da še vedno okoli sedemdeset odstotkov Slovencev meni, da je naše članstvo v EU nekaj pozitivnega. Ko pa se pripravljamo na volitve, pa menijo, da osem slovenskih poslancev ne bo imelo odločilnega vpliva, v ospredju se postavljajo plače poslancev in že takoj na začetku to pomeni nekaj negativnega, čeprav vemo, da je delo evropskih poslancev naporno in odgovorno in da so plače dogovorjena na ravni EU. Za slovenske razmere so poslanske plače videti visoke, za države, kjer so povprečne plače višje, pa ni tako. To je v Sloveniji prikazano kot problem in tudi to po svoje odvrta ljudi.«

Kako bi odgovorili na dilemo, da osem poslancev iz Slovenije ne more ničesar doseči?

»V Sloveniji smo se odločili, da bomo člani EU, in glede na število prebivalstva ter naš prispevek v skupno blagajno nam pripada osem evropskih poslancev. To je več kot denimo pripada Nemčiji, ki ima 98 poslancev ob 82 milijonih prebivalcev. Naše število res ni veliko, ampak vsak poslanec lahko s svojim delom in prepričljivimi argumenti za naše interese pridobi tudi druge poslance. Zato je glas slovenskih poslancev pomemben in moje izkušnje kažejo, da se marsikaj da doseči. Način dela v EU je tak, da evropska komisija pripravi dokumente, ki jih poslanci dobimo kot poročevalci. Kdor je glavni poročevalec,

ima velik vpliv. Ponosna sem na to, da sem bila prva slovenska poslanica, ki sem imela poročilo, in sicer o t. i. europassu (življenjepisu, s katerim se lahko predstavljajo delodajalcem po vsej Evropi). Vpliv poslanca pa je odvisen tudi od njegove aktivnosti, od priložnosti, ki jih ima znotraj nekega odbora, in tudi od osebnega odnosa z drugimi poslanci. Tako lahko marsikaj narediš za svojo državo. V svojem prvem mandatu sem delovala v skupini za manjšine in sem se zavzemala za pravice slovenskih manjšin. Možnosti in priložnosti obstajajo in naš glas se sliši.«

Kako doseči, da bi se mi, državljani, bolj identificirali z Evropsko unijo?

»Zagotovo je pomembno, da tudi mediji v večji meri poročajo o delu Evropskega parlamenta, kar je zdaj precej skopo, več je poročanja o odločitvah Evropske komisije in sveta. Delu Evropskega parlamenta in slovenskih poslancev v njem bi lahko več pozornosti namenil tretji parlamentarni program. Če ni poročanja, ljudje menijo, da poslanci ne delamo nič. V resnici veliko in odgovorno delamo, delo pa je tudi naporno, zlasti zaradi veliko potovanja.«

Poslanci imate tudi možnost, da se srečujete neposredno z ljudmi in vabite volivce v Bruselj, kar ste tudi vi pogosto izkoristili v svojem prvem mandatu. Imate morda tudi zdaj takšne namene?

»Ena od možnosti za stik z državljani je, da se udeležujemo dogodkov in prireditev v Sloveniji, na katere nas povabijo kot evropske poslanke. Druga možnost pa je, da Evropski parlament v določenem obsegu financira obiske

iz tvoje matične države. Tu sem vedno koristila pripadajočo kvoto in povabila ljudi, ki so si želeli ogledati Evropski parlament in prisluhniti dvournemu predavanju o delovanju evropskih institucij. Če jih državljani spoznajo iz prve roke, so jim tudi bližje.«

Kako boste osebno organizirali svoje delo in življenje evropske poslanke?

»Običajno je tako, da evropski poslanci živijo doma v Sloveniji in se vozijo na zasedanja, ki običajno trajajo med ponedeljkom in četrtkom, ta čas pa preživijo v Bruslju, kjer potekajo sestanki odborov in delovnih skupin, medtem ko je enkrat mesečno nekajdnevno plenarno zasedanje v Strasbourgu. Tako si zdoma navadno od ponedeljka do četrтка, odvisno tudi od tega, kako zasedajo »tvoji« odbori, konec tedna pa se vračaš v domovino in si tu v stiku z domačimi volivci. Evropski poslanci res veliko potujemo in upam, da bo letalski prevoznik vozil direktno v Bruselj, kar me je ta čas res začelo skrbeti.«

Ko ste bili prvič poslanica, ste imeli mlado družino (vaša hčerka je obiskovala evropsko šolo v Bruslju), kako pa bo zdaj potekalo vaše družinsko življenje, ko ob odraslih otrocih znova odhajate na to dolžnost?

»Po eni strani so veseli in so me ves čas podpirali, po drugi pa se zavedajo, da jim bom odslej manj na razpolago. Otroci so zdaj odrasli, imam že sedem vnukov, dva pa pričakujemo avgusta. Čeprav sem malo žalostna, da bo za vnuke potem manj časa, pa sem tudi odločena, da se jim bom tedaj, ko bom doma, skušala bolj posvetiti.«

Recesija še ne pomeni krize

»Tudi če pride recesija, ni nujno, da bo z njo prišla tudi kriza za Slovenijo,« je na letošnjem Vrhu malega gospodarstva razmišljala generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije Sonja Šmuc.

SIMON ŠUBIC

Brdo pri Kranju – Na osmem vrhu malega gospodarstva, ki je v torek v organizaciji Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) potekal na Brdu pri Kranju, je več kot tristo udeležencev tudi prek mreženja in svetovanja iskalo nove poslovne priložnosti. Pogovarjali so se še o tem, kako slovenski izvoz, ki je motor razvoja, soočiti z izzivi digitalizacije, industrije 4.0, razvojem kreativnih industrij in nenehnim dvigovanjem kompetenc.

»Majhne in dinamične ekonomije, kot je slovenska, so lahko vedno v pripravljenosti za nove poslovne priložnosti,« je poudarila generalna direktorica GZS Sonja Šmuc in dodala, da ima ravnomašno malo gospodarstvo s svojo dinamičnostjo, prebojnostjo in inovativnostjo številne poslovne priložnosti. Ob tem je poudarila, da Slovenija že peto leto zapored dosega nadpovprečno gospodarsko rast kljub ohlajanju globalnega gospodarstva. »Tudi če pride recesija, nikakor ni nujno, da bo z njo prišla tudi kriza za Slovenijo, če delujemo pametno,« je še dejala.

Za hitrejšo uvajanje ukrepov

Predsednik GZS Boštjan Gorjup je spomnil na sedem ukrepov, ki so jih na

Foto: Gorazd Kavčič

»Poslovno okolje mora biti prijazno in poslovanje v najmanjši možni meri obremenjeno z administrativnimi ovirami,« je poudaril predsednik GZS Boštjan Gorjup.

lanskem vrhu določili iz predvolilnih programov političnih strank in so z vidika gospodarstva ključnega pomena za izboljšanje podjetniškega okolja. Med te ukrepe sodijo tudi stabilno poslovno okolje s kratkimi administrativnimi postopki, popolna davčna razbremenitev 13. in 14. plače ter reforme javnega sektorja, zdravstva in izobraževalnega sistema. Čeprav je bil narejen korak naprej na področju davčne razbremenitve

regresa in dodatka za poslovno uspešnost ter pri oblikovanju enostavnejšega poslovnega okolja, si malo gospodarstvo, tako Gorjup, želi še v tem mandatnem obdobju hitrejših korakov pri vseh ukrepih.

Zeleno in kreativno gospodarstvo

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek je mala in srednja podjetja označil za jedro slovenskega gospodarstva.

Poudaril je, da je Slovenija nad povprečjem Evropske unije po rasti gospodarstva. Spomnil je, da se je lani število zaposlenih v gospodarskih družbah povečalo za trideset tisoč, da so mala in srednja podjetja ustvarila za devet odstotkov več prihodkov, prihodki gospodarskih družb na tujih trgih pa so se povečali za deset odstotkov in so znašali skoraj štiri milijarde evrov. Višji sta bili tudi neto dodana vrednost in povprečna plača na zaposlenega. »Slovenija se na mednarodnem zemljevidu uveljavlja s svojim zelenim, kreativnim in pametnim gospodarstvom,« je dejal Počivalšek in opozoril, da je za nadaljnjo rast ključen dvig produktivnosti v podjetjih.

Gospodarsko ministrstvo je po ministrovih besedah v obdobju 2014–2018 podprlo več kot tisoč malih in srednjih podjetij letno. »Ohranili smo dvajset tisoč delovnih mest in ustvarili dva tisoč novih. V podprtih podjetjih smo povečali dodano vrednost v povprečju za štiri odstotke letno in spodbudili približno dvesto milijonov evrov investicij.« Do leta 2023 bo podjetjem na razpolago 135 milijonov evrov kohezijskih sredstev, za podporo digitalizaciji in digitalni transformaciji mikro, malih in srednje velikih podjetij pa bo do leta 2023 namenjenih 32 milijonov evrov, je še razložil.

K

KOMENTAR
MARJANA AHAČIČ

Odprta vrata, obrisan prah

VRadovljici so pred kratkim odprli novi Muzej lekarništva in alkimije, prav v teh dneh pa Čebelarški muzej beleži šestdeset let delovanja. Gospod Plešec, lastnik lekarniškega muzeja, je dejal, da je Radovljico izbral tudi zato, ker ima tako bogato tradicijo kulture, kamor sodijo tudi muzeji: Mestni muzej, Kovaški muzej v Kropi, morda malce pozabljeni Muzej talcev v Begunjah, če naštejemo najstarejše, pa muzej jaslic na Brezjah, Avsenikov muzej in Alpski smučarski muzej v Begunjah. V Kropi imajo še muzejsko hišo Fovšaritnico, v Lescah zasebni lovski muzej, vaški muzej in čudovite ostanke rimske Ville Rustice v Mošnjah.

Lastniki in lokalna skupnost pričakujejo, da bo bogata muzejska ponudba pritegnila še kakšnega obiskovalca več. Teh – roko na srce – v zadnjih letih sploh ni tako malo. Zakaj bodo prišli, kaj bodo želeli videti in predvsem kaj jim med sprehodom po muzejskih sobah želimo sporočiti?

Muzejske zbirke so tiste, ki ustvarjajo idejo o preteklosti in jo povezujejo s sedanostjo. Vloga muzejev v sodobni družbi se spreminja, tako kot se družba sama. Njihovo jedro ostajajo zbirke, ki pa morajo postati bolj dinamične, interaktivne, saj se le na tak način omogoča aktiven prenos znanja, je povedala direktorica Muzejev radovljiške občine Petra Bole,

ko je napovedala posodobitev Čebelarškega muzeja.

Morda se v njenem opisu skriva bistvo odgovora na vprašanje, kakšno je sporočilo, ki nam ga prinašajo muzeji, in predvsem komu je namenjeno. Sama verjamem, da moramo muzejska vrata najprej na široko odpreti domačinom. Oni so tisti, ki morajo poznati svojo preteklost, morda bodo tako lažje videli vsaj obrise svoje prihodnosti. Na kakšen način torej predstaviti vse bogastvo, ki ga hranijo muzeji? Ko so v sedemdesetih letih v Čebelarškem muzeju na ogled prestavili pravi panj z živimi čebelami, je bila to prava mala revolucija, obiskovalci so od blizu in daleč so prihajali v Radovljico prav zaradi privlačno postavljene zbirke.

Morda je prav zdaj čas, da se z eksponatov spet temeljito obriše prah, pa ne tistega, ki ga vidimo z očesom in ostane na krpi. Kot skupnost razmislimo, kaj nam pripovedujejo zgodbe muzejskih zbirk, stroka pa naj jih poskuša zapisati na način, ki bo razumljiv čim širšemu krogu ljudi. Ne z majhnimi črkami na panojih, ki jemljejo voljo do raziskovanja, ampak z iskreno željo po prikazovanju in pripovedovanju ter z navdušenjem nad bogastvom, ki nam ga je uspelo ohraniti.

Če nam to uspe, smo na svojo stran pridobili domačine, turisti, o tem sem globoko prepričana, bodo šli za njimi.

Srečanje izseljencev in zamejcev

Srečanje bo letos v Radovljici, osrednji dogodek bo prvo soboto v juliju v grajskem parku, sicer pa bo na Gorenjskem in v Ljubljani še več dogodkov.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Od 3. do 7. julija se bodo na tradicionalnem srečanju Dobrodošli doma tudi letos v domovini zbrali Slovenci iz izseljstva in zamejstva. Osrednji dogodek prireditve, ki vsako leto gostuje v drugem slovenskem kraju, udeleži pa se je nekaj tisoč gostov z vseh kontinentov, bo tokrat v soboto, 6. julija, v grajskem parku v Radovljici.

Letos so organizacijo prvič prevzele štiri nevladne organizacije, ki sodelujejo s Slovenci v zamejstvu in po svetu: Združenje Slovenska izseljenska matica, Svetovni slovenski kongres, Izseljensko društvo Slovenija v svetu in

Rafaelova družba. Pripravili bodo pester program prireditve, med drugim tako nastope različnih glasbenih, folklornih skupin in pevskih zborov, koncert Marcusa Finka in Nejca Lavrenčiča, razstave, srečanje mladih raziskovalcev, pogovor z uspešnimi Slovenkami, premierno predstavitev monografije Slovencev iz Novega Sada Preteklost za sedanost, srečanje pa začnejo z nogometnimi tekmami na Brdu.

Minister Urada za Slovenijo v zamejstvu in po svetu Peter Jožef Česnik je poudaril, da so se organizatorji srečanja za Radovljico odločili, ker je zaradi bližine letališča, avtoceste in železnice logistično zelo primerna,

ena od pomembnih prednosti je tudi bližina krajev, ki so za Slovence doma in po svetu pomembni in zanimivi. Med njimi, tako minister, na prvem mestu versko svetišče Brezje, tudi Bled, Bohinj in Kropa in seveda mesto Radovljica, ki je kot zgodovinsko mesto zanimivo predvsem za tiste izseljence, ki bodo prišli od daleč.

Prireditve Dobrodošli doma financira Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in letos tudi Občina Radovljica. Pri posameznih dogodkih sodelujejo Narodna in univerzitetna knjižnica, Inštitut za narodnostna vprašanja, Slovenska filharmonija, Turizem in kultura Radovljica,

Nogometna zveza Slovenije ter Inštitut Jožef Štefan. Častni pokrovitelj prireditve je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

»Slovincem, ki živijo po svetu, takšna srečanja zelo veliko pomenijo, je na novinarski konferenci pred prireditvijo poudaril vodja sektorja za Slovence po svetu dr. Zvone Žigon. »Pridejo sem in izkusijo realnost, kakršno živimo v Sloveniji, in so jo – sploh tisti, ki živijo daleč – morda poznali samo iz pripovedovanj. Srečajo ljudi, ki imajo enako izkušnjo kot oni, in najdejo nove prijatelje. Tako tiste, ki živijo v Sloveniji, kot druge, ki tako kot oni živijo drugod.«

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltjednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Šest desetletij Čebelarskega muzeja

Obletnico so obeležili z dvema razstavama o zgodovini muzeja in Medenim dnem v starem mestnem jedru Radovljice.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Z odprtjem dveh razstav: 60 utrinkov/Čebelarski muzej 1959–2019 in Po poteh 60 let Čebelarskega muzeja so v petek obeležili šestdeseto obletnico delovanja Čebelarskega muzeja, ki skupaj z Mestnim muzejem, Galerijo Šivčeva hiša, Kovaškim muzejem v Kropi in Muzejem talcev v Begunjah deluje v okviru Muzejev radovljiške občine. Praznovanje jubileja se je nadaljevalo v soboto, ko so na Linhartovem trgu pripravili Medeni

dan: v starem mestnem jedru Radovljice in Čebelarskem muzeju so se zvrstili zanimivi dogodki: tržnica s ponudbo čebeljih pridelkov in izdelkov, degustacije medenih izdelkov, odprta vrata Čebelarskega muzeja in otroške delavnice.

Čebelarski muzej v Radovljici je edini muzej v Sloveniji, ki se že šestdeset let ukvarja z zbiranjem, ohranjanjem in promocijo kulturne dediščine čebelarstva. Zbirka prikazuje tri ključne teme, ki zaznamujejo slovensko čebelarstvo. To so: avtohtona rasa čebel

(kranjska sivka), svetovno priznani čebelarji in poslikane panjske končnice.

Prvi začetki Čebelarskega muzeja segajo v leto 1925, ko je na poziv čebelarja in urednika Slovenskega čebelarja Avgusta Bukovca k zbiranju čebelarskega gradiva, Čebelarsko društvo za Slovenijo sprejelo sklep o ustanovitvi muzeja. Poseben odbor pri Glavni zadrudni zvezi v Ljubljani je marca 1956 izdelal načrt za zbiranje predmetov, ki naj bi se hranili v Radovljici, in ob tem tudi pripravo stalne razstave. Ustanovljen je bil širši odbor za Čebelarski muzej, ki je določil glavne naloge muzeja. Čebelarski muzej je odprl svoja vrata leta 1959.

Posodobitev in dopolnitev je stalna razstava dočakala leta 1973 ob dvestoti obletnici smrti Antona Janše. Muzej je pridobil dva nova razstavna prostora in dopolnil ter obnovil stalno razstavo. Ob svečanem odprtju so opozorili na zasluge zavzetih čebelarjev Franca Resmana, preparatorja Rudolfa Rakovca, takratnega predsednika Zveze čebelarskih društev Valentina Benedičiča in Zdenka Dolinarja, prvega ravnatelja muzeja.

Obletnico so obeležili s postavitvijo dveh razstav, ki se vsebinsko ukvarjata s šestdesetletno zgodovino Čebelarskega muzeja. / Foto: Gorazd Kavčič

Predsednik Čebelarske zveze Slovenije Boštjan Noč je direktorici Muzejev radovljiške občine Petri Bole izročil priznanje ob jubileju Čebelarskega muzeja. / Foto: Gorazd Kavčič

Uveljavljanje muzeja na tujem se je začelo z mednarodnim simpozijem o čebelarskih muzejih in zgodovini čebelarstva, ki je bil leta 1977 v Freiburgu. K uveljavljanju je pripomogla tudi potujoča razstava panjskih končnic, ki od leta 1978 (dopolnjena in prenovljena 2001) gostuje doma in v tujini.

Privlačna pridobitev muzeja je bil leta 1977 postavljen panj z živimi čebelami, za katerega je dobrih 25 let skrbel vzrejevalec Ciril Jalen. Naslednje leto je muzej

pridobil sobo o apiterapiji, ki jo je opremil Biotični center Medexa. Leta 1996 se je začelo prenavljati in posodablja stalno razstavo. Prenovljena in dopolnjena stalna razstava s podarkom na avtohtoni rasi čebele, panjskih končnicah in pomembnih čebelarjih in čebelarskih piscih je bila odprta leta 2000.

»Prav muzejske zbirke so tiste, ki ustvarjajo idejo o preteklosti in jo povezujejo s sedanjostjo. Vloga muzejev v sodobni družbi se

spreminja, tako kot se družba sama. Njihovo glavno jedro ostajajo zbirke, ki pa morajo postati bolj dinamične, interaktivne, saj se le na tak način omogoča aktiven prenos znanja;« je povedala direktorica Muzejev radovljiške občine Petra Bole in napovedala novo posodobitev Čebelarskega muzeja. »V letošnjem letu pripravljamo načrte, da bomo v prihodnjem lahko pristopili k posodobitvi oziroma interaktivno-izobraževalni predstavitvi muzeja v novi podobi.«

Še drugi podžupan

Podžupan Občine Jesenice je postal Miha Rezar, funkcijo bo opravljal nepoklicno.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Župan Občine Jesenice Blaž Račič je na mesto drugega podžupana imenoval Miho Rezarja. Enatridesetletnik, ki je v občinskem svetu sicer novinec (izvoljen je bil na Listi Marjana Šarca – LMŠ), je po izobrazbi diplomirani politolog, zaposlen kot projektni vodja v podjetju Hidria, sicer pa je tudi nekdanji predsednik Mladinskega sveta Jesenice. Kot podžupan bo zadolžen za področje družbenih dejavnosti s poudarkom na mladinski dejavnosti.

Ob svojem imenovanju je povedal: »Ob imenovanju za podžupana naj najprej izrazim zahvalo županu za izkazano zaupanje. Veselim se dela z občinsko upravo, občinskimi svetniki, javnimi zavodi, nevladnimi organizacijami, podjetji in seveda občani pri pripravi ukrepov, ki bodo prispevali k dvigu kakovosti bivanja in družabnih programov na Jesenicah.«

Svojo funkcijo bo opravljal nepoklicno. Občina Jesenice ima zdaj dva podžupana, Miha Rebolj (Stranka modernega centra – SMC) pa funkcijo opravlja kot poklicni podžupan.

Dve zanimivi popotovanji

Kranj – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj in CIPRA vabita na dve popotovanji. Obe bosta jutri, v soboto. Eno se bo začelo na avtobusni postaji Kranj ob 8. uri, na njem pa bo moč raziskovati podeželje med Kranjem in Trbojskim jezerom. Drugo se bo istočasno začelo v Cerkljah, na njem pa bo moč spoznavati sobotno ponudbo v Kranju. Več informacij dobite na spletni strani Centra ali na info@ctrp-kranj.si. Udeležba je brezplačna, število mest je omejeno, zato se je treba prijaviti.

Gradijo hranilnik električne energije

◀ 1. stran

Tehnične podrobnosti projekta je predstavil Roman Bernard v sodelovanju z ženo Zorko in hčerjo Mirjam, ki tvorijo jedro podjetja NGEN. Roman skrbi predvsem za tehnični del, Zorka za finance, Mirjam pa za marketing, grafično podobo in stike z javnostjo.

Kot je pojasnil Roman Bernard, hranilniki električne energije omogočajo hranjenje električne energije; gre za velike baterije, v katerih se električna energija iz omrežja shrani, zatem pa, ko so potrebe po njej večje, odda nazaj v omrežje. To je pomembno zlasti zato, ker proizvodnja električne energije in poraba

nista nikoli usklajeni. Z večanjem proizvodnje energije iz obnovljivih virov (sonca, vetra, vode) je to usklajenost še težje doseči, saj je proizvodnja odvisna od vremena. »Hranilniki energije bodo omogočili prožnost, obenem pa bodo decentralizirali trg, ki je zdaj še centraliziran,« poudarja Bernard. Priložnosti na tem področju so ogromne, saj bo leta 2021 prišlo do odprtja evropskega trga, podjetje NGEN pa bo to prelomnico pričakalo pripravljeno.

Hranilnik energije na Jesenicah bo imel moč 13 megavatov (največji na svetu, ki je v Avstraliji, ima moč sto megavatov). Stal bo na zemljišču ob podjetju SIJ

Acroni na približno osemsto kvadratnih metrov veliki parceli, gre za nekaj »škafel« oziroma baterij, visokih le malo več kot dva metra. Kot posebej poudarja Bernard, gre za okolju povsem neškodljivo dejavnost, baterije so okoljsko nevtralne.

Merlaka in družino Bernard pa družijo še nekaj ljubezen do luksuznih električnih vozil znamke Tesla. Bernardovi so bili prvi v Sloveniji, ki so kupili ta avto, danes imajo v lasti kar štiri, vozilo Tesla pa vozi tudi Merlak. Prav podjetje Tesla, ki navdihuje s svojim pionirstvom na področju tehnologij za okolje, pa po svetu postavlja tudi hranilnike energije.

Poleg hranilnikov energije v podjetju NGEN gradijo tudi »pametna omrežja«, ki bodo energetske sistemi prihodnosti. V omrežje se bo lahko vključilo vsako gospodinjstvo, imajo pripravljene produkte za stranke, saj naj bi v prihodnosti podobne manjše hranilnike energije imela tudi posamezna gospodinjstva in z viški energije (iz toplotnih črpalk, energije sonca ...) postali del tega »pametnega električnega omrežja«.

»V investicijo smo šli premišljeno, imamo načrt razvoja za naslednja tri leta in v tem času bomo naredili kar nekaj premikov na tem področju. Brez težav sem prodal prejšnje podjetje Flycom, saj res verjamem v projekt. Z Damianom Mer-

lakom imam ob sebi mladega, inovativnega partnerja in ekipo mladih, ki razvijajo tudi del lastne programske opreme,« je povedal Bernard. Pri projektu trenutno dela enajst zaposlenih. Kot je še dodal Roman Bernard, tudi s takšnimi projekti skušajo zadržati mlade, perspektivne ljudi v domačem okolju, obenem pa želijo pustiti sled in narediti nekaj dobrega za ta del Gorenjske.

Damian Merlak je nedavno kupil tudi štiri bohinjske hotele, ki jih je že začel obnavljati, zdaj investira na Jesenicah. Kot je dejal, na ta način vrača v okolje, iz katerega izhaja, hkrati pa je poudaril: »Da pa ne bo pomote, najprej gre za posel. Še posebno pri bohinjskih hotelih sem večkrat dobil občutek, da marsikdo misli, da gre za neke vrste dobrodelnost. Napaka. Najprej mora stvar zdržati finančno, šele nato gre za zgodbo ...«

Vsem zagotoviti dostop do vode

V sklopu Blejskega vodnega festivala so predstavniki gospodarstva in države med drugim podpisali zavezo za doseganje ciljev Združenih narodov, s katero naj bi do leta 2030 vsem zagotovili dostop do vode in sanitarne ureditve ter poskrbeli za trajnostno gospodarjenje z vodnimi viri.

MATEJA RANT

Bled – S podelitvijo nagrad za najokusnejšo vodo v Sloveniji, najboljši film na temo ekologije, najboljšo podvodno čistilno akcijo ter nagrade v kategoriji Odgovorno do vode se je minuli petek končal Blejski vodni festival, ki je povezal stroko, gospodarstvo in vlado – z dogodki na temo vode in trajnostnega upravljanja za vodnimi viri. V dveh dneh so tudi tokrat odpirali aktualne teme o vodi ter predstavili dobre prakse in inovativne rešitve.

V sklopu festivala so v četrtek predstavniki vlade in gospodarstva podpisali sporazum za uresničitev cilja 6 iz Agende 2030 za trajnostni razvoj, ki so jo soglasno sprejeli na vrhu OZN o trajnostnem razvoju septembra 2015. »Prve rezultate uresničevanja Agende 2030 je Slovenija predstavila že

Podpisniki sporazuma na Blejskem vodnem festivalu / Foto: arhiv organizatorja

leta 2017 na političnem forumu za trajnostni razvoj v New Yorku. S svojim pristopom in primeri dobrih praks predstavlja pozitiven zgled v svetu,« je poudarila Renata Lovrak iz zavoda

Blejski vodni festival. S sporazumom so se podpisniki zavezali k čim hitrejšemu doseganju omenjenega cilja. Za hitrejšo, učinkovitejšo in doslednejšo izpolnjevanje ciljev trajnostnega

razvoja sta namreč ključna vloga zasebnega sektorja in dialog s civilno družbo, je prepričan Marko Gajič, predstavnik mednarodne neprofitne organizacije Blejski vodni festival, ki je

pobudnik omenjenega sporazuma. Državni sekretar na ministrstvu za okolje in prostor Marko Maver je ob tem poudaril, da se moramo pomena pitne vode in varovanja vodnih virov zavedati vsi, ne samo posamezniki, ampak tudi gospodarstvo, ki je velik porabnik vode. »To je dodana vrednost tega sporazuma in veseli smo, da smo vodilni v svetu s tovrstnim sporazumom.« Evo Štravs Podlogar z ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo veseli, da so pri podpisu sporazuma sodelovali tako predstavniki vlade kot lokalna turistična organizacija in predstavniki velikih podjetij. To po njenem prepričanju izkazuje zavedanje, kako pomembna za državo je dobra in zdrava pitna voda. »Smo edina država, ki smo pravico do pitne vode zapisali v ustavo,« je še dodala.

Zlati znak tudi uradno pritrjen

Kamnik – Občina Kamnik je po zaslugi Zavoda za turizem, šport in kulturo Kamnik s strani Slovenske turistične organizacije in Zavoda Tovarna trajnostnega turizma nedavno prejela zlati znak Slovenia Green Destination, s katerim se lahko pohvali le osem občin. Zlati znak sta župan Matej Slapar in direktor Zavoda za turizem, šport in kulturo Kamnik dr. Tomaž Simetinger v sredo, 19. junija, opoldne slovesno pritrjela na vhod TIC točke na Glavnem trgu (na sliki), kjer bo na trajnostno naravnost kamniškega turizma opominjal številne turiste in obiskovalce občine.

Višje cene komunale

Radovljica – Radovljiški občinski svet je potrdil nove, višje cene komunalnih storitev za pitno vodo in odpadke. Tako se bo za povprečno gospodinjstvo z mesečno porabo vode 12 kubičnih metrov in priključkom na kanalizacijo ter uporabo 120-litrskega zabojnika za mešane komunalne odpadke znesek računa na mesečni ravni s 50,28 evra povišal na 52,53 evra.

Najvišje priznanje Avguštinu Mencingerju

Najvišje priznanje, veliko plaketo Občine Radovljica, bo ob občinskem prazniku 5. avgusta prejel Avguštin Mencinger, upokojeni zdravnik, aktiven lokalni politik ter v zadnjih letih predvsem predan skrbnik in interpret bogate radovljiške kulturne in zgodovinske dediščine.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Radovljiški občinski svet je v sredo na zadnji seji pred poletjem potrdil letošnje občinske nagradjenke. Prejemnik velike plakete Občine Radovljica je tako po sklepu občinskega sveta o

podelitvi priznanj Avguštin Mencinger za delovanje na področju kulture in turizma, ohranjanje sakralne dediščine in prispevek k prepoznavnosti Radovljice.

Plakete Občine Radovljica bodo prejeli: dr. Sabina Šegula za širjenje znanja

in razvoj floristike v lokalni skupnosti in mednarodnem prostoru, Krajevna organizacija Rdečega križa Radovljica ob osemdesetletnici delovanja in Prostovoljno gasilsko društvo Brezje ob sedemdesetletnici delovanja. Prejemniki plaket Antona Tomaža Linhartar so Ljudska univerza Radovljica ob šestdesetletnici delovanja, Suzana Adžič za dolgoletno udejstvovanje v ljubiteljski kulturi, mentorstvo otroške gledališke skupine Linhartovi čuki in prenašanje znanja na mlade ter Mestni muzej Radovljica za izvedbo evropskega projekta diStory.

Sicer pa je občinski svet na seji tudi potrdil mandat novemu članu občinskega sveta Jerneju Kolmanu, ki je na lokalnih volitvah kandidiral na kandidatni listi SDS. Kolman, ki je bil član občinskega sveta že v prejšnjem mandatu, je tako v svetu nadomestil nedavno tragično preminulo svetnico Nevenko Kolman.

Avguštin Mencinger / Foto: Gorazd Kavčič

Do specialista
v sedmih
dneh.

Specialisti
Specialisti+
Specialisti
Nezgod

Za zdravje,
za zmage.

Preprečite, da bi se vam zdravstveno stanje poslabšalo zaradi predolgega čakanja na pregled specialista.

Dostopajte do pregleda, diagnoze in zdravljenja hitreje.

Povprečna čakalna doba z zavarovanji Specialisti v letu 2018 je bila 7 dni.

Vaš partner za zdravje.

triglavzdravje

www.triglavzdravje.si

FOR FOREST – nelomljiva privlačna moč narave

V koroški prestolnici Celovec ob Vrbskem jezeru bo septembra in oktobra največja začasna avstrijska umetniška intervencija.

Celovski nogometni stadion tokrat ne bo gostil nogometašev, pač pa drevesa. Pod motom "gozd na stadionu" bo na igrišču postavljenih dvesto dreves. Listavci bodo visoki najmanj 14 metrov in bodo prekrili celotno nogometno igrišče. Tako bodo lahko obiskovalci septembra in oktobra namesto nogometašev od 10. do 22. ure občudovali drevesa, in to popolnoma zastonj. Z mednarodnim umetniškim projektom FOR FOREST bo prvič na svetu nogometni stadion postal središče umetniške scene.

Kdo se je sploh domislil, da bodo na nogometnem stadionu sedeli gostje in občudovali drevesa? Maxu Peintnerju, znanemu avstrijskemu umetniku, se je že v letih 1970/71 porodila posebna ideja. Svojo umetniško risbo je poimenoval Nelomljiva privlačna moč narave (Die ungebrochene Anziehungskraft der Natur). Na risbi je ogromen stadion in v ozadju zakulisje modernega velemera. Desettisoče ljudi pozorno opazuje, kaj se na igrišču dogaja. Pozornost pa ne velja nogometni igri, temveč mešanemu gozdu – v viziji prihodnosti mogoče še zadnjemu gozdnemu preostanku planeta, ki smo ga ljudje zabetonirali in popolnoma uničili. Max Peintner je skupni imenovalec svojih umetniških del poimenoval s Šest prispevkov za prihodnost: Kritika tehnike in civilizacije pod zagrinjalom

utopije (Sechs Beiträge zur Zukunft: Technik- und Zivilisationskritik unter dem Deckmantel der Utopie). To je bil njegov surrealistični komentar naprednostnega mišljenja 1970-ih let, ki ni poznal nobenih meja. Niti naftni krizi, dejstvu umiranja gozdov in Černobilu ni uspelo človeštva prebuditi iz sanj o čudovitem novem svetu prihodnosti.

Točno ta nerealistična sanjska slika je dala temelj umetniškemu projektu FOR FOREST – nelomljiva privlačna moč

narave. Za uprizoritev skrbi priznan švicarski specialist Klaus Littmann s svojo družbo Littmann Kulturprojekte. Tako bo končno zopet narava v središču pozornosti. Za to je seveda nujno, da gozd zapusti svojo naravno okolico in se preseli na nogometni stadion. Mogoče je to tudi vizija prihodnosti, ki nam postavlja zrcalo in nas spominja na to, da bo prišel čas, ko bomo še zadnje preostanke pristne narave lahko občudovali zgolj še na tak način. Kot na primer določene živali v živalskem vrtu.

Vsekakor gre za izjemen umetniški projekt, ki nas postavi pred številna vprašanja in nas tudi spodbudi k razmišljanju o ekologiji, umetnosti in naravi.

Na ogled od 8. septembra do 27. oktobra 2019, vsak dan od 10. do 22. ure. Vstop prost.

Foto levo:
Celovski nogometni stadion tokrat ne bo gostil nogometašev, pač pa drevesa.

Foto spodaj:
Umetniška risba Maxa Peintnerja iz leta 1979/71, ki jo je poimenoval Nelomljiva privlačna moč narave (Die ungebrochene Anziehungskraft der Natur)

Informacije:
Wörther-See-Stadion
Südring 207
A-9020 Celovec ob Vrbskem jezeru
info@forforest.net | www.forforest.net

FOR FOREST
THE UNENDING ATTRACTION OF NATURE

PYRAMIDENKOGEL

Najlepša
razgledna
točka Koroške!

Razgledni stolp na Jedvovci

PYRAMIDENKOGEL.INFO

Linden / Podlipo 62
9074 Keutschach am See / Hodiše
Telefon: +43 (0) 4273 / 2443
office@pyramidenkogel.info

odprt
vse dni
v letu!

Jedvovca/Pyramidenkogel, najvišji leseni razgledni stolp na svetu

Neposredno iz čudovitega koroškega turističnega kraja Hodiše/Keutschach pelje cesta na hrib na Jedvovco/Pyramidenkogel. Tam čaka obiskovalce razgledni stolp, s katerega je čudovit razgled na celotno Vrbsko jezero, proti Beljaku, Celovcu in tudi Karavankam. Razgledni stolp je bil odprt 20. junija 2013. Letos pa naj bi preseglji že dva milijona obiskovalcev.

Na 847 metrov visokem vrhu priljubljenega izletniškega hriba Jedvovca/Pyramidenkogel se nahaja 100 m visok razgledni stolp. Na ta najvišji leseni razgledni stolp sveta se lahko obiskovalci povzpnejo s panoramskim dvigalom. Kdor si želi nekaj rekreacije, pa si bo izbral pot po stopnicah. Na vrhu so tri razgledne ploščadi in zaprt prostor Sky Box, od koder je ob vseh vremenskih razmerah možno občudovati prelepo okolico. Najhitrejša pot navzdol pa vodi po najvišjem evropskem pokritem toboganu, dolgem 120 metrov. Spust

traja samo dvajset sekund. Višinska razlika spusta je 52 metrov, naklon je 25 stopinj. Posebna atrakcija pa je tudi adrenalinski spust po jekleni vrvi „Fly 100“. Dolžina jeklene vrvi je 100 m, višinska razlika pa znaša kar 70 m. Obiskovalce pa čaka tudi vrhunska kulinarična ponudba. Gostje se po ogledu najraje usedejo na razkošno teraso, od koder lahko občudujejo mogočni razgledni stolp. Na svoj račun pridejo tudi otroci, ki se po obisku razglednega stolpa zelo radi poigrajo na urejenem igrišču.

Prepričajte se sami: nudimo vam številne ugodnosti

FRESSNAPF
ugodnosti

velika izbira
odlične cene
strokovno svetovanje
obsežne storitve
ljubezen do živali

Obiščite eno
od naših Fressnapf poslovalnic v Avstriji:

- 9020 Klagenfurt/Celovec, Alte Stadtgrenze 1
- 9020 Klagenfurt/Celovec, St. Veiter Straße 147
- 9020 Klagenfurt/Celovec, Waidmannsdorfer Straße 133b
- 9400 Wolfsberg/Volšperk, Sonnhilberweg 2
- 9500 Villach/Beljak, Gewerbezeile 10
- 9500 Villach/Beljak, Kärntner Straße 7

S tem kuponom dobite
od 21.6. do 6.7.2019

25%

popusta* na en izdelek po vaši izbiri
(Rabatt* auf einen Artikel Ihrer Wahl)

2 050000 217593

*Popust ne velja za akcijske izdelke, že znižane cene zaradi večjih količin, vrednostne bone in literaturo. Popust velja od 21.6. do 6.7.2019 v navedenih avstrijskih poslovalnicah Fressnapf. Dodatne informacije dobite na spletni strani fressnapf.at/kundenservice. Na osebo in nakup lahko uveljavite le en vrednostni bon. Popust velja za en kos oz. en zavoj. Popusta ni možno kombinirati z drugimi akcijami oz. drugimi vrednostnimi boni. Spremembe cen niso izključene. Popust velja samo za izdelke iz zaloge oz. dokler ne poide zaloga. Tiskovne napake niso izključene.

S tem kuponom dobite
od 21.6. do 6.7.2019

25%

popusta* na en izdelek po vaši izbiri
(Rabatt* auf einen Artikel Ihrer Wahl)

2 050000 217593

*Popust ne velja za akcijske izdelke, že znižane cene zaradi večjih količin, vrednostne bone in literaturo. Popust velja od 21.6. do 6.7.2019 v navedenih avstrijskih poslovalnicah Fressnapf. Dodatne informacije dobite na spletni strani fressnapf.at/kundenservice. Na osebo in nakup lahko uveljavite le en vrednostni bon. Popust velja za en kos oz. en zavoj. Popusta ni možno kombinirati z drugimi akcijami oz. drugimi vrednostnimi boni. Spremembe cen niso izključene. Popust velja samo za izdelke iz zaloge oz. dokler ne poide zaloga. Tiskovne napake niso izključene.

S tem kuponom dobite
od 21.6. do 6.7.2019

25%

popusta* na en izdelek po vaši izbiri
(Rabatt* auf einen Artikel Ihrer Wahl)

2 050000 217593

*Popust ne velja za akcijske izdelke, že znižane cene zaradi večjih količin, vrednostne bone in literaturo. Popust velja od 21.6. do 6.7.2019 v navedenih avstrijskih poslovalnicah Fressnapf. Dodatne informacije dobite na spletni strani fressnapf.at/kundenservice. Na osebo in nakup lahko uveljavite le en vrednostni bon. Popust velja za en kos oz. en zavoj. Popusta ni možno kombinirati z drugimi akcijami oz. drugimi vrednostnimi boni. Spremembe cen niso izključene. Popust velja samo za izdelke iz zaloge oz. dokler ne poide zaloga. Tiskovne napake niso izključene.

Tekmovanje v ročni košnji

Jama – Društvo koscev in kosic Slovenije v nedeljo od 14. ure dalje pripravlja na Jami pri Kranju tekmovanje v ročni košnji. Kosci se bodo borili za nastop na evropskem prvenstvu.

Občina Žirovnica
Breznica 3, 4274 Žirovnica
tel.: 04 5809100, faks: 04 5809109

JAVNI NATEČAJ - OBVESTILO

Občina Žirovnica obvešča, da je na spletni strani občine www.zirovnica.si objavljen javni natečaj za uradniško delovno mesto **Svetovalec za varstvo okolja, urejanje prostora in gospodarske javne službe** v občinski upravi Občine Žirovnica. Rok za prijave je 11.07.2019.

Leopold POGAČAR
ŽUPAN

Občina Cerklje na Gorenjskem

Na podlagi 60. člena, v povezavi s 50. členom Zakona o prostorskem načrtovanju – ZPNačrt (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, (109/12), 76/14 – odl. US, 14/15 – ZUU-JFO, 61/17-ZUreP-2), 30. člena Statuta Občine Cerklje na Gorenjskem (Uradni list RS, št. 07/16) ter Sklepa o začetku priprave Občinskega podrobnega prostorskega načrta za turistično območje z oznako ŠT13 Štefanja Gora (Uradni vestnik Občine Cerklje na Gorenjskem, št. 6/2016) Občina Cerklje na Gorenjskem objavlja

JAVNO NAZNANILO O JAVNI RAZGRNITVI IN JAVNI OBRAVNAVI OBČINSKEGA PODROBNEGA PROSTORSKEGA NAČRTA ZA TURISTIČNO OBMOČJE Z OZNAKO ŠT13 ŠTEFANJA GORA

I.

Občina Cerklje na Gorenjskem obvešča javnost o javni razgrnitvi in javni obravnavi dopolnjenega osnutka Občinskega podrobnega prostorskega načrta za turistično območje z oznako ŠT 13 Štefanja Gora (v nadaljevanju: OPPN Štefanja Gora), ki ga je v marcu 2019 izdelalo podjetje RRD, Regijska razvojna družba d.o.o. iz Domžal, pod številko projekta 04/2018.

II.

Gradivo dopolnjenega osnutka OPPN Štefanja Gora bo **javno razgrnjeno od 01. 07. 2019 do vključno 01. 08. 2019**, v sobi št. 101 Občine Cerklje na Gorenjskem (I. nadstropje), Trg Davorina Jenka 13, 4207 Cerklje na Gorenjskem, v času uradnih ur občinske uprave. Gradivo bo dostopno tudi na spletni strani Občine Cerklje na Gorenjskem www.cerklje.si.

III.

V času javne razgrnitve dopolnjenega osnutka OPPN Štefanja Gora bo organizirana javna obravnavna, ki bo potekala v sredo, 17. 07. 2019, ob 16. uri, v veliki sejni sobi Občine Cerklje na Gorenjskem (II. nadstropje), Trg Davorina Jenka 13, 4207 Cerklje na Gorenjskem.

IV.

Ureditveno območje OPPN Štefanja Gora obsega zemljišča parcelnih števil 314/1, 314/2, 314/3, 314/4, 314/5 in 540/10, vse k.o. Štefanja Gora. Površina območja znaša okvirno 0,77 ha.

V.

V času javne razgrnitve ima javnost pravico dajati pripombe in predloge na dopolnjeni osnutek OPPN Štefanja Gora. Pripombe in predlogi se lahko do vključno 01. 08. 2019 podajo pisno na mestu javne razgrnitve, lahko pa se pošljejo na naslov: Občina Cerklje na Gorenjskem, Trg Davorina Jenka 13, 4207 Cerklje na Gorenjskem, s pripisom: »Pripombe na javno razgrnitev OPPN Štefanja Gora«. Pripombe in predloge se lahko poda tudi pisno ali ustno na zapisnik na javni obravnavi. Občina bo pripombe in predloge preučila, do njih zavzela stališča in jih objavila na spletni strani občine www.cerklje.si.

VI.

Javno naznanilo se objavi v časopisu Gorenjski Glas in na spletni strani Občine Cerklje na Gorenjskem.

Številka: 350-06/2016-15
Datum: 19. 06. 2019

Občina Cerklje na Gorenjskem
Župan
Franc Čebulj l.r.

Grožnje niti niso prav redke

Z najrazličnejšimi oblikami groženj in napadov se na Gorenjskem ne srečujejo samo sodniki, ampak tudi sodno osebje. V zadnjih petih letih 56 kaznivih dejanj zoper policiste zaradi njihovega dela.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Nedeljski napad na mariborsko sodnico Danielo Ružič, ki je pri tem utrpela hude poškodbe, še vedno zelo odmeva v slovenski splošni in strokovni javnosti. »Ob brutalnem napadu na sodnico mariborskega okrožnega sodišča smo zgroženi in pretreseni in tovrstna dejanja obsojamo. Ne glede na to, ali je žrtev sodnica ali kdo drug, fizično obračunavanje na tako surov način ne sme imeti mesta v sodobni družbi,« poudarja Janja Roblek, predsednica Okrožnega sodišča v Kranju. Ni še znano, ali je bil motiv za napad na mariborsko sodnico pred njenim domom, ki ga policija obravnava kot poskus uboja, povezan z njenim sodniškim delom ali zasebnim življenjem, vseeno pa se odpira vprašanje, kako pogosto so na gorenjskih sodiščih in tudi na tožilstvu ter policiji izpostavljeni različnim oblikam nasilja in groženj.

Vlom, predrta guma, grožnje ...

Po novembru 2009, ko je pred stanovanjsko hišo sodnice kazenskega oddelka ljubljanskega okrožnega sodišča Katarine Turk Lukan v Radovljici eksplodiralo eksplozivno telo in poškodovalo njeno mladoletno hčer (dejanje je ostalo neraziskano), tako hudih nasilnih dejanj na Gorenjskem res ni bilo več, vendar pa so se sodniki tudi kasneje večkrat srečali z najrazličnejšimi grožnjami. Samo v zadnjih petih letih se je zgodilo precej primerov, ko so bile najrazličnejše grožnje naslovljene na sodnike in tudi na sodno osebje. »Eni sodniki so vlomili v hišo, v letu 2014 so nam vlomili celo v sodno zgradbo na Zoisovi 2, večkrat so se na sodni zgradbi pojavili grafiti in razni letaki na vratih sodne stavbe. Tudi v nadaljnjih letih je bilo izrečenih kar nekaj groženj, tako sodnicam oziroma sodnikom kot javnim uslužbenecem, zlasti vpisničarkam,

Na Gorenjskem je bil najodmevnejši primer bombnega napada na dom sodnice ljubljanskega okrožnega sodišča Katarine Turk Lukan v Radovljici, ki po desetih letih še vedno ostaja neraziskan. / Foto: Tina Dokl (arhiv)

tudi neposredno na narokih oziroma glavnih obravnavah, kjer je posredovala varnostna služba. Poleg tega je bila sodnici predrta pnevmatika na osebnem vozilu, poškodovano je bilo steklo na oknu sodne zgradbe Okrajnega sodišča na Jesenicah, bili smo priča grožnjam z bombnim napadom in večkrat so morali posredovati varnostniki na samih glavnih obravnavah oziroma narokih v sodnih zgradbah,« je naštel Roblekova.

Vse omenjene dogodke so na sodiščih dokumentirali in zabeležili, v okviru letnega poročila o varnostnih dogodkih pa jih redno pošiljajo ministrstvu za pravosodje, ki vodi evidenco vseh takšnih varnostnih dogodkov. »Po pogovoru s sodniki oziroma javnimi uslužbenci smo grožnje prijavljali tudi pristojni policijski upravi, ki se je na prijave tudi odzvala. V nekaj primerih so bili sproženi tudi sodni postopki, kjer je bil storilec znan, vendar do obsodbe po nam znanih podatkih ni prišlo,« je razložila predsednica kranjskega okrožnega sodišča, ki meni, da se krutost groženj stopnjuje, tudi zaradi podpihovanja oziroma negativnih informacij v zvezi z delovanjem slovenskega sodstva, kar včasih nekaterim

strankam da krila. »Zavedamo se, da opravljamo zelo odgovorno funkcijo in odločamo v zelo konfliktnih in občutljivih zadevah. Razumljivo je, da v čustvenem razgledu sprejmemo kakršnokoli odločitev, še posebno takšno, ki zanje ni ugodna. Vse to povečuje njihov gnev in ne tako redko privede tudi do groženj sodnikom ali sodnemu osebju. Vsako takšno grožnjo obravnavamo resno, saj ne moremo predvideti, kako bo tisti, ki je takšno grožnjo izrekel ali zapisal, ravnal v nadaljevanju,« je še dejala.

Grožnje tudi v prostem času

Še bolj množično prihaja do napadov in groženj pri policistih. Na Policijski upravi Kranj so tako v letih 2014–2018 obravnavali kar 56 kaznivih dejanj proti policistom, ki so bila povezana z njihovim delom. Najpogosteje je šlo za kaznivi dejanji preprečitve uradnega dejanja ali maščevanje uradni osebi ter napada na uradno osebo, ko opravlja naloge varnosti. »Največkrat gre za verbalne napade in grožnje s smrtjo policistu in/ali njegovi družini, pretepe, poškodbe ali poškodovanje stvari, v nekaterih primerih pa storilci ob

grožnjah uporabijo tudi silo zaradi upiranja ali dejanskega napada na policiste, ki so v takih ravnanjih že bili tudi telesno poškodovani. Ta nasilna dejanja so najbolj pogosta pri posredovanju policistov v kršitvah javnega reda in pri izvajanju pooblastil v nadzoru cestnega prometa, v posameznih primerih pa tudi pri preiskovanju kaznivih dejanj,« je pojasnil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj. Nekateri policisti so bili deležni groženj tudi v prostem času zaradi dela v policiji – na primer zaradi odvzetega vozniškega dovoljenja, odrejenega pridržanja, izvedenih hišnih preiskav... »Policija v takih primerih vodi tudi posebne postopke za zaščito ogroženih policistov,« je še dejal Kos.

Na kranjskem okrožnem tožilstvu pa v zadnjih letih nasprotno od sodnikov in policistov ne pomnijo primera hujšega nasilja ali groženj. »Sem in tja se zgodi, da imamo kakšno nadležno stranko, a v zadnjih letih se je le enkrat zgodilo, da smo zaprosili za intervencijo policije zaradi stranke, ki se ni dala drugače odgnati. Drugih primerov nasilja oziroma groženj tožilcem pa ni bilo,« je razložila Marija Marinka Jeraj, vodja kranjskega tožilstva.

Rebolj ostaja direktor Zdravstvenega doma Kamnik

Kamnik – Svet javnega zavoda Zdravstveni dom dr. Julija Polca Kamnik je v petek, 14. junija, na dopisni seji sprejel sklep, da med tremi prijavljenimi kandidati, ki so se potegovali za delovno mesto direktorja zdravstvenega doma, imenuje dosedanega direktorja dr. Saša Rebolja, specialista družinske medicine. Za vnovičen mandat morata soglasje k imenovanju skladno s statutom zavoda sicer podati še obe občini ustanoviteljici – Kamnik in Komenda.

Literarna transverzala Steletova pot

Tunjice – Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik in Društvo Tunjski glas v soboto, 22. junija, ob enajstih dopoldne vabita na Tunjsko literarno transverzalo z naslovom Steletova pot. Udeležence, ki se bodo zbrali na parkirišču gostilne Za Tunco, bo pot vodila po Tunjicah in okolici. Spomnili se bodo dr. Franceta Steleta, si z vodstvom ogledali baročno cerkev sv. Ane, spoznali sadjerejsko tradicijo in sadovnjake in slišali nekaj tunjskih zgodb in pravljic. Pohod bo trajal približno uro in pol lagodne hoje.

Zasebni vrtci v negotovosti

Predlog novele zakona o vrtcih, ki občinam omogoča, da same določijo višino financiranja zasebnih vrtcev, je pri slednjih povzročil precej nejevolje. Prepričani so, da sta s tem ogrožena obstoj in delovanje zasebnih vrtcev oziroma bodo ti dosegljivi le še za najpremožnejše starše.

MATEJA RANT

Kranj – Prostorsko stisko v vrtcih so v mnogih občinah v preteklih letih reševali tudi s pomočjo zasebnih vrtcev, v katerih občine za vsakega otroka plačujejo 85 odstotkov višine sredstev, ki jo nameenjajo za otroka v javnem vrtcu. Obenem pa so občine veliko vlagale v gradnjo novih vrtcev, tako da zdaj ponekod tudi mesta v javnih vrtcih ostajajo nezasedena. Zato bi s predlagano novelo zakona o vrtcih občine v primeru, ko imajo na svojem območju v javnih vrtcih zagotavljen prostora za vse otroke, ki se želijo vanje vključiti, lahko same odločale, ali bodo zasebnemu vrtcu na posameznega otroka še naprej zagotavljale sredstva v višini 85 odstotkov ali v nižjem obsegu. Kot razlagajo pri ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, bi na ta način zagotovili racionalno porabo javnih sredstev, saj je občina ta čas dolžna kriti stroške prostih mest v javnih vrtcih in obenem financirati zasebni vrtec v prej omenjenem obsegu.

Ogrožen naj bi bil obstoj zasebnih vrtcev

V Združenju zasebnih vrtcev Slovenije so se na omenjeni predlog odzvali s peticijo, v kateri opozarjajo na negativne posledice, ki jih po njihovem prinaša novela zakona. Med drugim so opozorili, da s predlaganimi spremembami otroci in starši izgubljajo že pridobljene pravice do izbire vrtca, saj naj bi predlagano financiranje zasebnih vrtcev ogrozilo njihov

Po predlogu novele zakona o vrtcih bi imele občine možnost, da same določijo višino financiranja zasebnih vrtcev (fotografija je simbolična.) / Foto: arhiv vrtca Dobra teta

obstoj in delovanje v prihodnje. To po njihovem pomeni izgubo številnih kakovostnih vrtcev, zmanjševanje konkurence med vrtci na trgu in posledično nižanje kakovosti predšolske vzgoje. Andreja Sever, ki se je doslej ukvarjala z varstvom otrok na domu v Škofji Loki, je razmišljala o odprtju zasebnega vrtca, za kar ji je že uspelo zagotoviti tudi ustrezne prostore, a se je zdaj odločila počakati, kaj bo z novelo. »Nameravali smo urediti oddelek za najmlajše, a v primeru, da bo novela sprejeta, bomo to namero opustili.«

Direktorica zasebnega vrtca s koncesijo Dobra teta iz

Kranja Jana Fleišer je opozorila, da je najhujša prav ta negotovost. »Ne vemo namreč, kaj nas čaka jeseni, zato zelo težko karkoli načrtujemo oziroma staršem ne moremo ničesar zagotoviti vnaprej,« je razočarana nad potezo ministrstva, ki po drugi strani zasebnim vrtcem nalaga enake obveznosti kot javnim vrtcem. Držati se morajo omejitev in določb zakona o vrtcih, zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, pravilnika o normativih za opravljanje predšolske vzgoje in podobno. Kljub temu jim že zdaj za njihovo delovanje namenja 15 odstotkov manj sredstev

na otroka kot v javnih vrtcih. A petdeset do sto evrov razlike starši še lahko pokrijejo, vprašanje pa je, koliko več od tega bodo še lahko plačali za zasebni vrtec, ima pomisleke Jana Fleišer. »S tem pa staršem ožimo možnosti izbire,« poudarja. Kot je še opozorila, so občine zasebnim vrtcem koncesije podeljevale iz stiske, ko je manjkalo mest v javnih vrtcih. »Takrat smo vlagali lastna sredstva v reševanje družbene problematike, zato se mi ne zdi pošteno, da bi zdaj postali kar odveč.« Po drugi strani so za občine že zdaj cenejši, med drugim so vsa prosta mesta v zasebnih vrtcih breme zasebnikov, medtem ko občine v javnih vrtcih krijejo tudi strošek prostih mest. »Razumem sicer, da občina ne želi financirati dveh mest, tistega v zasebnem vrtcu in prostega mesta v javnih vrtcih, a to bi bilo treba rešiti drugače. Ljudem bi bilo treba stopiti naproti, ne pa jim zapirati vrat,« je še dodala Jana Fleišer.

V pomoč, ko primanjkuje mest v javnih vrtcih

V Mestni občini Kranj zatrjujejo, da bodo do nadaljnjega ohranili enak sistem pri financiranju zasebnih vrtcev kot doslej. »Zasebni vrtci so nam v pomoč, saj v javnih vrtcih primanjkuje prostih mest,« so razložili. Lani so za sofinanciranje zasebnih vrtcev namenili slabih 570 tisoč evrov, pri čemer po njihovih podatkih na območju mestne občine Kranj delujejo štirje zasebni vrtci brez koncesije, v katerih je vključenih 169 otrok, še 38 otrok pa obiskuje zasebne vrtce v drugih občinah.

Pogodba za obnovo Glavne ceste

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Župan Občine Naklo Ivan Meglič in tehnični direktor podjetja Strabag Dejan Kiš sta pred dnevi na sedežu nakelske občine podpisala pogodbo za izvedbo druge faze obnove Glavne ceste v Naklem. Gre za občinsko naložbo, ki bo skupaj z davkom na dodano vrednost stala okoli 770 tisoč evrov. Obnova bo

potekala na odseku od križišča za Pivko do križišča pri Boleru. Gradnja naj bi se začela 26. junija in naj bi bila končana do konca septembra. V podjetju Strabag, izbranim izvajalcu del, so na uvedbi obljubili, da se bodo potrudili in vsa večja dela izvedli med počitnicami, ko bo bližnja osnovna šola zaprta. Župan pa vse uporabnike ceste v času del prosi za razumevanje.

Na podpisu pogodbe – Ivan Meglič in Dejan Kiš

Za najmlajše dodatni oddelek vrtca

Radovljica – Med poletjem bodo v enoti Čebelica Vrtca Radovljica v središču Radovljice uredili prostore za dodaten oddelek najmlajših, so sporočili iz radovljiške občinske uprave. Na lokaciji v neposredni bližini nekdanje knjižnice bosta tako po novem dva oddelka; dodatnega bo lahko obiskovalo 12 otrok, za njihovo varstvo pa bosta na novo zaposleni dve strokovni delavki. Občina bo za urejanje namenila približno dvajset tisoč evrov, za opremo pa dodatnih deset tisoč evrov. Radovljiške vrtce bo v novem šolskem letu lahko obiskovalo največ 766 otrok v 44 oddelkih. Cene programov se za zdaj ne spreminjajo.

Zakaj ječasna dežurna lekarna v Škofji Loki in ne v Kranju

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Kot smo že poročali, Gorenjske lekarne zaradi prenove Lekarne Kranj na Bleiweisovi cesti 8 v Kranju, ki je predvidena do 14. oktobra 2019, dejavnost na tej lokaciji izvajajo v začasnih bivalnih enotah, ki so nameščene na parkirišču pred lekarno. Zaradi večje prenove je tudi lekarniška dežurna služba za ta čas namesto na tej lokaciji organizirana v njihovi lekarni v

Zdravstvenem domu v Škofji Loki. Ravno to, zakaj je dežurna lekarna v Škofji Loki, in ne na eni od morebitnih drugih lokacij Gorenjskih lekarn v Kranju, zanima kar nekaj naših bralcev. Direktorica Gorenjskih lekarn Romana Rakovec je pojasnila: »Pogoje za izvajanje nočne dežurne (oziroma 24-urne) službe definira Pravilnik o pogojih za izvajanje lekarniške dejavnosti in v primeru naših enot tem zahtevam zadostijo le tri lekarne – poleg

kranjske centralne še Škofja Loka in Jesenice. Gre predvsem za vprašanje varnosti. Za Škofjo Loko smo se odločili, ker je vseeno bližje Kranju kot Jesenice, poleg tega ima Škofja Loka zelo močno ambulanto nujne medicinske pomoči. Dnevna dežurna lekarna pa deluje tudi na Jesenicah ob nedeljah in praznikih med 9. in 17. uro, poleg tega sta ob sobotah popoldan odprti lekarni v centru Qlandia v Kranju in Lekarna Zlatorog na Bledu.«

Pogovorni večer s turističnimi vodniki

Preddvor – Danes ob 20. uri bo v preddvorskem kulturnem domu potekal pogovorni večer z novimi turističnimi vodniki. Ddr. Mira Delavec Touhami bo predstavila zgodovino preddvorskih gradov, Polona Zalokar, Tjaša Ribnikar, Ana Roblek, Maruša Malnarič, Josip Ekar in Abdel Touhami pa ostale turistične posebnosti Preddvora in okolice. O viziji turističnega razvoja občine se bo voditeljica večera Ivka Sodnik pogovarjala z direktorico Zavoda za turizem Ernesto Koprivc. Na koncu pa bo župan Rok Roblek podelil licence turističnih vodnikov Preddvora.

ADLER APOTHEKE

LEKARNA V BOROVLJAH Z BOGATO TRADICIJO
A-9170 Borovlje/Ferlach • Glavni trg/Hauptplatz 16
tel. 0043/4227/2225 • faks 0043/4227/2572
adler@apothekeferlach.at

NOVO: SPLETNA TRGOVINA
www.apothekeferlach.at

- Naročila za zdravila sprejemamo tudi po telefonu in e-pošti
- Ekspresna dobava zdravil iz NEMČIJE
- Bachovi cvetni pripravki
- Schüsslerjeve soli

GOVORIMO SLOVENSKO

Dr. Eva Rosian, Mag. Jutta Rosian in Tamara Rigelnik

ODPRTO:
pon. - pet., 8:00 - 12:30 in 14:30 - 18:00
sob., 8:00 - 12:00

Igorja Velova so razrešili

Kranjski mestni svetniki so predlagali in nato potrdili, da Igor Velov ni več predstavnik občine v Skupščini Komunale Kranj.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjski mestni svetniki (podpisanih je šestnajst) so županu Matjažu Rakovcu predlagali, da razreši Igorja Velova kot predstavnika ustanoviteljice v Skupščini Komunale Kranj. V predlogu so zapisali, da se je majske skupščine Komunale Kranj udeležil s precejšnjo zamudo, zaradi njegovega psihofizičnega stanja pa je bila seja prekinjena in prestavljena. Na prestavljen datum je bil v tujini, zato se je znova ni udeležil. »Mestna občina Kranj od svojega predstavnika pričakuje, da se bo zanesljivo udeleževal sej skupščine, zastopal njene interese ter ravnal vestno in odgovorno, Velov pa je s svojim ravnanjem škodoval tako interesom kot tudi ugledu ustanoviteljice,« so tudi zapisali predlagatelji.

Iz kranjske mestne uprave so Igorja Velova pozvali, da se o očitkih pisno opredeli, vendar njegovega odgovora niso prejeli. Tako je Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja

svetnikom predlagala, da ga razrešijo z mesta predstavnika ustanoviteljice v Skupščini Komunale Kranj.

Igorja Velova, ki je tudi kranjski mestni svetnik, na sredini seji ni bilo, saj se je opravičil, zato je bilo najprej slišati, da ni prav, da se glasuje brez njegovega pojasnila. Svetniki so se nato vseeno odločili za glasovanje, ker pa je za takšen sklep potrebna dvotretjinska večina, za pa jih je glasovalo 21, razrešitev ni bila sprejeta. Kasneje je svetnica Saša Kristan ugotovila, da njen glas ni bil zabeležen in glasovanje so ponovili. Vmes je na sejo prišlo še nekaj svetnikov in 25 jih je glasovalo za Velovo razrešitev.

Že takoj na seji je svetnik Zoran Stevanović želel predlagati novega predstavnika občine v Skupščini Komunale Kranj, po krajšem odmoru in posvetu pa so se vodje svetniških skupin odločili, da bodo opravili običajno evidentiranje, predlog pa bo pripravila Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

Barvite slike, poezija in digitalne podobe

SAMO LESJAK

Škofja Loka – V Knjižnici Ivana Tavčarja je do 11. julija na ogled slikarska razstava ustvarjalke Maje Cerar. Blizu ji je moderna abstraktna umetnost, še posebno koloristika – v neskončni barvni paleti zmore vedno znova odkriti nove odtenke in jih prenesti na platna. Vsebinsko motiviko ji predstavlja narava in barvitost letnih časov v vsej svoji raznolikosti življenja, ki ga ponuja univerzum. Mnogokrat jo

barviti in čustveni naboj slik nagovarja k pisanju poezije, ki je tudi del tokratne razstave. V slikah želi zajeti temeljno energijo pomladi, dela pa so kombinacija liričnega impresionizma z vplivi angleškega romantika Turnerja ter ameriškega abstraktnega slikarja Rothka. Na ogled so tudi avtoričina digitalna dela, ki jim dodajo dimenziji geometrijske globine ter gibanja, s tem pa dela Maje Cerar lahko uvrstimo med koloristične digitalno-optične abstrakcije.

Maja Cerar razstavlja v Škofji Loki. / Foto: arhiv knjižnice

Zadovoljni so z gradnjo

V Britofu pri Kranju potekajo dela za izgradnjo kanalizacije in vodovoda, po dveh mesecih pa so kljub gradbišču in razkopanim cestam domačini s potekom gradnje zadovoljni.

VILMA STANOVNIK

Britof pri Kranju – Aprila letos so se začela gradbena dela v naseljih Britof, Predoslje in Orehovlje. Tamkajšnji prebivalci bodo namreč v okviru projekta Gorki 2 do konca poletja drugo leto dobili skupno 12,7 kilometra fekalne kanalizacije, pet črpalnišč odpadne vode, dobrih deset kilometrov vodovodnega omrežja, dograjene pa bo tudi 8,6 kilometra meteorne kanalizacije. Kako dela potekajo, so si na začetku tega tedna ogledali predstavniki kranjske občine in izvajalca del podjetja Riko.

»Tukajšnja izgradnja kanalizacije je izrednega pomena ne le za stanovalce, ampak tudi za celotno občino in pa za porečje kanjona Kokre. Vemo, da je v preteklosti prihajalo do onesnaženj, izgradnja tega kanalizacijskega omrežja pa bo velik prispevek k čistemu okolju. Do sedaj je bilo na centralni vod priključenih okoli trideset odstotkov kranjskih Britofa in Predoslja, sedaj bo ta pokritost več kot 95-odstotna,« je povedal kranjski župan Matjaž Rakovec in dodal, da so krajanje zadovoljni s potekom gradnje, ki je vredna dobrih deset milijonov evrov. Od tega bo nekaj več kot šest

Gradbena dela v Britofu potekajo po načrtih. V začetku tedna so si gradbišče skupaj ogledali tudi predstavniki kranjske občine in izvajalcev. / Foto: Primož Pičulin

milijonov evrov prispevala Mestna občina Kranj (preostalo pa Evropska unija in država), saj bodo poleg kanalizacije urejali tudi razsvetljavo in pločnik, ki bo povezoval vzhodni in zahodni del Britofa. »Pred kratkim je izšel razpis še za aglomeracijo Mlaka in upam, da bomo še letos podpisali pogodbo za gradnjo,« je še dodal župan Rakovec.

»Z investitorjem Mestno občino Kranj res dobro sodelujemo, za gradnjo pa je bilo tudi vse dobro pripravljeno. Seveda je zaradi gradnje

nekaj motenj, vendar so bili krajanje na to dobro pripravljene, zato sodelovanje poteka na najvišjem možnem nivoju,« je v imenu izvajalcev povedal direktor Rika Janez Škrabec.

Da krajanje z razumevanjem in potrpežljivostjo spremljajo dela, je potrdila tudi predsednica Krajevne skupnosti Britof Martina Prusnik. »Kanalizacijo smo zelo težko pričakovali, trenutno pa smo z deli več kot zadovoljni. Po našem občutku dela potekajo, kot je treba, negativnih komentarjev in pritožb še ni bilo slišati,« je

povedala Prusnikova, predsednica Krajevne skupnosti Predoslje Gašper Žbogar pa je dodal, da tudi oni že nestrpnost pričakujejo gradnjo in si želijo, da bo tudi v Predosljah sodelovanje med gradbinci in krajanje dobro potekalo. »Poleg skrbi za naravo je projekt tudi velik poseg v infrastrukturo, saj bodo obnovljene tudi nekatere ceste. Zelo smo zadovoljni, da bomo končno dobili kanalizacijo in da se bo s tem rešilo tudi kar nekaj vprašanj glede potoka Belce,« je ob ogledu gradbišča v Britofu poudaril Žbogar.

Tomaž Krišelj je odstopil kar sam

Po zapletih z glasovanjem glede direktorja Gasilsko reševalne službe Kranj Tomaža Krišlja je ta v sredo poslal odstopno izjavo, ki so jo potrdili tudi kranjski mestni svetniki, za vršilca dolžnosti direktorja pa so imenovali Tomaža Vilfana.

VILMA STANOVNIK

Kranj – V zadnjih mesecih smo že večkrat poročali o zapletih pri izbiri direktorja Gasilsko reševalne službe Kranj. Kranjski mestni svetniki so namreč na marčevski seji znova za direktorja potrdili Tomaža Krišlja, na aprilski pa o tem niso želeli znova glasovati, čeprav je kranjski župan Matjaž Rakovec zadržal sklep mestnega sveta. Vmes je Tomaž Krišelj sklenil novo pogodbo o zaposlitvi.

Na majske seji, ko je župan Rakovec svetnike seznanil z očitki o nepravilnostih v razpisnem postopku, so podpora h Krišljevu imenovanju za direktorja preklicali. Na občini so že takrat napovedali, da bodo imenovali vršilca dolžnosti direktorja, ki bo delo

Tomaž Vilfan / Foto: Simon Šubic

opravljal do izbire direktorja, za katerega bodo objavili nov razpis.

Spor se je preselil tudi na sodišče, ki je začelo obravnavati tožbo Mateja Kejžarja zaradi neizbire za mesto direktorja Gasilsko reševalne službe (GRS) Kranj. S tožbo namreč zahteva razveljavitev sklepa o izbiri Tomaža

Krišlja za novega direktorja gasilskega zavoda in ponovitev izbirnega postopka pred drugo razpisno komisijo, saj naj Krišelj v nasprotju z njim ne bi izpolnjeval vseh zahtevanih razpisnih pogojev.

Zadrege vseh skupaj, tako sodišča kot svetnikov, pa je očitno rešil kar Tomaž Krišelj sam, saj sta Mestna občina Kranj in Svet zavoda GRS Kranj minulo sredo še pred sejo mestnega sveta prejela njegovo odstopno izjavo. Krišelj je v njej zahteval, da ga nemudoma razrešijo s položaja direktorja in že v sredo je s Svetom zavoda GRS Kranj sklenil sporazum o prenehanju veljavnosti pogodbe o zaposlitvi, ki je bila sklenjena 8. aprila letos. Ker v skladu z veljavnim odlokom direktorja imenuje in razrešuje ustanovitelj, je župan Matjaž

Rakovec svetnikom predlagal, da Tomaža Krišlja razrešijo s položaja, kar so z glasovanjem tudi storili.

Hkrati so prav tako brez razprave imenovali tudi vršilca dolžnosti direktorja Gasilsko reševalne službe Kranj. Mestna uprava je namreč pozvala Gasilsko reševalno službo Kranj, naj sporoči, kdo od zaposlenih izpolnjuje pogoje za imenovanje vršilca dolžnosti. Posredovali so jim imeni dveh zaposlenih. Eden je nato mesto vršilca dolžnosti direktorja zavrnil, drugi pa sprejel. To je bil Tomaž Vilfan, za katerega so ugotovili, da izpolnjuje vse pogoje, zato je župan Matjaž Rakovec predlagal, naj bo vršilec dolžnosti do imenovanja novega direktorja Tomaž Vilfan, ki je tudi poveljnik Gasilske zveze Gorenjske.

Odprli razstavo o kolarstvu

V Kurnikovi hiši v Trziču je na ogled stalna razstava o kolarstvu, ki predstavlja eno nekdanjih pomembnih tržiških obrti. Razstava ponuja vpogled v kolarsko delavnico in razkriva s postopki izdelave in izdelki povezane zanimivosti.

SUZANA P. KOVAČIČ

Trzič – Stalno razstavo o kolarstvu, umetnosti izdelovanja koles, so odprli prejšnjo sredo. Kot je povedala direktorica Tržiškega muzeja Jana Babšek, so že leta 2013 začeli prenavljati vse obrtne razstave v muzeju, tudi kolarsko. Stalno mesto je kolarstvo zdaj dobilo v Kurnikovi hiši, tu je bilo kolarstvo dejansko doma in še vsebinsko Kurnikove hiše so obogatili z njo. »Trzič se je razvil ob prometni poti, ki je čez prelaz Ljubelj povezovala Jadran z osrednjo Evropo. Sprva tovorniško pot so v 16. stoletju razširili, da so po njej lahko potovali z vozovi. Furmani so na poti potrebovali servis, tako za pripravo konj in podkovanje konjskih kopit kot za popravilo vozov, ki so se pogosto kvarili. Slednje delo so v povezavi s kovači opravljali kolarji. V 19. stoletju je bil najbolj znan tržiški kolar Fortunat Kurnik, starejši brat Vojteha Kurnika.« je orisal višji kustos dr. Bojan Knific.

Ekipo Tržiškega muzeja, ki je postavila stalno razstavo Kolarstvo – umetnost izdelovanja koles / Foto: Tina Dokl

Kolo sta izdelala kolar in kovač; kolar njegov leseni del, kovač kovinski. Kot je razložil Knific, je bila izdelava zahtevna in je terjala obilo znanja in natančnosti. Na razstavi je opisan postopek izdelovanja koles. Osnovo razstave

sicer predstavlja več deset razstavljenih predmetov, ki govorijo zgodbe o preteklem delu kolarjev. Na ogled je nekaj maket vozov, ki so jih uporabljali v Trziču okrog leta 1890, med njimi maketa parizarja, s kakršnim so prevažali težka bremena čez Ljubelj. Otrokrom bo zanimiva raglja, ki jo lahko zavrtijo; nasploh v muzeju, ki ga obišče veliko šolskih skupin, stremijo k temu, da otroci nekdanje čase tudi interaktivno podoživijo in se na ta način z dediščino srečajo na

zabaven in hkrati strokoven način. Tako kot nekdanji ljudski pesnik in kolar Vojteh Kurnik (1826–1886) bodo tudi obiskovalci lahko pisali na oblance.

V razstavo so vključene ilustracije, ki so delo ilustratorja Jureta Engelsbergerja in še dodatno oživijo to starodavno obrt. Vodja projekta je Jana Babšek, kustos je dr. Bojan Knific, v strokovni skupini so sodelovali še Boštjan Meglič, Anže Bizjak in mag. Vilja Lukan, oblikovanje razstave pa je delo Barbare Bogataj Kokalj.

»Furmani so na poti potrebovali servis, tako za pripravo konj in podkovanje konjskih kopit kot za popravilo vozov, ki so se pogosto kvarili. Slednje delo so v povezavi s kovači opravljali kolarji. V 19. stoletju je bil najbolj znan tržiški kolar Fortunat Kurnik, starejši brat Vojteha Kurnika.«

Blagoslovili novo gasilsko vozilo

Člani Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Velesovo so junija pripravili slovesnost, na kateri so blagoslovili novo gasilsko vozilo za prevoz moštva.

JANEZ KUCHAR

Velesovo – Slovesnosti so se udeležili gasilci osmih društev Gasilske zveze Cerklje, gasilci iz pobratenega Gasilskega društva Brezovica pri Ljubljani, sosednjih društev ter gasilci Luž in Olševka. Vse navzoče je pozdravil predsednik PGD Velesovo Zvone Ribnikar in dejal, da gasilske veselice v Velesovem ni bilo že od leta 1977, ko so predali v uporabo gasilsko vozilo Iveco.

Velesovo bo čez dve leti praznovalo stoletnico delovanja društva. Slovesnega prevzema in blagoslova novega vozila sta se poleg velikega števila gasilk in gasilcev in gostov udeležila tudi župan Občine Cerklje Franc Čebulj in predsednik Gasilske zveze

V Velesovem so prevzeli novo gasilsko vozilo za prevoz moštva.

Cerklje Blaž Kaplenik ter velesovskim gasilcem zaželela varno vožnjo in čim manj odhodov na intervencije. Ključnega novega vozila sta predala Mateju Mačku, poveljniku PGD Velesovo. Skrbnik novega gasilskega vozila pa je postal

Anže Kotnik. Podelili so tudi štiri priznanja ozirom plakete: Občini Cerklje in županu Francu Čebulju, Gasilski zvezi Cerklje in botroma novega vozila Mateji in Jožetu Jeriču. Novo vozilo je blagoslovil velesovski župnik Slavko Kalan,

prireditelj pa so obogatili pevci in recitatorja KUD Pod lipo Adergas. Društvo ima 150 članov, od tega 25 operativnih članov, mladih je trideset, aktivnih veteranov pa 15. Slovesnost so sklenili z gasilsko veselico z ansamblom Galop.

Bohinj bo spet železarski

ANDRAŽ SODJA

Stara Fužina – Bohinj, ki je vse od železne dobe slovel po svojem železu, bo v teh dneh spet prava fužinarska prestolnica, saj se bodo do 22. junija pred centrom TNP Bohinjka v Stari Fužini odvijali tradicionalni Fužinarski dnevi.

Stara Fužina je zelo povezana z železarstvom, saj je bil prav tu leta 1581 postavljen prvi plavž. Iz kasnejšega fužinarskega zaselka Staro klad'vo pa se je razvila vas Stara Fužina, kot jo poznamo danes. Železarska dejavnost v Bohinju pa se je končala po požaru, ki je okoli leta 1890 uničil še zadnje fužine v Bohinjski Bistrici. Dogaňanje se je

začelo že včeraj s prikazom praženja rude in priprave na taljenje, nadaljevalo pa se bo danes od 9. ure dalje s strokovno konferenco o železarstvu, popoldne, po 15. uri, pa s postavitvijo in gradnjo starodobnih talilnih peči. Vrhunec dogajanja bo jutri, v soboto, od 10. ure dalje, ko si bodo obiskovalci lahko ogledali taljenje železove rude na starodoben način, prikaz kovanja izdelkov iz železa (žebliji, noži, okraski, spominki), postavitve oglarske kope, prikaz izdelave in žganja prazgodovinskih lončenih posod, srednjeveško kuhinjo ... Za najmlajše bodo pripravili otroške delavnice, organizirali pa bodo tudi vodene ogledne Stare Fužine.

Vodovarstveno območje Ovcja jama naj bi razširili

Gorje – V Društvu za varstvo okolja Bled so pred časom opozorili na neprimerno odlaganje raznovrstnih gradbenih in zemeljskih odpadkov v vrtače v bližini vodovarstvenega območja Ovcja jama, zaradi česar bi bil lahko ogrožen vir pitne vode za več kot 15 tisoč prebivalcev v občini Gorje, Bled in Radovljica. »Neprimerno odložene odpadke so zdaj samo zasuli z zemljino in posejali s travo. Gre za Triglavski narodni park in območje Natura 2000,« je opozorila svetnica Občine Gorje Anja Bunderla. V Društvu za varstvo okolja Bled so zato pozvali pristojne, naj ukrepajo. Na njihov poziv so se že odzvali na ministrstvu za okolje in prostor, ki je Anji Bunderla poslalo časovni okvir za razširitev vodovarstvenega območja Ovcja jama. Strokovne podlage za razširitev vodovarstvenega območja Ovcja jama so pripravili konec maja, v juliju bodo pripravili osnutek uredbe, nato pa v drugi polovici leta sledi postopek usklajevanja osnutka in javni in medresorski obravnavi ter nato sprejem usklajenega osnutka na vladi, je razložila Anja Bunderla. »Časovni okvir je spodbuden, delo ministrstva in občin pa bomo spremljali še naprej.«

ALPETOUR

Potovalna agencija

Švica vožnja z vlakom Bernina Express 23. 8., 27. 9., 3 dni od 249,90 EUR	
Slapovi Krimml, najvišji v Avstriji 6. 7., 1 dan od 48,00 EUR	Gardaland, nočni 29. 6., 13. 7., 15. 8., 1 dan od 59,90 EUR
Splavarjenje s koroškimi splavarji 6. 7., 1 dan od 57,00 EUR	Rab in Pag, ladijski izlet 6. 7., 1 dan od 58,00 EUR
Zugspitze, najvišja nemška gora 6. 7., 1 dan od 99,00 EUR	Orlovo gnezdo in Kraljevo jezero 20. 7., 1 dan od 73,00 EUR
Črna gora in NP Durmitor Virpazar, Skadarsko jezero, Ostrog, NP Lovčen, Kotor... 18. 9., 5 dni od 279,00 EUR	

Kranj: 04/20 13 222, Šk. Loka: 04/51 70 305, Radovljica: 04/53 20 445, Jesenice: 04/58 09 755, Domžale: 01/72 20 016, Trzič: 04/59 63 280

www.alpetour.si
Part of Arriva – a DB company

Lionsi sadijo drevesa

Marko Kuliš, Barbara Božič in kamniški župan Matej Slapar

JASNA PALADIN

Kamnik – Tretje leto zapored gorenjska zveza Lions klubov, ki združuje Lions klube Bled Golf, Kamnik, Domžale, Kranj in Škofja Loka, sodeluje pri izvajanju projekta zasaditev dreves. »Tudi na ta način želimo lepšati naš svet, saj se zavedamo, kako pomembno je obnavljanje in urejanje zelenih površin,« je na uradni predstavitvi projekta povedala predsednica Lions kluba Kamnik Barbara Božič. Za lokacijo so izbrali Keršmančev park, ki je v neposredni bližini središča mesta, ob podpori občine ter s pomočjo

strokovnjakov iz Arboretuma in zavoda za varstvo kulturne dediščine pa so izbrali in zasadili pet dreves – tri katalpe in dva javorja.

»Kamnik je za Kranjem in Škofjo Loko tretje gorenjsko mesto, v katerem sadimo drevesa. Eno od naših poslanstev je prispevati k zelenemu urbanemu okolju. Projekt se nadaljuje in parke po Gorenjskem bomo zasajevali še naprej,« pa je povedal predsednik Gorenjske cone Marko Kuliš.

Drevesa bodo dajala senco otroškemu igrišču, telovadnem Šole zdravja in številnim drugim obiskovalcem parka.

Štiriindvajset ur hoje okoli Gradiškega jezera

Lukovica – V soboto, 22. junija, bo že tretji Pohod okoli Gradiškega jezera in Tretja kresna noč na Gradiškem jezeru. Druženje se bo začelo ob sončnem vzhodu ob 4.50 z nastopom Godbe Lukovica, nadaljevalo pa z glasbenimi nastopi in nagovorom lukovške županje Olge Vrankar. Ob 5.15 sledi začetek 24-urnega pohoda okoli Gradiškega jezera. Vsi, ki bodo prehodili prvi krog, bodo dobili tradicionalni slovenski zajtrk, ki ga podarja Čebelarska zveza Slovenije. Pod velikim šotorom bodo ves dan potekale delavnice za otroke, pohodnikom bosta na voljo hrana in pijača, letošnja novost pa je mini regata jadrnic na Gradiškem jezeru. Ob 22. uri bodo prižgali kres. Prireditelji imajo tudi dobrodelen namen, saj bodo zbirali denar za Vesele nogice – društvo za pomoč osebam z motnjami v razvoju.

Lekovi gasilci v novem domu

V mengeški enoti Leka so v ponedeljek odprli prostore novega gasilskega doma članov tamkajšnjega prostovoljnega industrijskega društva.

ALEŠ SENOŽETNIK

Mengeš – Člani Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Lek so na enoti v Mengšu dobili nove sodobne prostore, v katerih je poleg garaže z vozila in opremo na voljo tudi garderoba za petdeset operativnih gasilcev, prostor za polnjenje izolirnih dihalnih aparatov, komandna soba in soba za prvo pomoč. V prihodnje pa nameravajo na medetaži dokončati tudi operativno sobo za tehnično usposabljanje, pisarno in čajno kuhinjo. Gradnjo so začeli avgusta lani, konec decembra pa so se že preselili v nov objekt. Nov gasilski dom meri 450 kvadratnih metrov, vrednost naložbe pa je 560 tisoč evrov.

»V zadnjih letih, ko se je število članov vseskozi povečevalo, smo bili v starih

prostorih precej utesnjeni, z nakupom novega vozila in dodatne opreme pa so pretesni postali tudi prostori garaž,« je razloge za gradnjo novega gasilskega doma pojasnil Aleksander Draksler, predsednik društva, ki je tako po letu 1980 dobilo nove sodobne prostore.

Lekovi gasilci sicer delujejo tudi na lokaciji podjetja v Ljubljani, v Mengšu pa štejejo 53 članov, od tega 38 operativnih gasilcev, Center za zaščito in reševanje Domžale pa zagotavlja stalno prisotnost dveh poklicnih gasilcev. Pomen društva za zagotavljanje varnosti v podjetju, je poudarila tudi direktorica Farmaceutskih učinkovin Mengeš Vesna Kapelj: »Gasilci poleg interventnih ukrepov v primeru nesreč in požarov sodelujejo pri preventivnih dejavnostih. Zelo dobro

Trak ob odprtju novega gasilskega doma sta prerezala predsednik društva Aleksander Draksler in direktorica Farmaceutskih učinkovin Mengeš Vesna Kapelj.

poznajo vsak kotiček podjetja ter materiale in snovi ter druge posebnosti v naših delovnih procesih, zato lahko njihove reakcije hitreje in učinkoviteje. Hkrati pa zvišujejo varnostno kulturo v organizaciji, saj na te

vidike opozarjajo tudi sodelavce.«

Da je dobra organiziranost in opremljenost prostovoljnih industrijskih gasilskih društev ključnega pomena ne le za zagotavljanje varnosti podjetja in zaposlenih, temveč tudi širše lokalne skupnosti, je prepričan tudi namestnik poveljnika GZS Slovenije Darko Muhič, ki se je udeležil ponedeljkovega odprtja novih prostorov. Kot je dejal, se je moč ognja, zaradi katere je ogroženo celo poslovanje podjetja, vnovič pokazala pred dnevi v primeru požara v Podskrajniku, kar je še ena potrditev, da so industrijska društva zelo pomembna tako na preventivnem, svetovalnem kot tudi operativnem področju, pri zagotavljanju varnosti. »Dokazali ste, da se ob podpori in razumevanju vseh vpletenih da preskočiti ovire,« je sklenil Muhič.

Člani industrijskega gasilskega društva Lek v Mengšu imajo nov gasilski dom.

Z Jezerškovimi tudi na olimpijske igre v Tokio

Podjetje Jezeršek gostinstvo je kot prvo podpisalo partnersko pogodbo za Slovensko hišo 2020 na poletnih olimpijskih igrah v Tokiu. V sklopu projekta Z Jezerški v Slovensko hišo 2020 v Tokio bodo s seboj vzeli kar štiri dijake oziroma študente gostinstva in turizma.

MAJA BERTONCELJ

Sora – Na redni seji skupščine Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez (OKS ZŠZ) je sledil prvi uradni podpis pogodbe za Slovensko hišo na olimpijskih igrah v Tokiu 2020, in sicer s podjetjem Jezeršek gostinstvo. Kot pravijo, lahko po uspešnem sodelovanju v Slovenski hiši 2018 v Pjongčangu, ko so na strokovno-delovno ekskurzijo odpeljali

izbranega perspektivnega študenta Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem Bled Gregorja Potočnika, prihodnje leto v Tokiu pričakujemo še večjo zgodbo. V sklopu projekta Z Jezerški v Slovensko hišo 2020 v Tokio bodo s seboj vzeli kar štiri dijake oziroma študente gostinstva in turizma ter jim tako omogočili nepozabno življenjsko izkušnjo.

Podpis partnerske pogodbe torej ni vstopnica za

olimpijske igre le za podjetje Jezeršek gostinstvo, temveč tudi za vse mlade, dijake in študente smeri gostinstva ali turizma oziroma druge smeri, ki si želijo na tem področju razvijati kariero. Martin Jezeršek, generalni direktor Jezeršek gostinstva, je povedal: »Trenutno na srednjih in višjih šolah potekajo predstavitve, na katerih spodbujamo mlade, da se prijavijo na razpis. Prepričan sem, da imajo

mladi kljub svoji mladosti konkretne načrte za prihodnost, in mi jim lahko pri tem pomagamo. Predvsem pa si želimo, da bi spoznali, da je tudi gostinski poklic lep in da ponuja neskončno priložnosti. Teh bo zagotovo veliko tudi v Tokiu. Kateri, pa naj za zdaj še ostane skrivnost.« Vodja Slovenske hiše 2020 v Tokiu bo nekdanji biatlonec Peter Dokl, ki pravi: »Vsi štiri izbranci bodo imeli v skoraj treh

Bogdan Gabrovec, predsednik OKS ZŠZ, in Martin Jezeršek, generalni direktor Jezeršek gostinstva, sta podpisala pogodbo za Slovensko hišo na poletnih olimpijskih igrah prihodnje leto v Tokiu. / Foto: arhiv podjetja

tednih priložnost soustvarjati kulinarčne zgodbe v Slovenski hiši in spoznati, kako poteka delo v dinamičnem in edinstvenem okolju na največjem športnem dogodku, poletnih olimpijskih igrah.

Poskrbeli bomo tudi za letalsko vozovnico in bivanje.«

Prijave na razpis so na spletni strani podjetja Jezeršek gostinstvo že odprte in so možne do vključno 20. avgusta.

Odprli Krekovo središče

V Komendi so minuli teden odprli prenovljene prostore enote za kakovostno staranje in medgeneracijsko sožitje Inštituta Antona Trstenjaka.

ALEŠ SENOŽETNIK

Komenda – V času urbanizacije in staranja prebivalstva raste tudi potreba po novih načinih povezovanja krajevnih skupnosti in solidarne medsebojne pomoči. Prav v ta namen so po 15 letih od nakupa stanovanjske hiše v Komendi na Inštitutu Antona Trstenjaka prejšnji četrtek tudi uradno odprli vrata prenovljene enote za razvoj alternativnih bivanjskih in drugih programov za kakovostno staranje in medgeneracijsko sožitje.

Enota je zagon dobila tudi s programom Krekovo lokalno središče za

severozahodno ljubljansko urbano regijo, ki se je zaključil v začetku junija in so ga na inštitutu izvajali skupaj z Zavodom Medgeneracijsko središče Komenda, preko Lokalne akcijske skupine Za mesto in vas pa sta ga sofinancirali država in EU. Med projekti v okviru programa je bil najodmevnejši Babi servis, brezplačna storitev za starše otrok, ki potrebujejo nekajurno varstvo. Babi servis je bil do sedaj na voljo v Komendi, Mengšu, Vodica in Trzinu, po poletnem premoru pa bodo že septembra z novo finančno spodbudo storitev razširili še na področje Medvod in

Domžal.

Hkrati pa bodo v Krekovem središču program jeseni nadgradili še s tremi dodatnimi sklopi, ki jih je podrobneje predstavil dr. Jože Ramovš z Inštituta Antona Trstenjaka. Tako bodo izvajali tudi dejavnosti za razbremenitev neformalnih oskrbovalcev, dejavnosti za družine in počitniško varstvo otrok ter dejavnostmi za aktivno in zdravo staranje.

»Z vztrajnostjo in pomočjo mnogih smo gradili hišo in jo pripeljali do faze, v kateri smo zdaj, torej da je pripravljena za izvajanje različnih projektov. Veseli smo, da se to sedaj tudi uresničuje,«

Direktorica inštituta Ksenija Ramovš

je povedala direktorica inštituta Ksenija Ramovš in dodala, da so v starajočih se skupnostih, kot je naša, v kateri je vsak četrti prebivalec že starejši od šestdeset let, oblikujejo tudi različne oblike povezovanja generacij in pomoči starejšim. »Že zdaj 25 odstotkov starejših zaradi pomanjkanja kapacitet ne more biti vključenih v domove za starejše, zato je treba iskati tudi druge racionalne rešitve, tudi takšne hiše, še zlasti če vemo, da si vsi želimo biti na stara leta kolikor je mogoče dolgo doma,« je glavno idejo, zaradi česar so se v inštitutu odločili za investicijo v Komendi, pojasnila Ksenija Ramovš.

V prenovljenih prostorih so predstavili tudi program Krekovega središča.

Bogatejši za novo gasilsko vozilo

Člani Prostovoljnega gasilskega društva Gozd so predstavili in blagoslovili novo gasilsko avtociстерno.

JASNA PALADIN

Gozd – Gasilci z Gozda v občini Kamnik so se novega vozila razveselili prvič v 83 letih delovanja, zato je bil dogodek zanje in vse krajanje še toliko slovesnejši.

»Današnji dan je za gasilce PGD Gozd in krajanje KS Črna vsekakor praznik, saj danes tudi uradno prevzemamo v uporabo novo gasilsko vozilo. Več let smo se trudili, varčevali, se odrekli in na različne načine zbirali sredstva za ta nakup. Kljub temu da v začetku projekta še sami nismo povsem vedeli, ali bomo uspešni, smo z jekleno voljo vztrajali na poti k skupnemu cilju ter ga v lanskem letu tudi uresničili. V oktobru smo prvič v zgodovini društva v gasilski dom pripeljali novo gasilsko vozilo s cisterno, ki je sodobno opremljeno in tako po opremljenosti kot dimenzijah prilagojeno delu na našem terenu.

Predsednik PGD Gozd Simon Golob, predsednik Gasilske zveze Kamnik Tomaž Zabavnik, župan Matej Slapar, občinski svetnik Dušan Papež in podžupan Sandi Uršič

Novo vozilo je velik napredek za PGD Gozd, za območje, ki ga pokrivamo, ter tudi za občino in Gasilsko zvezo Kamnik, saj je v primeru nesreč na razpolago ena gasilska cisterna več,« je dejal

predsednik PGD Gozd Simon Golob.

Gasilsko društvo je ob slavnostnem prevzemu gasilskega vozila organiziralo gasilsko paradno, kjer so se jim pridružili tudi člani

Mestne godbe Kamnik. Gasilci sta nagovorila župan Matej Slapar in predsednik Gasilske zveze Kamnik Tomaž Zabavnik, blagoslovil novo vozilo pa je opravil župan Pavel Pibernik.

Prostovoljci v lokalnem okolju

Zaposleni kranjskega podjetja Goodyear so se v sklopu družbeno odgovorne kampanje ustavili na rekreacijski točki na Gori sv. Miklavž, kjer so namestili koše za ločevanje odpadkov in uredili dotrajano ograjo.

JASNA PALADIN

Gora sv. Miklavž – V sklopu kampanje Boljša prihodnost se zaposleni podjetja Goodyear že tretje leto zapored aktivno vključujejo v lokalne skupnosti; v začetku junija so tako obiskali Goro sv. Miklavž.

Priljubljena rekreacijska točka nad Tuhinjsko dolino je vedno bolj priljubljena in obiskana, zaradi vse večjega števila ljudi pa težko prenaša breme vseh odpadkov. »Z namenom trajnostne rešitve tega izziva smo Goodyearovi prostovoljci na Gori namestili tri koše za ločevanje

odpadkov, s pomočjo katerih bo rekreacijska točka še naprej čista, urejena in prijetna za obiskovalce. Zaradi dotrajanosti smo zamenjali tudi odsek lesene zaščitne ograje, da bo še naprej zagotavljala varnost tamkajšnjih gostov,« je povedala Simona Dijak iz Goodyeara in dodala, da so v akciji sodelovali s člani Turističnega društva Gora sv. Miklavž, ki sicer skrbijo za to točko.

V letošnjem letu se bo 120 zaposlenih v okviru družbeno odgovorne kampanje Goodyear Boljša prihodnost udeležilo 13 prostovoljskih akcij.

Urejanje okolice na rekreacijski točki Gora sv. Miklavž

V Mengšu začeli graditi dvorano

1. stran

»Začetek gradnje pomeni, da bomo kmalu dobili ustrezne prostore za izvajanje športa v šoli. Zdajšnja telovadnica je namreč že dolgo premajhna, tako da velikega dela obveznega programa sploh ne moremo izvajati, saj ni prostora. Pomagamo si z avlo, v zadnjih letih pa nekaj otrok v vseh letnih časih pouk športa izvaja tudi na zunanji ploščadi. Poleg tega je izgradnja dvorane tudi prvi korak k nadaljnji prostorski razbremenitvi šole. Nastajajo namreč že načrti, da se v prostorih zdajšnje telovadnice uredijo jedilnica, kuhinja in nekaj dodatnih učilnic. Število otrok se namreč stalno

povečuje, trenutno imamo okoli 850 učencev, v naslednjih letih pa bo število presežilo devetsto,« je povedal ravnatelj, ki dodaja, da gradnja ne bo motila pouka na šoli.

Nova športna dvorana je velika pridobitev tudi za številna športna društva in druge rekreativce. Kot je povedal Tim Janežič, predsednik lokalnega teniškega kluba in predstavnik športne javnosti, bo dvorana zadostila tudi potrebam društev. »Precej športnih društev v Mengšu nima ustreznih pogojev za svoje delovanje. Obstoječa dvorana je premajhna, športna društva težko dobijo proste termine, z novo dvorano pa se bodo pogoji za treninge precej izboljšali,« je povedal Janežič.

KRATKE NOVICE

Rožnata premiera ob koncu sezone

Radovljica – Linhartov oder, ki deluje pri KUD Radovljica, je konec prejšnjega tedna v Linhartovi dvorani premierno uprizoril predstavo Rozine rozinice ali Zakaj sem roza, »večer s satiričnimi, poskočnimi, odbitimi pa tudi resnimi razmisleki, kakršnih so polna dela našega modernega klasika, priljubljenega Andreja Rozmana - Roze,« kakor je predstavo označila režiserka Alenka Bole Vrabec. David Ahačič, Januša Avguštin, Goga Granatir, Urša Langus, Andraž Pavlič, Lojze Ropret, Matic Stocca, Mojca Škofic in Borut Verovšek so med rožnatimi baloni pogumno in živahno interpretirali iskrivo poezijo, ki je iz dvorane, čeprav ne do zadnjega kotička polne, izzvala marsikateri spontan smeh pa tudi vzdih. Premiero si je ogledala tudi strokovna spremljevalka Maja Gal Štomar, ki je v svoji oceni po predstavi med drugim napisala: »Postaviti na oder Rozo, bodo nekateri dejali, je lahek zalogaj. Sama pa menim, da je to pravzaprav največji izziv. Kako prestaviti to navidezno lahkotnost v odrski izraz, da ne pademo v patetiko, ilustrativnost, prazno duhovičenje ali celo papirnatost. Alenka Bole Vrabec, izkušena gledališčnica, režiserka, prevajalka ... je nedvomno ženska, ki to zmore.« Predstavo bo Linhartov oder spet uprizoril konec poletja.

Iskriva poezija Andreja Rozmana - Roze v interpretaciji Linhartovega odra

Zborovska Filozofija ljubezni

Kranj – Vsem na očeh, a vendarle skrit arhitekturni biser iz 16. stoletja – atrij Pavšlarjeve hiše v starem mestnem jedru Kranja – bo v nedeljo, 23. junija, ob 20. uri ponovno zaživel z zgodnjepoletnim glasbenim večerom, ki ga letos šestič zapored pripravlja Komorni zbor De profundis Kranj z zborovodkinjo Branko Potočnik Krajnik. Pod sila resnim naslovom Filozofija ljubezni bomo lahko prisluhnili kratkim zgodbam in prigodam ter modrostim renesančnih mojstrov besede in glasbe, ki na svojstven, bolj in manj lahkoten, precej konkreten in tudi čuten način pripovedujejo o ljubezenskih zapletih in razpletih na evropskih dvorih in na podeželju v času 15. in 16. stoletja. Komornemu vokalnemu sestavu se bosta na koncertnem večeru pridružili mladi umetnici na kljunasti flauti Marjana Jocič in Una Košir, ki bosta za polnejše doživetje preteklega časa prostor napolnili z zvoki renesančne instrumentalne glasbe. V programu bomo slišali dela skladateljev, kot so John Dowland, Jacobus Handl - Gallus, Giovanni Gastoldi, Hans Leo Hassler, Robert Jones, Orlando di Lasso, Thomas Morley, Claudin de Sermisy, Thomas Tallis in John Wilby. Vstop je prost.

Carmen manet v Radovljici

Radovljica – Jutri, v soboto, 22. junija, ob 19. uri bo na celovečernem koncertu v Baročni dvorani Radovljiške graščine nastopil Komorni pevski zbor Carmen manet. Naslov koncerta je Krásne, saj gre za nekakšno poigravanje z idejo kresne noči in hibridom med slovenskim in švedskim jezikom. Kot so povedale »carmence«, bo koncert hkrati predstavitev tekmovalnega programa, s katerim bodo nastopile avgusta na četrth Evropskih zborovskih igrah v Göteborgu na Švedskem. Tokrat bodo nastopile tudi kot gostje na drugem uradnem tekmovanju za evrovizijski zbor leta.

Ilustracije in swing na Pungertu

Kranj – V Galeriji Pungert na koncu starega dela mesta Kranja bo v soboto, 22. junija, ob 20. uri odprtje razstave ilustracij Tjaše Rebolj iz Kranja. Reboljeva, ki riše in ustvarja pod imenom Alica Pan, je razstavo naslovlila Ščepec pravljice in je sestavljena iz treh sklopov ilustracij: Emi, Dao v kuhinji ter Drevo imen. Avtorica ustvarja v tehniki akril in barvica na akvarel papir. Razstava pa bo na ogled do 16. julija. Že v petek, 21. junija, pa bo na Pungertu nastopila skupina Flat Hats, ki bo z nalezljivimi ritmi gipsy swinga, iskrivimi pogledi v retro opravi in popevkami v swingovski preobleki navdušila vse tiste, ki vas bodo zasrbele pete.

Za zlate pianiste

Na albumu Zlati pianisti se bo predstavilo sedem zmagovalcev 48. Tekmovanja mladih glasbenikov Slovenije. Sredstva za zgoščenko zbirajo še prek platforme za množično financiranje Indiegogo.

IGOR KAVČIČ

Golnik – Projekt Zlati pianisti po uspešni izvedbi leta 2016 letos drugič organizira specializirani studio za snemanje klavirske glasbe Pianoroom z Golnika skupaj z Zvezo slovenskih glasbenih šol. S projektom želijo predvsem promovirati mlade uspešne pianiste, ki osvajajo nagrade po vsem svetu, a so v družbi največkrat premalo slišni. »Dirigentka Živa Ploj Peršuh je ob velikem uspehu enega slovenskih glasbenikov pred časom dejala, da ko osvoji medaljo športnik, o tem poročajo vsi, ko to uspe glasbeniku, o tem ne govori skoraj nihče,« poudarja Mitja Petrovič, direktor Studia Pianoroom. »Zato je prvi cilj projekta Zlati pianisti odkrivanje in promocija najboljših mladih talentov in približevanje resne glasbe širši javnosti.« Petrovič je prepričan, da je za pianiste prav tako pomembna izkušnja, ki jo dobi ob nastajanju albuma. Za karierni uspeh bodočih profesionalnih glasbenikov ne bo dovolj le virtuoznost na odru, ampak tudi znanja in veščine v zaodrju, kot na primer sodelovanje pri vrhunskem tonskem snemanju in fotografiranju. »Opazovanje, kako nastaja celostna

Na zgoščenci se bo predstavilo sedem uspešnih mladih pianistov. / Foto: Pianoroom

podoba zgoščenske in njegova promocija, je zato na neki način še pomembnejše kot izdelek sam. In ne nazadnje – ljudje lahko slišimo odlične mlade slovenske pianiste, uživamo v čudoviti glasbi in zelo kakovostnih posnetkih.

Predstavilo se bo sedem pianistov: Urban Stanič, Lara Oprešnik, Tobija Avšič, Vid Ibic, Nastasja Češnjegar Ušumović, Pia Landeker in Matija Drogenik, ki so za album pripravili vsak po dve skladbi mojstrov, kot so Chopin, Rahmaninov, Bach, Beethoven, Grieg, Haydn... Kot je povedal Petrovič, so pianisti, v športnem žargonu bi lahko rekli, da gre za državne

prvake v posameznih starostnih kategorijah, bili v vrhunski formi ob zaključku tekmovanja, ko so tudi pripravili posnetke za skupni album. »Projekt je koncipiran tako, da so posnete skladbe del programa, ki so ga izvedli na tekmovanju, medtem ko je izbor skladb, ki se bodo uvrstile na album, prepuščen pianistom in njihovim mentorjem. V večini primerov so pianisti posneli več skladb in na koncu izbrali dve, s katerimi so bili najbolj zadovoljni ali pa so jim najljubše.«

Na spletni strani www.indiegogo.com/projects/album-zlati-pianisti/#/ obljublja, da bodo poskrbeli tudi

za profesionalno fotografiranje in vizualno celostno podobo, ki nastaja v oblikovalskem studiu IODG oblikovalca Dušana Grobovška. Natisnili bodo petsto zgoščenk in jih skupaj z digitalnim albumom izdali predvidoma sredi septembra, premierno pa se bodo pianisti predstavili na festivalu klavirske glasbe Pianopolis v Kranju. Z nakupom albuma ali enega od ponujenih paketov bodo pridobili sredstva za snemanje, uglaševanje klavirja, montažo, mešanje zvoka, mastering in izdelavo zgoščenske. Da bo akcija uspešna, morajo zbrati 2500 evrov.

Romantika ženskega telesa

V Muzeju Občine Šenčur je do 7. julija na ogled razstava akademske slikarke Jerneje Smolnikar.

SAMO LESJAK

Šenčur – Akademska slikarica mlajše generacije Jerneje Smolnikar, ki živi in ustvarja v Mislinji, je na Gorenjsko povabil ter jo na odprtju razstave, ki ga je povezovala Slavica Bučan, predstavil Miro Erzin. Avtorica je pripravila že vrsto samostojnih razstav, veliko pa razstavlja tudi na skupinskih razstavah tako doma kot v tujini, še zlasti v Avstriji. Posveča se tudi restavratorskim posegom, predvsem pri obnovi kapelic. Po uspešnem študiju na likovni akademiji je izbrala svojevrstno umetniško pot. Pestrost njenih del izvira iz slikarskega izziva po raziskovanju vedno novih tehničnih intervencij, kar njenim slikam daje poseben čar.

Tokratna razstava se osredotoča na izbor del, nastalih v zadnjem desetletju slikarskega ustvarjanja. Cikli del Občutek metulja, Romantika

Avtorica Jerneja Smolnikar z glasbeniki Akademije za glasbo na odprtju razstave.

ženskega telesa in Spletne podobe že s svojimi naslovi zgovorno pričajo o prevladujočem ženstvenem, nežnejšem polu, njihov skupni imenovalec pa sta topla barvna paleta ter prepoznavna ornamentika, ki izhaja iz spletenih vezi slovenske čipke, ki jo avtorica spretno uporablja v figuraliki,

zlasti pri aktih, kjer perforirana tančica diskretno zakriva dele ženskega telesa. Čeprav je slikarkina želja – kot je zapisala Aleksandra Čas – predvsem slikanje po živem modelu, iz praktičnih razlogov uporablja tudi sodobne možnosti uporabe modela v fotografiji, ki jo vkomponira na

platno. V njenih delih tako prevladuje kolažna tehnika različnih materialov, od čipke, niti pa do koščkov blaga, ki puščajo strukturne sledi – Jerneja Smolnikar uspe s tehnično in motivno inovativnostjo ustvariti svoj lasten ter prepoznaven, čutno privlačen umetniški izraz.

Kolesarji tudi na Gorenjskem

V sredo se je začela 26. dirka Po Sloveniji, danes pa karavana kolesarjev, v kateri je vrsta odličnih kolesarjev, prihaja tudi na Gorenjsko. Včeraj je zmagal Luka Mezgec.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – S sredinim opoldanskim startom v centru Ljubljane se je začela mednarodna kolesarska dirka Po Sloveniji. Na startu je bilo 129 kolesarjev iz 19 ekip, od tega pet ekip svetovne serije UCI World Tour. Za ekipo slovenske reprezentance, ki jo vodita Kranjčana Tadej Valjavec in Matjaž Zevnik vozijo tudi člani Kolesarskega kluba Kranj, med favoriti na dirki pa so tudi Gorenjski kolesarji na čelu s Tadejem Pogačarjem in Janom Polancem (oba UAE Team Emirates). Pogačar je letošnji zmagovalec Dirke po Kaliforniji, Jan pa nosilec rožnate majice z letošnjega Gira. Prav tako je odlično pripravljen Luka Mezgec (Mitchelton-Scott). To je dokazal že prvi dan, ko je na cilju v Rogasški Slatini sicer slavil Pascal

Gorenjski Jan Polanc, Luka Mezgec in Tadej Pogačar so bili pred startom dirke dobro razpoloženi. / Foto: Gorazd Kavčič

Ackermann (BORA-Hansgrohe), najboljši Slovenec pa je bil prav Luka Mezgec na četrtem mestu. Izkazal se je še en gorenjski kolesar, saj je Grega Bole (TBM Bahrain Merida) osvojil sedmo

mesto. Včerajšnja etapa je potekala od Maribora do Celja. Na njej je bil najboljši Mezgec, drugo mesto pa je osvojil Bole.

Današnja pot kolesarjev poteka od Žalca do Idrije. Iz

Žalca se bodo kolesarji prek Vranskega v Tuhinjsko dolino pripeljali malo pred poldnevom, v Kamniku pa jih pričakujejo slabe pol ure kasneje. Prek Vodice, Smlednika in Zbilj naj bi okoli 12.30 prišli v Medvođe, slabe pol ure kasneje pa v Škofjo Loko. Po Poljanski dolini se bodo odpeljali proti Žirem, nato pa prek Rovt in Medvedjega Brda v Idrijo. Sledil bo še en krog na Medvedje Brdo ter prek Godoviča v Idrijo, kjer bo po skoraj 170 kilometrih okoli 15. ure cilj etape. Etapa bo tako res zanimiva, dala pa bo prve obrise, kdo bi lahko konkuriral za končno zmago.

Današnji etapi bosta sledili še dve. Jutri je namreč na sporedu etapa po Primorski od Nove Gorice do Ajdovščine, v nedeljo pa še od Trebnjega do Novega mesta. Dirka bo skupaj dolga 808 kilometrov.

Trener ostaja Subotič

VILMA STANOVNIK

Šenčur – V Košarkarskem klubu Gorenjska gradbena družba Šenčur so sezono zaključili z rednim letnim občnim zborom in košarkarskim piknikom. Medtem ko so na zunanjem igrišču mlajše selekcija tekmovala na turnirju tri na tri, pa je klubski prostor gostil redni letni občni zbor, ki je bil v znamenju volitev. Vključno s poročili dosedanjega predsednika Janka Sekneta, ki se s položaja umika, in finančnega poročila, je zbor minil hitro, kar pričča, da je bilo minulo leto v klubu v znamenju dobrega gospodarjenja.

Ob odstopu dolgoletnega predsednika Sekneta, ki ostaja v upravnem odboru kluba, je trenutno mesto predsednika prazno. Sekne bo sicer v naslednjem trimesečnem obdobju opravljal predsedniško funkcijo, a mora klub najti njegovo zamenjavo ter v tem obdobju sklicati še en izredni občni zbor, na katerem bodo člani kluba volili novega predsednika in morebitne okrepitve v upravnem odboru.

Na mestu glavnega trenerja članske ekipe ostaja Konstantin Subotič, ki je zvesto bo KK Gorenjska gradbena družba Šenčur obljubil še za naslednji dve leti.

Trener Konstantin Subotič in direktor kluba Aleš Puhar

Drugo mesto Maje Sajovic

ZORAN RAČIČ

Grobnik – Tudi letošnja padalska sezona se je tako kot v preteklih letih začela pri naših južnih sosedih na Grobniku. Na uvodnem od šestih tekmovanj so se veselili tudi slovenski padalci, ki so se domov vrnili z drugim mestom Maje Sajovic v konkurenci deklet.

Sodeč po prvem letošnjem tekmovanju bodo v glavni vlogi za končno zmago Čehi, Madžari, Italijani in Nemci, Slovenci pa bodo skušali na vsakem tekmovanju mešati štrane najboljšim. Predvsem v Lescah so namreč nekoliko pomladili ekipo, tako da so Leščani, ki so na Grobniku nastopili v postavi Roman Karun, Uroš Grilc, Jaka Kofol, Igor Primc in Matej Bečan, uvodni nastop sklenili na desetem mestu, Ptujčani

Peter Balta, Gorazd Vindiš, Matej Kostanjevec, Aleksander Čuš in Marko Veselič pa so se uvrstili takoj za Leščani.

Glavni adut za visoka mesta v tej sezoni bo tako Maja Sajovic, ki je uvodno tekmovanje sklenila na odličnem drugem mestu, a ima drugo mesto tudi nekaj grenkega priokusa. Sajovičeva je namreč le v šesti seriji naredila večjo napako pri doskoku in pristala pri desetih kazenskih centimetrih, ki so ji odnesli zmago, v preostalih sedmih serijah pa je zbrala vsega tri centimetre. »Tekmovanja je konec, mesto, na katerem sem sklenila uvodni nastop, je seveda odlično dosežek, toda šesta serija mi je odnesla še kaj več. Do takrat in tudi v zadnjih dveh skokih sem naredila takšne skoke, kakršne sem si želela, šesti

Na Grobniku se je od naših najbolj izkazala Maja Sajovic. / Foto: Igor Kupljenik

pa je za pozabo,« je tekmo na Grobniku ocenila Maja Sajovic, ki jo skupaj s klubskimi

kolegi naslednji konec tedna čaka tekmovanje na domačem prizorišču v Lescah.

Pokalni prvaki so mladi vaterpolisti Triglava

Kamnik – Minulo nedeljo je bilo kopalnišče Pod skalco v Kamniku prizorišče finala vaterpolskega pokala za kategorijo do 15 let. V prvem polfinalnem obračunu so se pomerili mladi iz ekip Kamnik in Triglav. Boljši so bili mladi iz Triglava in zmagali s 7 : 4. V drugem polfinalu je bila Ljubljana Slovan s 15 : 11 boljša od Kopra Primorske in finale za naslov pokalnega zmagovalca sta odigrala Triglav in Ljubljana Slovan. Igralci Triglava so pod vodstvom trenerja Rada Čermelja in v postavi Nejc Osel, Nejc Peric, Jaka Grabec, Nikola Lukič, Jaša Lah, Jure Zupanc, Nikola Rajlič, Aleksander Paunovič, Armin Radžematovič, David Laketič, Nace Štromajer in Tim Dragaš brez večjih težav zmagali s 17 : 9 in iz rok delegata Jožeta Marinčka prešli zmagovalni pokal.

Zmaga za veterane ekipe Triglav Kranj 75

Ljubljana – Na Kopalnišču Kodeljevo je bil minulo soboto vaterpolski veteranski turnir Mrož 2019, na katerem je nastopila tudi ekipa veteranov Triglava Kranj 75, ki je branila naslov iz lanskega leta. V konkurenci veteranov Orka (Reka Hrvaška), Goša (Srbija), Celje, Gorica in Mrož so v predtekmovanju Kranjčani s 4 : 3 premagali Orko in s 6 : 2 Gošo ter v skupini A osvojili prvo mesto. V finalu so se pomerili z Gorico in jo premagali s 7 : 5 ter ubranili lanski naslov.

Drugo mesto naših lokostrelcev

Šenčur – Na desetem evropskem lokostrelskem prvenstvu Popinjay, ki se ga je prejšnji teden udeležilo okoli 350 lokostrelcev in lokostrelk je slovenska ekipa v postavi Marjan in Ksenija Podržaj ter Bojan Ratej zasedla drugo mesto pri mešanih ekipah z golim lokom. Tovrstno tekmovanje ima petstoletno tradicijo flamskih iger in je organizirano le vsake štiri leta. Na tekmovanju je sodelovala tudi ena naših redkih mednarodnih lokostrelskih sodnic Breda Brumec. Najboljša posamična uvrstitev Slovenca na tekmovanju je peto mesto Marjana Podržaja.

Danes Radolška 10ka

Radovljica – Radolška 10ka je četrti tek serije Gorenjska, moj planet 2019. Organizirana bo danes, 21. junija, nekaj dni pred dnevom državnosti. Tek namreč poteka v sklopu praznovanja dneva državnosti. Otroci bodo startali ob 19. uri, odrasli pa ob 20. uri. Proga je speljana v desetih kilometrih od središča Radovljice.

Odbojkarji nadaljujejo priprave

VILMA STANOVNIK

Kranjska Gora – Ta teden se je slovenska moška odbojcarska reprezentanca iz Kranjske Gore preselila v Ljubljano in začela sklepni del priprav na prvo letošnje tekmovanje, kvalifikacije za Ligo narodov. Te bo naša izbrana vrsta igrala pred domačimi navijači v Areni Stožice, začele pa se bodo 3. julija.

S katerimi ekipami se bodo naši fantje pomerili za mesto, ki vodi v elitno Ligo narodov, FIVB Volleyball Nations League, bo znano v prihodnjih dneh, zagotovo pa v Slovenijo prihajajo Kuba in Egipt ter prvo in drugouvrščena ekipa iz evropske lige. Z nasprotniki se v našem taboru ne obremenjujejo, osredotočajo se namreč le na lastno

igro. »Treningi so naporni, po uvodnem delu zdaj začnemo z igro šest na šest. Po udarek bo bolj na naši igri, saj vemo, da če igramo dobro, ni toliko pomembno, kaj počne nasprotnik. Več udarka bo zato na sistemu v naši igri in po enem mesecu dela že vsi nekako čakamo, da se začnejo prve tekme in Challenger, ki bo tisti pravi test za naprej,«

je povedal reprezentančni bloker Alen Pajenk.

»Osebnostem zelo zadovoljen z delom, ki so ga fantje doslej opravili, zdaj pa prihaja čas, ko je treba igrati. Edini problem, s katerim se soočamo, je najti nasprotnike, s katerimi bi lahko igrali pripravljalne tekme, saj vse ekipe tekmujejo v Ligi narodov, zato je težko najti tekmece. A mislim, da tudi ko igramo med seboj, vse skupaj poteka na visoki ravni,« razmišlja novi slovenski selektor Alberto Giuliani.

Letos se obeta povprečna letina žit

»Letina žit letos glede na vreme in vse druge probleme niti ne bo tako slaba – ne bo rekordna, bo pa povprečna. Med pridelovalci bodo precejšnje razlike, odvisno od tega, ali so pravočasno izvedli vse tehnološke ukrepe,« je na torkovem srečanju pridelovalcev žit dejala Marija Kalan iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj.

CVETO ZAPLOTNIK

Zgornje Bitnje – Oddelek za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj je v torek na Šifrerjevi njivi v Zgornjih Bitnjah pripravil že tradicionalno srečanje pridelovalcev žit in ogled poskusa z ozimnimi žiti. Kot je povedala Marija Kalan, specialistka za rastlinsko pridelavo v kranjskem zavodu, so gorenjski kmetje po podatkih iz zbirnih vlog z žiti zasejali okoli 2200 hektarjev njiv, od tega veliko večino, več kot 95 odstotkov, z ozimnimi žiti. Površina, na katerih rastejo žita, je po obsegu na lanski ravni in predstavlja približno četrtino vseh njiv. V setvenem kolobarju je največ ječmena – 820 hektarjev, pšenice – 550 hektarjev in tritikale – 320 hektarjev. Žita pridelujejo ravninske kmetije, ki imajo zadosti njiv. Največ jih sejejo za krmljenje goveda, vse več pa je tudi takih, ki jih v okviru dopolnilnih dejavnosti meljejo v

Marija Kalan in Franc Pavlin z oddelka za kmetijsko svetovanje

moko, moko pa potlej prodajajo ali jo uporabljajo za peko krušnih izdelkov in izdelavo testenin.

Težavni pridelovalni pogoji

In kakšni so bili v letošnji sezoni pogoji za pridelovanje žit? Kot je povedala Marija Kalan, so pridelovalci večino ozimnih žit posejali oktobra, ko so bili dobri pogoji za vznik. Zima je bila nadpovprečno topla, dokaj suha in

praktično brez snežne odeje, v takšnih razmerah so ostala žita zelena in niso povsem obmirovala v rasti. Februarja in marca je bilo malo padavin, kar je slabo vplivalo na razraščanje žit. Maj je bil nekaj posebnega, z obilico padavin in dokaj nizkimi temperaturami ni bil najbolj ugoden za ozimna žita. Kar zadeva zatiranje plevelov, ki lahko v žitih zmanjšajo pridelek tudi za trideset odstotkov, sta suha februar

in marec omogočila prečesavanje žit s česali, kemično zatiranje plevelov pa je bilo zaradi vremena težko izvesti v najbolj primernem času. Mnogo manj problemov s pleveli je bilo na njivah, kjer so jih zatirali že jeseni. »Letošnje leto je bilo posebno tudi glede varstva žit pred boleznimi in škodljivci. Do konca aprila bolezni nismo opazili, potlej smo na ječmenu najprej opazili listno pegavost, na pšenici in tritikali pa septorijo,« je dejala Kalanova in dodala, da je bil najprimernejši čas za prvo tretiranje žit proti glivičnim boleznim v prvih dneh maja. Prvo tretiranje je žita varovalo pred okužbo do konca maja, v začetku junija, ko se je na ječmenu že začela pojavljati ramularijska pegavost, na pšenici in tritikali pa septorija in ponekod tudi pepelasta plesen, pa je bil čas za drugo škropljenje s fungicidi. Hladen in deževen maj je v razvoju močno zadržal žitnega strgača, tako da letos s tem škodljivcem ni bilo večjih težav.

Začetek žetve brez večjega zamika

Kakšna letina žit se obeta letos? »Letina glede na vreme in vse druge probleme niti ne bo tako slaba – ne bo rekordna, bo pa povprečna. Že več let pa opazamo, da je zelo odvisna od tega, ali so pridelovalci pravočasno izvedli vse tehnološke ukrepe,« je dejala Marija Kalan in pridelovalcem svetovala zatiranje plevelov že v jesenskem času in po možnosti tudi prečesavanje žit februarja ali marca. Kar zadeva žetev, ne bo tolikšnega zamika, kot se je zdelo po slabem majskem vremenu. Ječmen naj bi začeli žeti v

Marija Kalan: »Pri pridelovanju žit je zelo pomembno varstvo pred boleznimi in škodljivci. Žitno zrnje, ki ga uporabljamo v prehrani ljudi in živali, mora biti zdravo, v okuženem ali poškodovanem zrnju se namreč ob neustreznem skladiščenju lahko razvijejo plesni in s tem mikotoksini, ki so nevarni za zdravje ljudi in živali.«

V poskusu z ozimnimi žiti je bilo letos devet sort ječmena, šest sort pšenice in pet sort tritikale. Seme za setev so prispevale štiri semenarske hiše.

začetku oziroma v prvi polovici julija, pšenico in tritikalo pa ob koncu julija ali v začetku avgusta.

Siliranje žita

Franc Pavlin, specialist za živinorejo v kranjskem kmetijsko-gozdarskem zavodu, je pridelovalcem predstavil uporabo žit v prehrani živine. Kot je dejal, na gorenjskih kmetijah žito uporabljajo predvsem za potrebe govedoreje. V večini primerov žitno zrnje uporabljajo za pripravo krmnih mešanic, manj znana in uveljavljena pa je možnost siliranja celotnih rastlin žit v času voščene zrelosti. Na kmetijah se za to odločajo bolj malo, odločajo pa se predvsem v primerih, ko na podlagi (bolj slabe) prve ali

druge košnje trave ugotovijo, da jim bo primanjkovalo krme in bi s siliranjem žita lahko nadomestili izpad krme. Za siliranje je od vseh vrst žit najprimernejši ječmen, nekoliko manj pšenica, deloma tudi tritikala, siliranje pa poteka podobno kot pri koruzi. Žitna silaža je po hranilni vrednosti zelo podobna travni silaži in nekoliko slabša od koruzne silaže. Pri koruzni silaži je povprečni pridelek petdeset ton na hektar, pri žitni je precej manjši, od 25 do 35 ton, vendar je po siliranju žita možno njive zasejati še z enim posevkom. Za živinorejce je zelo pomembna tudi žitna slama, uporabljajo jo za krmo in za nastilj, na trgu pa dosega skoraj enako ceno kot seno.

Del udeležencev tradicionalnega srečanja pridelovalcev žit

Poudarek družinskim kmetijam in mladim

»Še večji poudarek bomo dali družinskim kmetijam in mladim prevzemnikom kmetij,« je ob zaključku javne razprave o resoluciji Naša hrana, podeželje in naravni viri po letu 2021 dejala ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ob koncu maja se je končala javna razprava o osnutku resolucije Naša hrana, podeželje in naravni viri po letu 2021. Kot je na predstavitvi zaključkov javne razprave povedala ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec, je bil odziv kmetov in

zainteresirane javnosti dober. Na osnutek resolucije so prejeli mnenja, pripombe in predloge od 26 različnih posameznikov in organizacij. Ožja delovna skupina jih bo preučila, resolucijo smiselno dopolnila in jo poslala v medresorsko usklajevanje, vlada pa naj bi jo obravnavala še pred parlamentarnimi počitnicami.

V razpravi je prevladalo mnenje, da je resolucija dobro pripravljena politično-strateški dokument, ki odraža obstoječe stanje, vsebuje usmeritve za razvoj pridelave in predelave hrane ter s tem povezanega podeželskega prostora in daje dobro osnovno za pripravo nacionalnih ukrepov in strateškega načrta za izvajanje Skupne

kmetijske politike Evropske unije. Na pripombe, da bi morala bolj natančno opredeliti izvedbene mehanizme in določiti merljive cilje, na ministrstvu odgovarjajo, da bodo to opredelili in določili v strateškem načrtu, vendar to šele potlej, ko bo Evropska unija sprejela nekatere zakonodajne akte, ki bodo določili »okvir« skupne politike.

Kaj so bile najpogostejše izražene pobude v javni razpravi? Resolucija bi morala bolj jasno opredeliti cilje samooskrbe s hrano in dati večji poudarek lokalno pridelani hrani, družinskim kmetijam, mladim kmetom pa tudi malim kmetijam ter ekološkemu kmetovanju in drugim okolju prijaznim sodobnim kmetijskim

praksam. Še naprej je treba ohraniti pridelavo brez gensko spremenjenih organizmov, v hribovskih in gorskih območjih spodbujati živinorejo ter v ravninskih predelih pridelavo zelenjave, sadja in žit, zagotavljati obdelanost kmetijskih zemljišč, preprečevati zaraščanje in varovati kmetijska zemljišča pred urbanizacijo, doseči boljše upravljanje z divjadjo in zvermi, doseči administrativne poenostavitve in boljše sodelovanje med različnimi resorji ter poskrbeti tudi za (starejše) gospodarje, ki predajajo kmetije mladim.

Negotova prihodnost Adrie

Zaradi združevanja, zamud in vse več odpovedi letov raste nezadovoljstvo med potniki Adrie Airways.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Adrio Airways, nekdanj slovenskega nacionalnega letalskega prevoznika, ki jo je leta 2016 preko odvisne družbe AA International Aviation Holding odkupil investicijski sklad 4K Invest, pestijo vse večje težave. Prevoznik se sooča s pomanjkanjem posadk, težave pa so se še poglobile, ko je v vodo padel dogovor o nakupu 15 letal družbe Sukhoi. V zadnjih dneh je bilo znova odpovedanih več letov, prihaja do zamud, lete združujejo, kar podaljšuje čas potovanja, vse to pa razburja razočarane potnike, ki jih nekdanji nekdanji politik in minister Gregor Virant celo poziva k skupinski tožbi. Nezadovoljstvo so izrazili tudi zaposleni, ki tarnajo nad preobremenjenostjo in zamudami pri izplačilu plač.

V Adrii sicer stabilizacijo poslovanja in ureditev razmer napovedujejo za prihodnji mesec, v javnosti pa so vse glasnejše špekulacije o stečaju prevoznika. Na težave se je odzval tudi slovenski politični vrh. »Sklad je že v Švici eno letalsko družbo potopil, enako prakso očitno

Kje bo pristala Adria, naj bi bilo bolj jasno v naslednjih tednih. / Foto: Gorazd Kavčič

nadaljuje pri nas,« je dogajanje za več medijev komentiral predsednik vlade Marjan Šarec.

Pisanje nekaterih medijev, da lastnik Adrie Airways išče državno pomoč, so v družbi pred časom sicer odločno zanikali, češ da »Adria želi z državo ustvariti tvoren dialog in aktivnejše sodelovanje pri reševanju vprašanj zasebnega sektorja, hkrati pa pričakuje, da bo država aktivneje pristopala k sooblikovanju poslovnega okolja.«

Adria sicer v poletnem voznem redu leti v München,

Prištino, Skopje, Tirano, Amsterdam, Bruselj, na Dunaj, v Köbenhavn, Frankfurt, Manchester, Pariz, Podgorico, Prago, Sarajevo, Sofijo in Zürich.

Kakšne so pravice potnikov?

Potnike v primerih odpovedi in zamud štiti evropska zakonodaja. Kot pravijo na Evropskem potrošniškem centru, ki deluje v okviru ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, potniki v primeru zavrnitve

vkrcanja ali odpovedi lahko izbirajo med spremembo poti ali povračilom zneska vozovnice ter brezplačno vrnitvijo na kraj, kjer so potovanje začeli. V primeru zamude ali odpovedi leta pa so potniki lahko upravičeni tudi do odškodnine v višini od 125 do šeststo evrov, razen v primeru, da so bili o odpovedi obveščeni vsaj 14 dni pred potovanjem ali je prevoznik ponudil spremembo poti s podobnimi potovalnimi časi oziroma je bila odpoved posledica izrednih razmer.

je pa problem, ker si v hišo ne upajo spustiti tujega človeka, tudi obrtnika. Zato želim, da se naši uporabniki v prvi vrsti počutijo varne.«

Ker se zaveda, da je Slovenija zelo majhen trg, se je v posel že zdaj podala z mislijo na tujino, zato je tudi izbrala angleško ime. Projekt je v fazi pogovorov z investitorji; Izi je namreč uspelo prepričati enega od slovenskih investitorjev, ki je v projekt pripravljen vložiti sto tisočakov. Zagonski kapital potrebuje za marketing, za razvoj platforme in za vzpostavitev klicnega centra. V pripravi je tudi finančni načrt, spletno stran je izdelala sama, v začetku pa se bo usmerila na osrednjo Slovenijo, saj bi sedež podjetja za začetek imela v Domžalah.

Mlada podjetnica, ki si želi projekt zagnati septembra, pričakuje, da bi se prvo leto v program vpisalo okoli tisoč ljudi, potrebnih pomoči, kar bi prineslo okoli šestdeset tisoč evrov prihodkov, prihodnje leto pa bi bilo uporabnikov že tri tisoč in dobička več kot 180 tisoč evrov.

Da je na pravi poti, dokazuje mednarodna nagrada evropske komisije za najbolj družbeno koristno idejo, ki jo je nedavno prejela v Bolgariji.

Pomoč starejšim kot posel

Iza Vrtačnik, mlada študentka podjetništva, je za svoj poslovni projekt Home Help prejela mednarodno nagrado evropske komisije za najbolj družbeno koristno idejo.

JASNA PALADIN

Vir pri Domžalah – Devetnajstletna Iza Vrtačnik je s podjetništvom povezana že vse življenje, saj je imel podjetje najprej doma njen oče, njena mama pa je direktorica Območne obrtno-podjetniške zbornice Domžale. »Že ko sem bila mlajša, me je podjetništvo zelo zanimalo, tudi v povsem vsakdanjem življenju sem tako razmišljala, saj so me starši vzgajali v smislu, da se je v življenju pač treba znati. Tako vedno povsod vidim priložnosti in vsako situacijo skušam obrniti na dobro in sebi v prid. Pri podjetništvu me najbolj navdušuje to, da skušam iz ideje narediti projekt, ki bo zares deloval in bo tudi dobičkonosen,« nam je povedala študentka podjetništva, ko smo jo obiskali v zvezi s projektom, ki je nedavno požel veliko pozornosti tudi zunaj naših meja.

Mlada domžalska podjetnica Iza Vrtačnik

Osnovala in predstavila je projekt Home Help. Kot pove, gre za storitev, namenjeno starejšim ljudem. Ti bi, če bi potrebovali kakršno koli pomoč, denimo pri menjavi žarnice, obisku trgovine, košnji trave, prevozu k zdravniku in podobno, 24 ur na dan lahko poklicali na enotno telefonsko številko, ekipa na drugi strani pa bi na dom poslala človeka, ki zna rešiti problem oziroma je pripravljen priskočiti

na pomoč. »Starejša populacija se mi zdi segment, ki še ni povsem raziskan in temu se bo v podjetništvu lahko še zelo veliko posvečalo. Do leta 2030 bo že vsak tretji starejši od 65 let. Sem se pa – tudi na podlagi raziskave trga – odločila, da bom pri tem projektu še posebej veliki pozornost namenila zaupanju oziroma varnosti. Izkazalo se je namreč, da pri starejših ni težava, da takšne storitve ne bi zmogli plačati,

Javna obravnava davčnih sprememb

Danes, v petek, se začne enomesečna javna obravnava davčnih sprememb, državni zbor naj bi jih sprejel jeseni, uveljavili pa naj bi jih z začetkom leta 2020.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za finance je po več usklajevanjih s člani pogajalske skupine ekonomsko-socialnega sveta za pripravo predloga sprememb davčne zakonodaje pripravilo predlog davčnih sprememb, s katerimi bi davčno razbremenili stroške dela. Predlagane spremembe so od danes dalje v enomesečni javni obravnavi, predvidoma julija jih bo obravnaval ekonomsko-socialni svet, po vladni obravnavi naj bi jih državni zbor sprejel jeseni, uveljavili pa naj bi jih z začetkom prihodnjega leta, tako da bo tudi gospodarstvo imelo dovolj časa, da jih vključi v poslovne načrte.

Pri dohodnini naj bi zvišali meje vseh davčnih razredov, pri dveh razredih pa tudi znižali davčno stopnjo – pri drugem razredu s 27 na 26 odstotkov in pri tretjem s 34 na 32 odstotkov. Splošno olajšavo naj bi zvišali s 3302,70 evra na 3500 evrov. Dodatno splošno olajšavo bi spremenili tako, da bi vsem dohodkom do višine 13.316,83 evra priznali linearno zmanjšanje dodatne splošne olajšave glede na višino skupnega

dohodka, s tem pa bi zagotovili, da zaposleni zaradi zvišanja minimalne plače ne bodo na slabšem. Stopnjo dohodnine od dohodkov iz kapitala (obresti, dividende in dobiček iz kapitala) naj bi zvišali s 25 na 27,5 odstotka, enako tudi stopnjo obdavčitve dobičkov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov. Spremenili naj bi tudi stopnje obdavčitve glede na dobo imetništva kapitala: do pet let imetništva bi bila davčna stopnja 27,5-odstotna, za dobo od pet do deset let dvajsetodstotna, od deset do 15 let 15-odstotna in od 15 do dvajset let desetodstotna, po več kot dvajsetih letih imetništva pa zavezanec ob prodaji ne bi bilo treba plačati davka. Stopnjo dohodnine od dohodkov iz oddajanja premoženja v najem naj bi zvišali s 25 na 27,5 odstotka, pri tem pa naj bi tudi normirane stroške, ki jih priznavajo pri ugotavljanju davčne osnove, zvišali z deset na 15 odstotkov. Uvedli naj bi tudi minimalno sedemodstotno obdavčitev dohodkov pravnih oseb, stopnjo davka od dohodkov pravnih oseb pa naj bi zvišali za eno odstotno točko, z 19 na dvajset odstotkov.

Ruski minister v Iskratelu

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski Iskratel je pred dnevi obiskal ruski minister za digitalni razvoj, zveze in množične komunikacije Konstantin Noskov z ožjo ekipo. Ruska delegacija si je med drugim ogledala proizvodnjo in simulacije Iskratelovih rešitev ter aplikacij za varno in pametno prihodnost, ki jih razvijajo v kompetenčnih centrih v Kranju, Jekaterinburgu in Skopju. »Gre za rešitve za

energetiko, naftno-plinsko industrijo, komunikacije za izredne razmere (sistem 112) in eCall, rešitve za varna in pametna mesta, operativne komunikacije v transportu, sistem informiranja in obveščanja ter upravljanje odzivanja na izredne dogodke,« so razložili v kranjski družbi. Rusija je zelo pomembna Iskratelov trg, z 1,16 milijarde evrov blagovne menjave pa tudi pomembna gospodarska partnerica Slovenije.

Ruski minister Konstantin Noskov med ogledom Iskratelove proizvodnje

Župnika prijavili zaradi zlorabe otroka

SIMON ŠUBIC

Preddvor – Preddvorski župnik Branko Setnikar je moral pred dnevi zaradi obtožb domnevne zlorabe mladoletnega otroka zapustiti župnijo. Njeno vodenje je začasno prevzel šenčurski župnik Urban Kokalj, ki je v obvestilu na spletni strani preddvorske župnije zapisal, da župnijo prevzema po sili razmer. »Jaz osebno ne želim biti med vami le administrativni upravitelj, pač pa tudi kot župnik, ki čuti z vami in s preizkušnjo, ki jo

te dni doživlja celotna župnija,« je dodal.

Na Policijski upravi Kranj in kranjskem tožilstvu zadeve ne komentirajo zaradi izjemne občutljivosti teme, ki grobo posega v sfero dostojanstva in intimnosti žrtev, povzroča pa jim tudi dodatno škodo in jih stigmatizira. Na ljubljanski nadškofiji pa so za Radio Slovenija potrdili, da se je duhovnik odpovedal župniji, ker je bila proti njemu vložena prijava. V skladu s smernicami so na nadškofiji njegovo odpoved sprejeli.

Vozila v napačno smer

SIMON ŠUBIC

Hrušica – Gorenjski policisti so ta teden obravnavali dve prijavi vožnje v napačno smer na avtocesti. Medtem ko se je včerajšnja vožnja končala brez hujših posledic in je kršitelj najverjetneje že sam pravočasno ugotovil svojo napako, pa je bilo precej drugače v sredo dopoldne, ko je v napačno smer zapeljala starejša voznica in pri tem oplazila eno vozilo.

Policisti so ugotovili, da je voznica na avtocesto zapeljala na priključku Lipce. Na počivališču približno

kilometer naprej v smeri Lesc se je z avtomobilom obrnila in se po prehitevalnem pasu v napačno smer odpeljala proti Karavankam. »Do ustavitve na Hrušici je pri Podmežakli oplazila še vozilo, ki je peljalo naproti. Čelnemu trčenju se je ta voznik komaj izognil s hitrim premikom s prehitevalnega na vozni pas,« je pojasnil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj. Policisti voznico obravnavajo zaradi suma storitve kaznivega dejanja zoper varnost javnega prometa, okoliščine pa kažejo, da ni šlo za namerno dejanje.

Na avtocesti se ne ustavlja, niti zaradi toče

Kranj – Številnim opozorilom navkljub so tudi minulo sredo popoldne, ko je neurje s točo zajelo Kranj z okolico, nekateri vozniki ustavili vozila kar na avtocesti, kar je seveda prepovedano in zelo nevarno početje. Policija poroča, da je zato tedaj v zelo kratkem času nastal daljši zastoj proti Radovljici, prometni policisti pa niso mogli priti skozi zastoj do čela kolone, da bi pospešili promet in ukrepali proti tistim, ki so ga povzročili.

Oplazila avtobus

Belca – Na Belci se je v torek ob 10.15 neznana voznica vozila znamke Škoda Octavia karavanske izvedbe modre barve med prehitevanjem avtobusa v smeri Kranjske Gore premislila, med vračanjem na svoj prometni pas pa je v avtobus rahlo trčila. Voznik avtobusa se je po trčenju ustavil na avtobusnem postajališču, voznica pa je odpeljala naprej in jo policisti še iščejo. Poškodovanih ni bilo.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Lovili roparja in reševali ljudi v požarih bolnišnice in bloka

V Tacnu so v sredo znova podelili medalje policije za hrabrost in požrtvovalnost. Prejeli so jih tudi štirje gorenjski policisti za pogumno reševanje v dveh požarih in trije občani, ki so sami ujeli roparja.

SIMON ŠUBIC

Tacen – Štirideset policistov in občanov se je v zadnjega pol leta tako izkazalo s svojimi reakcijami v nevarnih situacijah, da so jim v sredo na Policijski akademiji v Tacnu podelili medalje policije za hrabrost in požrtvovalnost. Med prejemniki priznanj so bili vnovič tudi Gorenjci – trije občani in štirje policisti. Prvi so do prihoda policistov zadržali uličnega roparja v Kranju, policisti pa so reševali osebe v požarih bolnišnice na Jesenicah in stanovanjskega bloka v Trziču.

Generalna direktorica policije Tatjana Bobnar je na sredini slovesnosti poudarila, da so vsi nagrajenci izkazali svoj pogum, požrtvovalnost in plemenitost v 18 nevarnih, nepredvidljivih in napetih situacijah, v katerih so pomagali in reševali dragocena človeška življenja, zato se jim je zahvalila za njihov prispevek k varnosti državljanov in ugledu slovenske policije. Nesebično so se vključili v reševanje tujih stisk – kljub dejstvu, da so se ob tem v mnogih primerih tudi sami izpostavili veliki nevarnosti, in ne glede na to, ali so izšolani policisti ali pa »navadni« posamezniki. Pravočasno so prepoznali okoliščine, ki so narekovale takojšnje ukrepanje, ter se brez vsakršnega pomišljanja

Gorenjski prejemniki priznanj policije (z leve): policisti Miroslav Vamberger, Žiga Ažman, Andraž Klemenc in Amir Kazič ter občana Matic Novak in Robert Golc (manjka D. P.), sicer gasilca PGD Kranj - Primskovo. / Foto: Gorazd Kavčič

odzvali nanje, je dejala. »Vsi današnji nagrajenci ste se v minulem letu znašli v situacijah, ko je šla vsaka minuta in je šlo za sekunde. Mrzlična borba za življenje, zaustavljanje krvavitev in oskrba globokih ran, tekma s časom zaradi širjenja požara, akcijski lov za roparji in vlomilci ... Vse to so ključne besede, ki najbolje povzamejo te izjemne in stresne dogodke,« je še poudarila Bobnarjeva.

Med sedmimi prejemniki medalje za hrabrost sta bila tudi jeseniška policista Žiga Ažman in Miroslav Vamberger, ker sta 29. januarja letos učinkovito intervenirala v jeseniški bolnišnici, kjer

je prišlo do večjega požara. Pregledala sta vrsto zadimljenih prostorov in pomagala osebju pri evakuaciji pacientov.

Tržiška policista Amir Kazič in Andraž Klemenc sta prejela medalji za požrtvovalnost, ker sta v noči na 2. december lani posredovala pri obsežnem požaru v stanovanjskem bloku v Bistrici pri Trziču, iz objekta rešila tri odrasle stanovalce in otroka ter nato pomagala pri evakuaciji preostalih stanovalcev. Za svoje dejanje so bili z medaljo za požrtvovalnost nagradi tudi Kranjčani Matic Novak, Robert Golc in D. P., ki so se 16. aprila letos na ulici v Kranju

takoj odzvali na klice roparne ženske. Brez oklevanja so stekli za pobeglim storilcem, ga prijeli in zadržali do prihoda policistov.

Medalje policije za hrabrost podeljujejo policistom in drugim posameznikom za izkazano posebno osebno hrabrost pri reševanju ljudi ali premoženja ali pri opravljanju varnostnih nalog, ob katerih so bila nevarnosti izpostavljeni njihova življenja. Medalje za požrtvovalnost pa policija podeljuje tistim policistom in posameznikom, ki so se izkazali s požrtvovalnostjo pri reševanju ljudi ali premoženja ali pri opravljanju varnostnih nalog.

Hribi niso šala in tudi ne plaža

Tudi poleti se moramo v hribe odpraviti s primerno opremo in toplimi oblačili v nahrbtniku. To so pred dnevi na Prisanku spoznali tudi trije tuji planinci.

SIMON ŠUBIC

Žirovnica, Kranjska Gora – Policijska uprava Kranj je ta teden na svojem profilu na omrežju Facebook objavila fotografijo mlajšega para, ki se je na Stol odpravil v neprimernih oblačilih in obutvi za tako zahteven vzpon. Objavo so pospremili s hudomušnim zapisom: »Ko zgrešiš smer za Portorož in se znajdeš na Stolu, ki je z 2236 m najvišji vrh Karavank. Občina Žirovnica, ali imate za take golobčke v "plaža" opremi kaj primernejšega?«

Policijska uprava Kranj je na Facebooku objavila fotografijo neprimerno oblečenega para na Stolu.

Šalo na stran – gorski reševalci in policisti imajo tudi te dni, ko pripeka močno

poletno sonce, ki mnoge odžene po gorsko osvežitev, precej dela z neodgovornimi

planinci. V ponedeljek popoldne sta na primer na območju Komarče tuja pohodnika zašla z markirane poti in nista mogla več varno sestopiti v dolino. Bohinjski gorski reševalci so ju k sreči izsledili in ju nepoškodovano pospremili do Ribčevega Laza.

Še obsežnejša pa je bila minulo soboto reševalna akcija na Prisanku, kjer so v resne težave zašli trije tuji planinci. Skupina je sprva štela pet planincev, vendar sta dva še pravočasno spoznala, da za turo nimata ustreznih izkušenj in opreme in sta se raje

obrnila. Preostali trije se žal niso in so vrh 2547 metrov visoke gore dosegli šele ob sončnem zahodu. Pri vrnitvi pa jih je zaradi teme, slabe opreme in težke poti zajela panika. Luči niso imeli in od takrat pričakovano ni šlo ne naprej ne nazaj, so razložili na Policijski upravi Kranj.

Na pomoč so jim priskočili kranjskogorski gorski reševalci, ki so ponoči na goro prinesli odeje in topla oblačila ter z njimi pri skoraj nič stopinjah Celzija do jutra počakali na reševalni helikopter, ki jih je nepoškodovane odpeljal v dolino. »Tukaj je Kekec res pasel Prisankove divje koze, vendar to niso filmi, ljudje pa tudi niso koze in za gore potrebujejo opremo, znanje in izkušnje. Kdor jih nima, naj izbira lažje in nižje terene,« še sporočajo s PU Kranj.

57. ČIPKARSKI DNEVI V ŽELEZNIKI

57th LACE DAYS IN ŽELEZNIKI

EVROPSKE MANJŠINE – pozabljena dediščina, jezik in tradicija bogatijo našo skupno evropsko kulturo (MI4EU)

26. JUNIJ – 1. JULIJ 2019

S Čipkarskimi dnevi ohranjamo bogato kulturno dediščino naših krajev

MAG. ANTON LUZNAR,
ŽUPAN OBČINE ŽELEZNIKI

Čipkarski dnevi, že 57. po vrsti, se bodo tudi letos odvijali v času občinskega praznika od 26. junija do 30. junija. To je prireditev z najdaljšo tradicijo v naši občini in tudi največja kulturno-etnografska prireditvev pri nas.

S Čipkarskimi dnevi ohranjamo bogato kulturno dediščino naših krajev. Najprej se spominjamo dobe, ko je v Železnikih uspevalo železarstvo. To se je začelo razvijati sredi 14. stoletja in je uspevalo do začetka 20. stoletja. Razvoj te dejavnosti so omogočale velike zaloge železove rude po okoliških hribih, bogate zaloge lesa za kurivo in reka Sora kot pogonska sila. Danes nas na nekdanje železarsko življenje spominjajo plavž in mogočne eno- ali dvonadstropne hiše z zamreženimi okni in kovanimi polkni.

Ko je leta 1902 ugasnil zadnji plavž v Železnikih, je ostalo veliko ljudi brez dela. Takrat se je začelo razvijati klekljarstvo, ročno izdelovanje čipk. V naše kraje se je razširilo iz Idrije. V tistem času v Železnikih skorajda ni bilo ženske, ki ne bi znala klekljati. Za mnogo družin je bila takrat čipka edini vir zaslužka, ki je bil skromen, pa vendarle za-

Mag. Anton Luznar

/ Foto: arhiv Občine Železniki

dosten, da so si družine kupile najnujnejše za preživetje. Mojstrovina klekljanja v Železnikih se s čipkarsko šolo uspešno prenaša tudi na mlajše rodove.

Podobno kot že dve pretekli leti bodo tudi letos Čipkarske dneve popestrile različne mednarodne skupine obiskovalcev, ki rade prihajajo v Železnike in z veseljem sodelujejo na našem čipkarskem festivalu. V okviru programa Evropa za državljane nam je ponovno uspelo pridobiti evropska sredstva, in sicer za projekt Evropske manjšine – njihova dediščina, jezik, tradicija bogatijo našo skupno evropsko kulturo.

Vabimo vas na vrsto zanimivih dogodkov. Potrudili se bomo, da se boste pri nas dobro počutili in se v naše kraje s prijetnimi spomini vedno znova vračali.

Ponosni smo na najstarejšo klekljarsko prireditev v Sloveniji

Toplo mi je pri srcu, ko vsako leto Čipkarske dneve v Železnikih obišče več obiskovalcev, ki cenijo tradicijo in spoštujejo našo dediščino, hkrati pa gledajo v prihodnost.

TOMAŽ WEIFFENBACH,
PRESEDNIK TURISTIČNEGA
DRUŠTVA ŽELEZNIKI

Če se sami ne bomo cenili, kdo drug nas bo? Vsako leto v Železnikih dokazujemo, da znamo ceniti svojo dediščino, kulturo in etnološko izročilo. Klekljanje v Železnikih izhaja iz 19. stoletja, tradicionalno prireditev Čipkarski

dnevi pa že 57. leto organizira Turistično društvo Železniki. Klekljarsko tradicijo, ki jo gojimo v Železnikih, članice in člani Turističnega društva radi pogosto predstavimo tudi na različnih prireditvah po vsej Sloveniji in v tujini. Našo zakladnico čipk smo v zadnjem času z veseljem pokazali na Slovaškem v mestu Pezinok in v Bratisla-

vi, na Hrvaškem v Lepoglavi in na Pagu, v Belgiji v Bruslju in Maasmechelnu ter na Poljskem v Bobowi. Domov vedno prihajamo polni čudovitih vtisov in hkrati zadovoljni, da sta tudi naše delo in naša tradicija cenjena.

Čipkarski dnevi predstavljajo pomemben doprinos k razvoju turizma v Železnikih in naša prizadevanja bodo v prihodnje zagotovo usmerjena k ohranitvi prireditve in nadgradnji programa.

Čipkarski dnevi so torej praznik klekljaric in klekljarjev. Na dolgoletno tradicijo smo ponosni, saj nam iz leta v leto ne glede na vse dejavnike uspe pod streho spraviti najstarejšo klekljarsko prireditev v Sloveniji. Poudariti je treba, da ima dogodek tudi izjemen mednarodni potencial, zato si želimo, da bi v

Tomaž Weiffenbach

/ Foto: osebni arhiv

prihodnjih letih dogajanje privabilo tudi razstavljalce čipk iz tujine.

Dovolite mi, da ob zaključku izrečem čestitke, pohvale in zahvale prav vsem, ki bodo sodelovali pri izvedbi prireditve. Vse najboljše, Čipkarski dnevi.

Foto: Sabina Romšak

GLAVNI ORGANIZATOR

SOORGANIZATORJI

JAVNI ZAVOD
RATITOVEC
ŽELEZNIKI

OBČINA ŽELEZNIKI

Muzej Železniki, Mladinski center Železniki, Muzejsko društvo Železniki, Osnovna šola Železniki – Čipkarska šola

Evropski projekt bogati program 57. Čipkarskih dnevov

MAG. ANDREJA R. MEGUŠAR,
VODJA EVROPSKEGA PROJEKTA
IN ČLANICA ŽUPANOVE
KOMISIJE ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE

Občina Železniki je v okviru evropskega programa Evropa za državljane že tretjič uspela pridobiti sredstva v višini 25 tisoč evrov za projekt Evropske manjšine: pozabljena dediščina, jezik in tradicija

bogatijo našo skupno evropsko kulturo. Da sta čipka in domača obrt pomembni za razvoj kraja in lastne identitete, so tako prepoznali tudi v Evropski uniji, saj so finančno podprli izvedbo 57. Čipkarskih dnevov, ki letos ponuja bogat šestdnevni program. Naša čipka pravzaprav predstavlja kreativno živo kulturo, ki oživilja kulturno dediščino kraja. Poleg vsebin, poveza-

nih z bogato klekljarsko tradicijo, bomo pripravili tudi različna strokovna predavanja, mednarodno konferenco in slavnostno akademijo z glasbenim programom ob občinskem prazniku. Zahvaljujoč uspešnemu projektu bomo letos na mednarodni konferenci Evropske manjšine: včeraj, danes, jutri ..., ki se bo odvijala v soboto, 29. junija v Dvorani Ivana

Groharja v Sorici, gostili priznane sogovornike in predavatelje. Počlašeni smo, da bosta v naših gosteh župan pobratene hrvaške Občine Lepoglava Marijan Škvarić in dr. Valentin Inzko, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev, ki bo mednarodni dogodek tudi slovesno odprl. Na konferenci bo sodeloval tudi Nanti Olip, ki je bil vrsto

Mag. Andreja R. Megušar

let podžupan najbolj slovenske občine na avstrijskem Koroškem – Sele na Koroškem. Ob tej priložnosti smo še posebej veseli prispevkov dveh priznanih strokovnjakov:

prof. dr. Dejana Valentinčiča in prof. dr. Andreja Finka. K sodelovanju pa smo pritegnili tudi dva poslance državnega zbora na Madžarskem, in sicer bosta z nami: Imre Ritter, zastopnik nemških manjšin na Madžarskem, in Erika Köles Kiss, zastopnica Slovencev na Madžarskem. Želimo si, da bi ob koncu 57. Čipkarskih dnevov lahko delili zavedanje, da ohranjanje kulturne dediščine omogoča tudi gospodarski razvoj naših mest v prihodnosti.

SOBOTA, 29. JUNIJA 2019, OD 9. DO 14. URE, DVORANA IVANA GROHARJA, SORICA

Mednarodna konferenca

Evropske manjšine včeraj, danes, jutri ...

Prof. dr. Dejan Valentinčič, sekretar na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu ter predavatelj ustavnega prava na Novi univerzi in političnih ved na Fakulteti za uporabne družbene študije

Narodne manjšine v evropskem mozaiku identitet, opredelitev in političnih realnosti s poudarkom na Slovencih v Italiji

V predavanju bom izhajal iz praktičnih izkušenj, kako se razlikujejo različne zamejske in izseljenske skupnosti med sabo. Ker bodo v programu zajete tako avtohtone manjšine kot migranti, bom predstavil koncept avtohtonosti ter kako se prva in druga skupina razlikujeta po svojih potrebah in morata biti zato tudi različno obravnavani. To bom postavil tudi v kontekst različnih sistemov nastanka evropskih narodov. Slovanski, germanski in romanski narodi so nastali na različne načine, zato tudi različno razumejo, kaj sploh je narod in kaj narodna manjšina. Zaradi teh razlik Evropska unija še ni sprejela nobenih pravnih aktov, ki bi šteli manjšine, saj so pogledi tako različni. Ta izhodišča bom apliciral še na primer Slovencev v Italiji, ker Slovenci zelo različno od Italijanov razlagamo, kaj je narod, kaj država in kaj manjšina. Tudi slovenska manjšina v Italiji se na teritoriju zelo razlikuje v svoji vsakodnevni realnosti.

ki jih imajo oz. so jih imeli priseljenci pred devetdesetimi in sedemdesetimi leti, so bile zajamčene že v argentinski ustavi kot tujcem oz. vsem prebivalcem, ne glede na njihov etnični izvor. S časom pa so, ko je po 71 letih vedno manj prvotnih priseljencev, člani slovenske skupnosti v državi Argentini že tam rojeni Slovenci, ki so zaradi tega rojstva po argentinskem pravu polnopravni argentinski državljani. Razlikovati je torej treba med pravnimi in narodnostno-kulturnimi vidiki. So pa argentinski Slovenci ostali kulturno zavedni Slovenci, torej člani slovenskega naroda z vsem, kar to pomeni, čeprav razpršenega po svetu. Mnogi od teh v Argentini rojenih Slovencev imajo tudi slovensko državljanstvo.

Dr. Andrej Fink / Foto: osebni arhiv

Nanti Olip, predsednik Zbora narodnih predstavnikov pri NSKS

Vloga narodnega sveta koroških Slovencev – glas civilne družbe?

Ustanovitelj Narodnega sveta in oče Slovenske gimnazije v Celovcu dr. Joško Tischler je s somišljeniki prepoznal realnosti po vseh tragedijah druge svetovne vojne in iz prepričanja, da koroški Slovenci potrebujemo močno politično zastopstvo, ustanovil Narodni svet. S postavitvijo žive mreže do pripadnikov narodne skupnosti po vseh vaseh in krajih življenjskega prostora narodne skupnosti na južnem Koroškem se je Narodni svet od vsega začetka postavil na lastne noge, se vključil v politične procese v dokaj nedorečeni situaciji glede dokončne meje med Avstrijo in Jugoslavijo ter začel svoje delo v prid narodne skupnosti. Samostojno, strankarsko-politično neodvisno je Narodni svet začel pogovore s sogovorniki na deželni in državni ravni. Pomemben zgodovinski mejnik v delovanju NSKS je podpis Avstrijske državne pogodbe leta 1955 z znanim 7. členom, ki naj bi varoval pravice koroških in štajerskih Slovencev ter gradiščanskih Hrvatov. Kot močan glas civilne družbe, ki je zavezan izključno interesom narodne skupnosti, se je NSKS od vsega začetka do danes zavzemal za korektno in v prihodnost usmerjene zakonske rešitve, ki pozitivno vplivajo na ohranitev in razvoj narodne skupnosti. Nadaljnji velik mejnik v zgodovini slovenskega naroda in s tem tudi koroških Slovencev je osamosvojitve Repu-

blike Slovenije, njen pristop k Evropski uniji, padec meje in nove možnosti in izzivi, ki jih nudi skupni jezikovni in kulturni prostor Slovincem in Slovenkam.

Nanti Olip / Foto: Sissi Furgler Fotografie

Dr. Miha Markelj, asistent raziskovalec, član Županove komisije za mednarodno sodelovanje

Tirolska kulturna identiteta v vaseh zgornjega dela Selške doline

Želja predavatelja je prikazati nastanek in razvoj tirolske kulturne identitete v vaseh zgornjega dela Selške doline. V sklopu predavanja bo v kronološkem redu na podlagi realnih historičnih podatkov poudarjeno, kako nam lahko analiza starejšega srednjeveškega in zgodnje novoveškega arhivskega gradiva pomaga pri prepoznavanju tirolske kulturne dediščine v vaseh zgornjega dela Selške doline, ki se je oblikovala v vaseh pod Ratitovcem ob koncu 13. stoletja. Omenjeni podatki nam bodo tako dali realno sliko razvoja ozemlja, ki ga lahko umestimo v krog preostalih tovrstnih območij na Slovenskem, katerih kulturno identiteto je treba negovati in ohranjati, saj še vedno sooblikuje družbo v današnjem času. V zgornjem delu Selške doline na to v veliki meri kaže želja prebivalcev po ohranjanju stikov z njihovo prvotno domovino in številna medsebojna obiskovanja v zadnjih letih, med katerimi lahko posebej omenimo udeležbo delegacije Občine Železniki in prebivalcev Sorice na nedavni slovesnosti ob praznovanju 1250-letnice mesta Innichen na Južnem Tirolskem, kjer so simbolno darovali svečo, kot so to že stoletja pred tem počeli njihovi predniki.

Dr. Miha Markelj in župan Občine Železniki mag. Anton Luznar na slovesnosti ob praznovanju 1250-letnice mesta Innichen / Foto: Arhiv Občine Innichen

Dr. Dejan Valentinčič / Foto: Darko Bradassi

Zasl. prof. dr. Andrej Fink, profesor na Katoliškem inštitutu Fakultete za poslovne vede, pravnik za področje teorije o državi, ustavnega in mednarodnega prava ter mednarodnih odnosov

Univerzalna Slovenija: preko oceanov in časov

Slovenska skupnost v Argentini ni manjšina v klasičnem pomenu besede. Slovenci v Argentini so svojevrstna narodna »manjšina«, ki pa ne živi na svojem avtohtonem, zgodovinskem ozemlju, ki je sestavni del druge države, zato nimajo posebnih pravic, ki po zakonu gredo članom manjšin. Pravice,

Vsaka vas ima svoj glas

Dušica Kunaver je publicistka, upokojena profesorica angleškega in ruskega jezika ter zbirateljica slovenskega ljudskega izročila.

SABINA ROMŠAK

»Sporočila ljudskih pripovedk so edina sporočila iz preteklosti, edina sporočila o miselnosti naših prednikov, ki so si bili enaki z ostalim svetom – pogovarjali so se z reko, živalmi,« pravi. Na poklicni poti je spoznala, kako malo naša mladina ve o domačih vrednotah in kako zavzeto prislunne domačim pesmim, pripovedim, šegam in pregovorom.

V četrtek, 27. junija 2019, ob 19. uri bo slavnostna govornica na odprtju 57. Čipkarskih dnevov v Kulturnem domu v Železnikih.

Najvažnejši elementi slovenskega izročila so kruh, voda in les. Glede na to, da Železniki ležijo vpeti med reko Soro, da je veliko gozda, poznate morda kakšno izročilo, povezano s tem?

Res je, kar pravite. Kruh, voda in les so trije elementi, ki nastopajo v vseh slovenskih šegah. V starosvetni slovenski vasi so spremljali našega človeka od rojstva do smrti – od lesene zibelke do lesene krste, od krstne vode do škropljenja na parah, od krstne pogače do kruha ob sedmini. Voda, les in kruh so tudi danes sestavni del vseh obredij ob praznikih: blagoslavljanje z žegnano vodo in kajenje z žegnano lesno smo-

Dušica Kunaver / Foto: osebni arhiv

lo se ponavlja ob vseh praznikih, ki imajo tudi vsak svojo značilno podobo kruha – božični kruh, velikonočni kruh, svatovske pogače ... Vse te vrste kruha in tudi vse šege se od vasi do vasi razlikujejo. Tudi šege v Železnikih imajo svoje posebnosti.

Koledarsko leto na Slovenskem je precej bogato z ljudskim izročilom. Kateri običaji in šege so značilni za Selško dolino?

Naša dežela je neizmerno bogata z ljudskim izročilom. Imamo tisoče in tisoče šeg, pripovedi, pesmi, pregovorov ... Ljudski rek trdi, da ima pri nas vsaka vas svoj glas. To popolnoma drži – še danes. Selška dolina je ena sama zakladnica ljudske dediščine – v drvarstvu, oglarstvu, rudarstvu, fužinarstvu, čipkarstvu, pridelovanju lanu, izdelovanju dražgoških kruhkov ... Ob tem pa ne smemo pozabiti na kozolce, ki segajo v svetovni vrh ljudskega stavbarstva, in čebelnjake s panjskimi končnicami, ki segajo v svetovni vrh ljudskega slikarstva.

Več kot trideset let se ukvarjate z raziskovanjem ljudskega izročila, poznate morda kakšno ljudsko pripovedko, ki govori o železarjih, plavžu, čipkaricah? Ena najbolj prijaznih ljudskih pripovedi je prav gotovo pripoved o gorskem škratu iz Železnikov. Nekega dne je prišel pomagat delati v rudnik revnemu rudarju, ki je imel doma kopico otok. Skupaj sta zaslužila 99 bakrenjakov in sta si jih po končanem delu želela razdeliti. Ko pa je škratec spoznal rudarjevo dobrosrčnost in poštenost, mu je podaril svojo polovico zaslužka, nato pa mu je vseh 99 bakrenjakov spremenil v 99 zlatnikov. To ljudsko pripoved je objavil Lojze Zupanc.

SPONZORJI

Uokvirjanje slik Peter Štalec s.p., Avtoservis Bernik Boštjan s.p., Cvetje in darila Klavdija, Kemperle kovinostrugarstvo d.o.o., Vistop d.o.o., Gostilna pri Slavcu, Gostišče pri Zalogarju, Frizerski salon Karmen, Avto B Benedik Domen s.p., Sariko d.o.o., Frizerski salon Julija, Frizerski salon Mira Marija s.p., Trgovina Miramar, Ključavničarstvo Šmid Boris s.p., Čipke Mojca Jernej Jemc s.p., Pinoli d.o.o. Klemen Brdnik, Frizerski salon Mateja, Loška zadruga, Obdelava kovin Anton Šmid s.p., Tiskarna Mesec David Mesec, Izdelovanje dražgoških kruhkov Cirila Šmid s.p., Mebor d.o.o., Cvetličarstvo Mohorič, Brunarica Dražgoše, Lenti pub Bojan Pintar s.p., Ansi transport, Potočnik Jernej s.p., Natis d.o.o. Gartner Slavko, Čevljarstvo Grgič Juro, Modno šiviljstvo Meta

Izvedba projekta 57. Čipkarski dnevi je sofinancirana iz programa »Evropa za državljane«. Projekt: EUROPEAN MINORITIES - THE FORGOTTEN HERITAGE, LANGUAGES AND TRADITION MAKE OUR COMMON EUROPEAN CULTURE RICHER (Europe for Citizens)

Sofinancirano iz programa Evropske unije »Evropa za državljane«.

Jubilej Pihalnega orkestra Alples Železniki

Pihalni orkester Alples Železniki praznuje štirideset let! Godbeniki, ki jih vodi dirigentka Darja Seliškar, bodo jubilej obeležili v času Čipkarskih dnevov z nastopom na občinski akademiji ter z dvema koncertoma s solistom Lucasom Somozo Ostercem in orkestri iz hrvaške Lepoglave, Kranja in Gorij.

M. T.

Pihalni orkester Alples Železniki je bil ustanovljen leta 1979 na pobudo prizadevnih posameznikov, ki so bili večinoma zaposleni v podjetju Alples. Predsednik orkestra Matic Prevc poudarja, da so bili prvi člani orkestra otroci, stari od 9 do 15 let. Bili so brez glasbene izobrazbe, a so imeli že po enem letu igranja svoj prvi nastop. Učil in vodil jih je profesor Dragiša Miško-

Letošnja prvomajska budnica v Železnikih / Foto: Aleš Uranjek

Lucas Somoza Osterc

/ Foto: osebni arhiv

vič. Tik pred praznovanjem 15-letnice ga je nadomestil Damjan Tomažin, ki je orkester uspešno vodil do leta 2006. Približno eno leto je orkester vodil Tilen Freyer Majaron, od leta 2007 Martin Pustinek, septembra leta 2017 pa je dirigentsko palico prevzela Darja Seliškar. Danes orkester šteje 35 članic in članov, ki prihajajo iz

Železnikov in drugih krajev Selške doline. V zadnjih letih se jim je pridružilo veliko mladih godbenikov, zato po starosti spadajo med mlajše pihalne orkestre v Sloveniji. Njihov zaščitni znak so narodne noše, v katerih nastopajo že vrsto let. Letno imajo okoli dvajset nastopov. Sodelujejo na gasilskih praznovanjih, kul-

turno-etnoloških prireditvah ter na drugih prireditvah v občini in izven nje. Med tradicionalnimi nastopi pa so prvomajska budnica, sodelovanje na Čipkarskih dnevih v Železnikih in Dnevu teric v Davči ter samostojni božično-novoletni koncert, ki ga pripravljajo že od leta 1999. Gostovali so že v Italiji, Avstriji, Srbiji, Franciji, Špani-

ji, Nemčiji in Severni Madžarskem in Hrvaškem. Številne nastope godbenikov spremljajo tudi mažoretke Mažoretnega društva Železniki.

Na nastopu na občinski akademiji v petek, 28. junija 2019, ob 20. uri se bo orkestru pridružil baritonist Lu-

cas Somoza Osterc, ki je argentinskih korenin po očetu in slovenskih po mami. Študij opernega in koncertnega petja je končal leta 2010 v opernem gledališču Teatro Colón v Buenos Airesu. Pevsko kariero uspešno nadaljuje v Sloveniji, kamor se je preselil leta 2012.

40 LET

Pihalni orkester Alples Železniki

Petek, 28. 6. 2019, ob 20. uri v Športni dvorani Železniki
NASTOP PIHALNEGA ORKESTRA ALPLES ŽELEZNIKI
NA OBČINSKI AKADEMIJI

Sobota, 29. 6. 2019, ob 19.45 uri pred plavžem
KONCERT LIMENE GLAZBE LEPOGLAVA IN PIHALNEGA ORKESTRA ALPLES

Nedelja, 30. 6. 2019, ob 13. in 14. uri pred plavžem
NASTOPI PIHALNIH ORKESTROV OB JUBILEJU PIHALNEGA ORKESTRA ALPLES ŽELEZNIKI:

- Limena glazba Lepoglava
- Pihalni orkester Mestne občine Kranj
- Godba Gorje
- Pihalni orkester Alples Železniki

Program prireditev

SREDA, 26. JUNIJ

6.30 Strokovna ekskurzija z ogledom primerov dobrih praks na Kočevskem

ČETRTEK, 27. JUNIJ

19.00 Slovesno odprtje 57. Čipkarskih dnevov v Kulturnem domu s kulturnim programom, slavnostna govornica bo samostojna kulturna publicistka in zbirateljica ljudskega izročila prof. Dušica Kunaver, vezna beseda bo pripadala Moniki Tavčar.

Odprtje razstav

KULTURNI DOM:

- Čipkarska šola Železniki
- Društvo upokojencev Vrhnika – klekljarice
- Klekljarice Modre spominčice iz Naklega
- Veznine, razstavljata Damjana Kaplja in Mojca Tolar
- Studio Zibka, razstavlja Robert Kužnik iz Cerknice
- Čebelarsko društvo Železniki

GALERIJA MUZEJA:

- Klekljarice iz Železnikov, razstavlja Turistično društvo Železniki

V ŠPENDALOVI HIŠI:

- Navijalci klekljev, razstavlja Martin Pintar

PETEK, 28. JUNIJ

5. Rally Železniki – po celotni občini Železniki (organizator: Športno društvo Omikron plus)

10.00 Zgodbe na muzejskem dvorišču v Muzeju Železniki

Vabljeni predvsem osnovnošolci. Zgodbe bosta pripovedovali Katarina Primožič in Katja Mohorič Bonča.

20.00 Slavnostna akademija ob občinskem prazniku s podelitvijo priznanj Občine Železniki v Športni dvorani Železniki (organizator: Občina Železniki)

SOBOTA, 29. JUNIJ

5. Rally Železniki – po celotni občini Železniki (organizator: Športno društvo Omikron plus)

Od 9. ure dalje Mednarodna konferenca: Evropske manjšine

v Gostišču Macesen v Sorici

17.00 Nogometna tekma ledik: oženjeni v Njivici

18.00 Živ-žav za otroke s čarodejem Tonijem pred plavžem

19.00 Predstavitev starega običaja »pobiranje kranceljnov«

Nastop pihalnega orkestra pred plavžem

Foto: osebni arhiv

20.30 Nastop domače zasedbe 3=plančki

21.00 Veselica s skupino Zvita feltna

Foto: osebni arhiv

NEDELJA, 30. JUNIJ

10.00 Sv. maša za klekljarice in turistične delavce v Železnikih

v cerkvi sv. Antona Puščavnika v Železnikih

od 10.00 dalje Predstavitev domačih obrti in tržnica

v starem delu Železnikov

od 10.00 dalje Lovska razstava

v Lovskem domu ter degustacija divjačinskega golaža

11.00–12.00 Nastop glasbenikov Glasbene šole Škofja Loka

v Kulturnem domu, na trgu pred cerkvijo in na vrtu Kegljšča pri Meru

11.00–14.00 Klekljanje na prostem

na različnih lokacijah v starem delu Železnikov

12.00–13.00 Nastop folklornih in mažoretnih skupin pred plavžem

13.00 in ob 14.00 Nastop pihalnih orkestrów ob 40-letnici Pihalnega orkestra Alpes Železniki

15.00 Prikaz kovanja žeblicev

15.00 Vseslovensko tekmovanje otrok in odraslih v klekljanju pred plavžem

16.00 Veselica z Ansablom Saša Avsenika

Foto: osebni arhiv

17.00 Podelitev priznanj in nagrad za klekljarsko tekmovanje pred plavžem ter podelitev zahval Pihalnega orkestra Alpes Železniki

Razstave so odprte:

- petek, 28. 6. 2019, od 10.00 do 21.00
- sobota, 29. 6. 2019, od 10.00 do 21.00
- nedelja, 30. 6. 2019, od 10.00 do 21.00

Tekmovanja za zlato čipko potekajo od 1. 6. do 31. 7.

kolesarjenje, reli, kegljanje, tenis, streljanje, odbojka na mivki, tarok, šah, 3D lokostrelstvo, tek, pikado

Brezplačen prevoz na relaciji plavž–Češnjica–plavž

- sobota, 29. 6. 2019, od 21.00 do 3.00, Prevoz oseb Thaler Drago, s. p.
- nedelja, 30. 6. 2019, od 15.00 do 22.00, Prevoz blaga, oseb in posredništvo Špik Ivan, s. p.

TIC Železniki, Na plavžu 58

- petek, 28. 6. 2019, od 9.00 do 21.00
- sobota, 29. 6. 2019, od 9.00 do 21.00
- nedelja, 30. 6. 2019, od 10.00 do 21.00

EVROPSKE MANJŠINE: POZABLJENA DEDIŠČINA, JEZIK IN TRADICIJA BOGATJO NAŠO SKUPNO EVROPSKO KULTURO

MEDNARODNA KONFERENCA EVROPSKE MANJŠINE: VČERAJ, DANES, JUTRI ... SOBOTA, 29. JUNIJ, DVORANA IVANA GROHARJA, SORICA

9.00 Pozdrav

- mag. Anton Luznar, župan Občine Železniki
- Marijan Škvarič, župan Občine Lepoglavla
- mag. Andreja Megušar, vodja evropskega projekta EVROPSKE MANJŠINE

Odprtje konference

- dr. VALENTIN INZKO, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev
- 9.45 prof. dr. DEJAN VALENTINČIČ: NARODNE MANJŠINE V EVROPSKEM MOZAIKU IDENTITET, OPREDELITEV IN POLITIČNIH REALNOSTI, S POUČENJEM NA SLOVENCIH V ITALIJI
- 10.30 IMRE RITTER, poslanec Državnega zbora na Madžarskem (Občina Budaörs): PRILOŽNOSTI ZA NEMŠKE NARODNE MANJŠINE NA MADŽARSKEM
- 11.00-14.00
- prof. dr. ANDREJ FINK: UNIVERZALNA SLOVENIJA: PREKO OCEANOV IN ČASOV
- NANTI OLIP, predsednik Zbora narodnih predstavnikov pri NSKS: VLOGA NARODNEGA SVETA KOROŠKIH SLOVENCEV - GLAS CIVILNE DRUŽBE?
- ERIKA KOLEŠ KISS, parlamentarna zagovornica Slovencev na Madžarskem: SLOVENC NA MADŽARSKEM NEKOČ IN DANES
- STANE REVINŠEK, predsednik društva »Slovensko katoliško, pevsko in kulturno društvo A. M. Slomšek«: KOLONIZACIJA BELGIJSKEGA LIMBURGA
- dr. MIHA MARKELJ: TIROLSKA KULTURNA IDENTITETA V VASEH ZGORNJEGA DELA SELŠKE DOLINE
- ANDREJA SNOJ (občina Skopje): IZZIVI ZA SOLIDARNOST NEPROFITNE MLADINSKE ORGANIZACIJE »BISERI«

Vstop prost. Prevajanje zagotovljeno.

RAZSTAVE SO ODPRTE

PETEK, 28. 6. 2019, od 10⁰⁰ do 21⁰⁰
SOBOTA, 29. 6. 2019, od 10⁰⁰ do 21⁰⁰
NEDELJA, 30. 6. 2019, od 10⁰⁰ do 21⁰⁰

BREZPLAČEN PREVOZ NA RELACIJI PLAVŽ–ČEŠNJICA–PLAVŽ

SOBOTA, 29. 6. 2019, od 21⁰⁰ do 3⁰⁰
Prevoz oseb Thaler Drago s.p.
NEDELJA, 30. 6. 2019, od 15⁰⁰ do 22⁰⁰
Prevoz blaga, oseb in posredništvo Špik Ivan s.p.

TEKMOVANJA ZA ZLATO ČIPKO
potekajo od 1. 6. do 31. 7. 2019
KOLESARJENJE, RALLY, KEGLJANJE, TENIS, STRELJANJE, ODBOJKA NA MIVKI, TAROK, ŠAH, 3D LOKOSTRELSTVO, TEK, PIKADO

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Tržičani mu rečejo kar grad

Dvorcu Neuhaus, ki se dviguje na griču za cerkvijo sv. Andreja v Tržiču, življenju v njem in različnim namembnostim tega objekta skozi čas je Pija Japelj posvetila diplomsko nalogo. Najstarejši še živeči Tržičani se najbolj spomnijo lastnika gradu veleindustrijalca Andreja Gassnerja, fotografije pa ostajajo pričre razkošnosti gradu vse do druge svetovne vojne. Po vojni sta bila v njem Dom iger in dela ter vzgojno-varstveni zavod, grajska stanovanja so postala socialna. Kaj pa grad jutri?

SUZANA P. KOVAČIČ

Pija Japelj, Tržičanka, skoraj sosedka dvorca Neuhaus oziroma kar gradu, kot mu največkrat pravijo domačini, je obiskovala vrtec, ko je bil ta še v gradu. To je bil eden od razlogov, da se je lotila raziskovanja zgodovine gradu; pa tudi to, da grad do danes ni v celoti raziskan. Razmišljala je tudi o usodi Neuhaus, da se ga le iztrga propadanju.

Prvotni grad ni stal na tej lokaciji, ampak malo višje in je prvič omenjen v drugi polovici 14. stoletja kot Neuhaus. Od svoje tašče ga je leta 1807 kupil grof Johann Josef Wenzel Radetzky von Radetz, avstrijski feldmaršal češkega rodu. Grad je leta 1811 pogorel v grozovitem tržiškem požaru, grof Radetzky pa je nekoliko nižje postavil nov grad – in ta stoji še danes. Prav temu se

je posvetila Japelj v svojem raziskovanju – in zbrano prikazala tudi na razstavi, ki je v Galeriji Atrij v Tržiču na ogled do prvega julija. »Radetzky se je poročil z grofico Frančiško Romano von Strassoldo, ki je bila po materini strani Tržičanka. V gradu je živel le občasno, ker se je vojskoval po svetu. Znano pa je, da je imel rad Tržič in da je zanj veliko naredil. Ko je gradil nov grad, je dal delo tržiškim obrtnikom. Kot zanimivost naj povem, da je ta grad zelo podoben njegovi rojstni hiši na Češkem,« je povedala Pija Japelj.

Radetzky je v gradu živel do okoli leta 1817, ko je bankrotiral. »Lastništva so se potem dokaj hitro menjala. Leta 1819 ga je v last dobil Dietrich, ki je že prej odplačeval dolgove Radetzkega. Štirideset let pozneje ga je podedoval knez Sulkowsky, v zadnjih letih 19. stoletja pa

kupil veleindustrijalec, lastnik Bombažne predilnice in tkalnice Tržič Andrej Gassner. Gassnerjevi so se v Tržič preselili iz Avstrije in te »grajske« družine se najstarejši Tržičani tudi najbolj spomnijo. Dvorec je bil bogato opremljen, razkošen, kar malo načičkan. Po pripovedovanjih naj bi imeli celo nagačenega tigra, ki naj bi ga pripeljali iz Afrike oziroma Indije, iz katerih so uvažali bombaž za potrebe tržiške predilnice. Anekdota pravi, da je strežnica, ki je komaj začela delati v dvorcu, stresla vse s pladnja, ker se je ustrašila tigra, za katerega je mislila, da je živ. »"Milion" sob je bilo v dvorcu, kuhinja in kopalnica sta bili za tisti čas najsodobneje opremljeni. Parket je bil na tleh, ko ga v drugih hišah še ni bilo. Vhod na posest so čuvala vrata – in le kadar so bile procesije do cerkve, so Gassnerjevi vrata odprli in množici vernikov omogočili prehod. Še vedno so v bližini dvorca ostaline veličastnega vodometna, pod posestvom je imel Gassner tudi teniško igrišče in vrt. Baje se je vsako jutro sprehodil čezenj. Starejša Tržičanka mi je povedala, da so ga še kot učenke opazovale skozi šolsko okno, učiteljica pa jih je venomer opozarjala, da se to ne spodobi. Spet druga Tržičanka mi je pripovedovala, da je Gassner tržiškim otrokom pozimi (domnevno) odprl vrata na parcelo, zato

Pija Japelj pred dvorcem Neuhaus / Foto: Tina Dokl

da so se lahko sankali po bregu.« Pija Japelj nadaljuje, da so imeli med drugo svetovno vojno nemški vojaki v gradu svoj štab, so pa popisali ves inventar, ki je bil v gradu; opis hrani Tržiški muzej, inventar se je »izgubil«, Gassnerjevi pa naj bi imigrirali v Ameriko. Obstajajo fotografije, kakšno razdejanje so pustili Nemci.

»Za čas takoj po vojni ni točne dokumentacije, kaj se je dogajalo z gradom. Znano je le, da so odprli Dom iger in dela (t. i. DID). Nekateri starejši Tržičani povedo, da je bil v gradu internat, kar bi bilo možno, glede na to, da je veliko otrok po vojni ostalo brez staršev.

V petdesetih letih so v gradu odprli vzgojno-varstveni zavod, vrtčevsko enoto Grad. Dolga leta je bil tu vrtec, ki sem ga še jaz obiskovala. V gradu so bila tudi stanovanja – iz grajskih so postala socialna. Iz vrhnjega nadstropja se je zadnji stanovalec izselil šele pred nedavnim. V času, ko je tam še obratoval vrtec, je stanovanje služilo bivanju hišnika. V gradu so danes dejavnosti KUD Ampus, KD Načeta paleta in kickboksarji,« je pojasnila Pija Japelj, ki zaključuje študij etnologije in kulturne antropologije. »Pod gradom je rov, ki je med vojno služil kot zaklonišče. Za rov sicer še vedno ne vemo točno, čemu vse je

še služil in kam vse (še) vodi. Na razstavi je poleg slikovnega gradiva še stara omara, v kateri so bili otroški čevlji za tek na smučeh, predvidevam, da iz časov, ko je bil v gradu vrtec.«

Kaj pa grad jutri? »Bile so že pobude za hotel, zasebne šole, neka Tržičanka je v svoji magistrski nalogi vizualno predstavila projekt tržiške knjižnice. Sama pa sem predvsem želela opozoriti, da je treba stalno opominjati na to, da se grad reši propada. Zdaj je v občinski lasti,« je še dejala Pija Japelj, ki bo raziskovanje gradu nadaljevala, ker je, kot pravi, treba odkriti še veliko njegovih skrivnosti ...

Kuhinja v dvorcu in kuhar Gassnerjevih

Zanimivosti

V letošnji generaciji odličnih učencev iz radovljiške občine so trije pari dvojčkov. **Stran 26**

Zgodbe

Meri Bozovičar je napisala knjigo o krutih časih v drugi svetovni vojni in po njej. **Stran 27**

MultiKulti

Ljudmila Belcijan – po službi pri knezu Pavlu Karađorđeviću za vedno v Južno Afriko ... **Stran 28**

Od petka do petka

V SDH so se ta teden odločili, da v imenu države stoođstotni delež Abanke prodajo Novi KBM, ki je v lasti ameriškega sklada Apollo. / Foto: Gorazd Kavčič

Obrambnega ministra Karla Erjavca sta med pripravo na današnje glasovanje o njegovi interpelaciji v državnem zboru doleteli še kazenska ovadba in tožba sindikata vojakov. / Foto: arhiv GG

Posledice hudega požara v cerkniškem Fragmatu si je ogledal tudi predsednik vlade Marjan Šarec. / Foto: Bor Slana (STA)

Prodana tudi Abanka

SDH je v sredo podal soglasje k prodaji Abanke, k čemur se je Slovenija zavezala Evropski komisiji zaradi državne pomoči pri sanaciji banke. Končuje se tudi privatizacija NLB.

SIMON ŠUBIC

SDH prodal Abanko

Nadzorni svet Slovenskega državnega holdiniga (SDH) je v sredo presekal ugibanja zadnjih dni glede prodaje Abanke, h kateri se je Slovenija zavezala Evropski komisiji v zameno za odobreno državno pomoč banki v letih 2013 in 2014. Nadzorni svet SDH je namreč podal soglasje k prodaji stoođstotnega deleža Abanke najugodnejšemu ponudniku, to je Novi KBM, ki je v lasti ameriškega sklada Apollo. Pogodbo so podpisali že včeraj. Za nakup se je sicer med drugim potegovala tudi madžarska banka OTP. Država je sicer za sanacijo Abanke Vipa in Banke Celje, ki sta se kasneje združili v Abanko, namenila 781 milijonov evrov. Z ministrstva za finance so ob tem sporočili, da bo deset odstotkov kupnine namenjene za demografski rezervni sklad, devetdeset odstotkov pa za zniževanje javnega dolga. Nova KBM in Abanka bosta imeli skupaj okoli 22,5-odstotni tržni delež in okoli 8,7 milijarde evrov bilančne vsote, kar je zelo blizu bilančni vsoti največje slovenske banke NLB (8,81 milijarde evrov), katere privatizacijski postopek se bo predvidoma končal jutri. Država, ki bo v NLB ohranila 25

odstotkov plus ena delnica, je za desetodstotni delež delnic, ki je bil še naprodaj, iztržila 109,5 milijona evrov, ob tem bo letos prejela še 123,8 milijona evrov dividend, ki pripadajo prodanim delnicam. Država bo tako s privatizacijo NLB in dividendami od leta 2015 do letos iztržila skupaj 1,21 milijarde evrov, od tega 779 milijonov evrov v dveh krogih prodaje 75 odstotkov NLB minus ena delnica, 428,1 milijona evrov pa od dividend. Na drugi strani je država za sanacijo banke konec leta 2013 namenila 1,55 milijarde evrov.

Sindikati ovadil ministra

Sindikati vojakov Slovenije (SVS) in njegov predsednik Gvido Novak sta v sredo vložila kazensko ovadbo in zasebno tožbo zoper ministra za obrambo Karla Erjavca, ki ga danes v parlamentu čaka glasovanje o interpelaciji, vloženi s strani SDS, podpirajo pa jo tudi v NSi in SNS. Kot so sporočili iz SVS, so ovadbo vložili zaradi domnevnih kršitev sindikalnih pravic, zlorabe uradnega položaja in nevestnega dela v službi. »Zaupanje v ministra smo izgubili že pred časom, zaradi krnjenja ugleda Sindikata vojakov Slovenije in njegovega predsednika, Slovenske vojske in njenih pripadnikov moramo na sodišče, da dokažemo, da

dejanja in širjenje neresnic ministra za obrambo Karla Erjavca niso sprejemljiva,« so sporočili iz sindikata, v katerem so prepričani, da bodo na sodiščih dokazali, da so ministrova dejanja kazniva. Erjavca je razložil, da z vsebino ovadbe in tožbe, za kateri je izvedel iz medijev, ni seznanjen. Ob tem je presenečen »nad intenzivnostjo neosnovanih obtoževanj« sindikata in Novaka ter dejstvom, da je bila poteza storjena dva dni pred obravnavo interpelacije v državnem zboru. Na obrambnem ministrstvu ob tem poudarjajo, da SVS nikakor niso bile kršene sindikalne pravice, je pa sindikat s svojimi ravnanji večkrat presegel obseg in vsebine sindikalnega delovanja, zaradi česar mu je bila tudi odpovedana pogodba o zagotavljanju pogojev za delovanje. »Kljub odpovedi pogodbe sindikalni dialog s Sindikatом vojakov Slovenije nemoteno poteka,« so navedli na ministrstvu.

Po velikem požaru v Fragmatu

Pred dobrim tednom je izbruhnil velik požar na obratu proizvajalca izolacijskih materialov in embalaže Fragmat v industrijski coni Podskrajnik pri Cerknici, ki je povzročil ogromno gmotno škodo, saj je nova tovarna, ki je bila leta 2012

zgrajena za dvajset milijonov evrov, povsem uničena. Poleg tega je zgorelo za približno pet milijonov evrov repromateriala in izdelkov, velika bo tudi škoda zaradi izpada proizvodnje. Medtem ko v največjem proizvajalcu stirodurja v Sloveniji na kriznih sestankih še premlevajo, kako naprej, pa so lokalni prebivalci ta teden izvedeli, da okolje zaradi požara ni bilo onesnaženo. Tako prekuhavanje pitne vode ni potrebno, znova sta dovoljeni košnja in paša krav in drobnice, tudi sibirskie borovnice, ki so namenjene na trg, so neoporečne.

Nič več zbiranja zamaškov

V koroškem podjetju MPI Reciklaža, enem vodilnih pri prevzemanju plastičnih zamaškov, bodo v kratkem prenehali prevzemati zamaške. Prevzem zamaškov bo potekal le še naslednji mesec. »Glavni razlog, da jih bomo prenehali zbirati, je sprememba tehnologije predelave plastičnih izdelkov, ki nam ne omogoča več ustrezne predelave plastičnih zamaškov,« je podjetje razložilo organizatorjem zbiranja zamaškov. Podjetje je sicer od leta 2007 prevzelo in predelalo skoraj 3400 ton zamaškov in tako doniralo skoraj 950 tisoč evrov za ljudi v stiski.

Slovinci v zamejstvu (669)

Poletna Arena v Šentjanžu

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Pred dvajsetimi leti je Slovensko prosvetno društvo Šentjanž v Rožu/St. Johannu v K&K centru prvič priredilo koncert na prostem z imenom Arena. Namen je bil preprost: ponuditi mladim kulturnikom priljubljen nastop in zmanjšati predsodke med nemško in slovensko govorečimi Korošci, za kar si šentjanško društvo vsa leta delovanja tudi prizadeva. Zato vsako leto povabi v Areno znane glasbene in pevske skupine iz Slovenije in Avstrije. Tako postaja Šentjanž poletni kraj, kjer preživljajo poletne večere mladi in malo starejši, slovensko in nemško govoreči, domačini in tujci. Lani sta na primer v šentjanški poletni Areni navduševala Vlado Kreslin iz Slovenije in Willi

Resetarits (Kurt Ostbahn) iz Avstrije.

Letošnja Arena bo jutri, 22. junija, zvečer. Iz Slovenije bo nastopila glasbena skupina Terrafolk iz Ljubljane, z Dunaja pa bo prišla v Rož alternativna glasbena skupina Russkaja, ki je znana in slavna zaradi nastopanja v televizijskem šovu Willkommen Österreich (Dobrodošla Avstrija). Koroško

pa bo zastopala skupina mladih glasbenikov iz Celovca z imenom Blowing Doozy. Po Areni v Šentjanžu ne bo dolgo mirno. Že 6. julija bo na sporedu tamburaški festival, na katerem so bili lani osrednji gostje Pifarski muzikanti, letos pa bo to Folklorna skupina France Marolt iz Ljubljane.

Mesto Velikovec na vzhodni skrajni strani

V ponedeljek, 24. junija, ob 19.30 bo v Velikovcu slovesen začetek jubilejnih 25. Kulturnih dni Slovencev na Koroškem, na katerih bo prikazana kulturna ustvarjalnost Slovencev na Koroškem. Odprl jih bo koroški deželni glavar dr. Peter Kaiser. Med prireditelji je poleg Biroja za slovensko narodno skupnost pri deželni vladi in obeh osrednjih organizacij Slovencev na Koroškem tudi Slovensko prosvetno društvo Lipa iz Velikovca.

Na Areni v Šentjanžu bo nastopila tudi celovška skupina Blowing Doozy.

dvojezičnega ozemlja Koroške pa bo konec tedna nogometno obarvano. Jutri, 22. junija, ob 15. uri se bo na stadionu Lilienberg Arena začel Pokal narodnih skupnosti v nogometu. Domačine bo zastopalo moštvo koroških Slovencev Team Koroška/Kärnten, iz Italije pa prihajajo moštva Slovencev v Italiji, Ladincev ter nemško govorečih Južnih

Tirolcev. V prvi tekmi bo ekipa koroških Slovencev igrala z Ladinci, ob 16.20 pa Slovinci v Italiji z Južnimi Tirolci. Sledili bosta tekmi malega in velikega finala. Turnir je priprava na Europeado 2020, na nogometno prvenstvo avtohtonih narodnih manjšin v Evropi. Prvenstvo bo ena najmnogostnejših manjšinskih športnih prireditev v Evropi.

Po svetu

Digitalna diktatura

Živimo v demokraciji, možnost ponovne diktature se zdi vse bolj oddaljena. Pa ni čisto tako. Pod površino našega vsakdanjika potekajo procesi, v katerih postajamo vse bolj nadzorovani. Nastaja možnost digitalne diktature ...

MIHA NAGLIČ

Nadzorovalni kapitalizem

Med strokovnjaki, ki vedo o možnosti digitalne diktature povedati kaj več, je tudi Janine L. Spears, profesorica informacijske varnosti na Cleveland State University v ZDA. Pravi, da je zelo zaskrbljena: za posameznika, za zasebnost, za prihodnost medmrežja in družbe. »Kaj so morebitne nevarnosti ... Marsikaj smo že videli v zgodovini, veliko nas je naučila. Iskreno, sama pomislil na Vzhodno Nemčijo in Stasi.« Sicer pa vso zadevo označuje še drugače. »Nadzorovalni kapitalizem je skoraj popoln izraz za problematiko. Nadzor pomeni, da nas gledajo, in to tudi takrat, ko se tega ne zavedamo. Seveda se to dogaja na množični ravni. Kapitalizem pove, da nas nadzorujejo podjetja, katerih namen je ustvarjanje dobička, in tega se je treba zavedati. Podjetja priznajo, da podatke o nas zbirajo za namene oglaševanja. Toda raziskovalci in novinarji so dokazali, da je nadzorovalni aparat mogoče uporabiti – in tudi se uporablja – še v širše namene ... Morda vemo za nekaj konkretnih transakcij, nikakor pa posameznik ne more imeti jasne slike, koliko so zbrali o njem, katere

organizacije te podatke zdaj imajo in za kaj se uporabljajo.« Doslej so nam možnost zlorabe umetne inteligence, zbiranja množičnega podatkovja ipd. prikazovali razni ZF in »utopični« filmi. Zdaj te utopije postajo antiutopije (distopije). »No, nočem primerjati družbe s filmi, toda vse bolj se zdi, da nekateri poskušajo znanstveno fantastiko do neke mere udejanjiti. Minority Report mi pade na pamet, s prej omenjeno idejo sklepanja o določeni osebi in nato preprečevanja napovedanih dogodkov. Še posebej, ko v zgodbo vključimo umetno inteligenco. To je potencialna nevarnost ... Pred nami je tudi možnost, da se bomo postopoma premikali proti nečemu, kar obstaja in se dogaja že danes. To je kitajski sistem družbenega točkovanja. Tam je, obstaja, je resničen in se dogaja prav zdaj. In to ne samo v eni državi, elementi se širijo, prebrala sem poročila, da Venezuela prevzema nekatere prakse. Torej, že danes vidimo, kaj je mogoče. Mislimo si, da se to ne bo zgodilo v naših državah, ampak tega ne vemo. Ko enkrat imamo tehnologijo na voljo in se politično nihalo premakne ... Ko smo gledali znanstveno-fantastične filme, so se nam zdeli – fantazijski. Strašni, a obenem globoko, globoko

v prihodnosti. Danes se ne zdijo več tako zelo fantazijski. Marsikaj se lahko zgodijo v roku 20, 30 let. Karte so na mizi. In ne poznamo jih.« Kaj lahko storimo kot posamezniki? »Zmanjšati poskušam svojo digitalno sled. Zbiranju podatkov o sebi se ne moreš izogniti, resnično pa ga lahko zelo okriš.« Na prvem mestu se poskuša »razguglati«. Zakaj se izogiba prav temu konkretnemu podjetju? »Ne pravim, da je Google slabo podjetje. Ima pa v resnici neznansko količino podatkov o ljudeh. Povsod je. Pred kratkim so na Univerzi Princeton opravili raziskavo, pregledali so milijon največjih spletnih strani. Google je imel sledilce na 80 odstotkih teh strani! Ima tudi izjemno raznolike načine zbiranja informacij, in če lahko vse to združijo, je profil posameznika ogromen. Da ima eno samo podjetje toliko podatkov o posamezniku, to se mi preprosto ne zdi ... preudarno. Še posebej, če gre za podjetje, katerega cilj je dobiček.« Skratka: nevarnosti, ki nam pretijo, niso več samo fizične, vse bolj se digitalizirajo in tako prikrivajo; ko jih naposled odkrijemo, pa je morda že prepozno ... Več o teh pojavih lahko preberete v odličnem dosjeju (Na pragu digitalne diktature: brez zasebnosti in brez

svobode), ki ga je na MMC RTV SLO pripravil novinar Aljoša Masten.

Natrenerani nogometaši

»Nogometaši so hitrejši, bolj atletski. Vsi imajo "six-packe". Ko snamejo dres, vsaka ženska pogleda ta trenirana telesa.« To je v intervjuju za Der Spiegel izjavil 65-letni Friedhelm Funkel, trener nemškega prvoličnega kluba Borussia Dortmund. Funkel ugotavlja, da imajo nogometaši tudi izrazite trebušne mišice. Zanimivo je njegovo (negativno) mnenje o tetovažah: »Neumnost. Vedno rečem, ali sploh vedo, kako boste videti, ko boste stari toliko kot jaz. Grozno! Saj se ne boste upali pokazati brez srajce.«

Woodstock 50

»Pred petdesetimi leti so se ljudje v miru zbrali tu in prek glasbe svet navdahnili za spremembe ... Še vedno smo predani ohranjanju te bogate zgodovine in duha, izobraževanju in navdihovanju novih generacij, da bodo pozitivno prispevale k svetu prek glasbe, kulture in skupnosti.« Tako je koncert ob petdeseti obletnici izvirnika iz leta 1969 označila Darlene Fedun, ena od organizatorjev. Sredi avgusta se obe-ta velik godek.

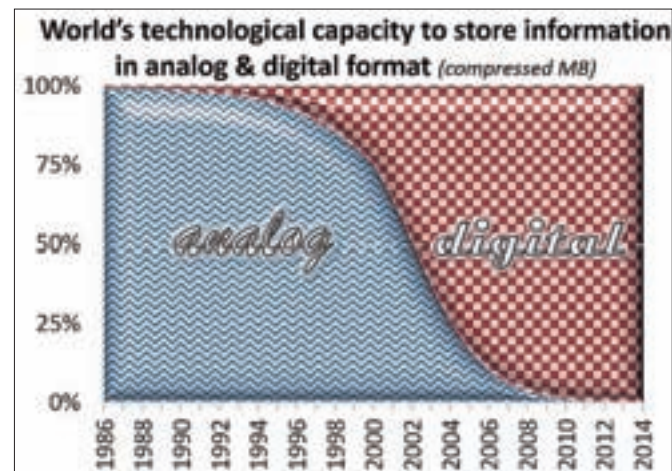

Diagram prikazuje prehod iz analognega v digitalno shranjevanje informacij v obdobju 1986–2014, ko je digitalni način povsem prevladal. V enaki meri se je povečala tudi možnost digitalnega nadzora nad nami vsemi. / Foto: Wikipedija

Nogomet vse bolj igrajo tudi ženske, tudi one so vse bolj natrenerane. Fotografija je s tekme med ekipama Anglije in ZDA 13. februarja 2015. / Foto: Wikipedija

Mladi prihajajo na rokovski festival Woodstock avgusta 1969. Danes so petdeset let starejši ali pa so že v rokovskih nebesih. / Foto: Wikipedija

Za boljšo šolo (25)

Na koncu pa pridejo spričevala

IVKA SODNIK

V ponedeljek bodo učenci od prvega do osmega razreda prejeli spričevala ob zaključku letošnjega šolskega leta, učenci devetega razreda so spričevala prejeli že v petek, 14. junija. Za večino otrok se bodo začele dolge, vesele in sproščene počitnice. V vsaki šoli pa bo nekaj učencev, ki se jim bo šolsko leto podaljšalo do konca avgusta, saj bodo v enem od dveh rokov opravljali še popravne ali predmetne izpite. Učenci devetega razreda izpite lahko opravljajo od 17. junija do 1. julija, učenci sedmega in osmega razreda, ki imajo lahko največ dva popravna izpita, pa od 26. junija do 9. julija. Avgustovski rok je za vse učence enak, in sicer od 19. do 30. avgusta. Če učenci

na nobenem roku popravnih izpitov niso uspešni, morajo razred ponavljati, le učenci devetega razreda popravne izpite lahko opravljajo še najmanj štirikrat v naslednjem šolskem letu. Popravni izpiti imajo pisni in ustni del pri predmetih slovenščina, matematika in tuji jezik, pri drugih predmetih je izpit samo ustni. Kljub temu da pravilnik o ocenjevanju znanja dovoljuje opravljati dva izpita isti dan, razen pri predmetih, ki imajo pisni in ustni del, šole popravne izpite razporedijo tako, da imajo učenci vsaj nekaj dni za priprave na posamezni izpit. Pravilnik določa, da morajo učenci popravne izpite opravljati v desetih dneh po koncu pouka. V priprave na popravni

izpit sodi tudi organiziran dopolnilni pouk v šoli. Ne-katere učitelje zelo jezi, da se morajo po koncu pouka posebej ukvarjati z učenci, ki se med letom niso sproti učili in niso obiskovali dopolnilnega pouka. Ti učenci ne le niso bili povsem ne-dejavni pri pouku, velikokrat so z neprimernim vedenjem motili tako učitelje kot učence. Kljub jezi in pomislenju pa se učitelji na koncu potrudijo, da tudi tem otrokom pomagajo na popravni izpiti priti do pozitivne ocene. Ostane pa grenak priokus in občutek, da privzgapamo takšnim učencem negativno sporočilo, da se jih bodo učitelji na koncu usmili in jih spustili v naslednji razred. K temu neprijetnim situacijam

zagotovo nekaj pripomore tudi naš pravilnik o ocenjevanju znanja, ki določa, da se ocenjuje zgolj doseganje standardov znanja, ne pa tudi učenčevega prizadevanja, vztrajnosti, marljivosti in odnosa do dela. Da bi se izognili tem neprijetnim situacijam ob koncu šolskega leta, bi morale šole zane-marjanje učnih obveznosti veliko bolj problematizirati in sankcionirati že med šolskim letom – vzgojno delo z učenci, obveščanje staršev, mogoče tudi zunanjih institucij. Če bi si več šol zastavilo cilj, da bodo vsi učenci izdelali razred, in o tej nameni obvestili tudi starše ter jih povabili k sodelovanju, bi vsi skupaj temeljito razmislili in naredili načrt, s katerimi dejavnostmi in ukrepi

bodo ta cilj tudi dosegli. Ne-katerim šolam to uspe.

Popravnih izpitov pa nimajo samo tisti učenci, ki so se med letom premalo učili, temveč tudi otroci s hudimi učnimi težavami, ki jim kljub trdemu delu ni uspelo doseči pozitivnega uspeha. Tem učitelji v pripravi na popravni izpit z veseljem pomagajo. V ponedeljek se bodo v spričevala neprijetno presenečeni zazrli tudi tisti starši, ki med letom niso spremljali otrokovega dela v šoli, in marsikomu bo padlo na misel, da bi se pritožil na zaključne ocene. Iz izkušenj lahko povemo, da so ugovori na ocene praviloma neuspešni, saj se učitelji med letom zelo trudijo, da zagotavljajo zakonitost ocenjevanja.

Zanimivosti

Dvojna energija, vzporedna pot

Živa in Filip Mlinarič, Lana in Inja Černe, Mija in Nuša Pogačnik: trije pari dvojčkov v letošnji generaciji odličnih učencev iz radovljiške občine

MARJANA AHAČIČ

Na sprejemu, ki so ga za odlične učence letos pripravili v Radovljici, so bili tokrat kar trije pari dvojčkov: Živa in Filip Mlinarič sta iz Lesc, Lana in Inja Černe ter Mija in Nuša Pogačnik pa iz Radovljice.

»Da imaš v razredu dvojčico, je dobro, kdaj pa kdaj si lahko pomagava pri šolskem delu. Lana me včasih doma opozori, če je do naslednjega dne treba kaj narediti,« je prednosti deljenja šolskih klopi s sorojencem opisala Inja Černe. Je pa res, dodaja, da imata zaradi tega, ker sta kot sestri v istem razredu, morda kakšnega prijatelja manj, kot bi ga imeli sicer. »Pri večini predmetov sediva skupaj, v paru sva tudi med odmori pa na poti v šolo ...«

Učita pa se vsaka posebej, je povedala Lana. »Imava različne urnike zaradi različnih dejavnosti. Inja hodi še v glasbeno šolo, kjer igra prečno flavto, jaz sem jo končala lani, za hobi pa rada tečem. Prijatelje imava

Med odličnjaki na sprejemu pri radovljiškem županu so bili letos kar trije pari dvojčkov: Mija in Nuša Pogačnik (prva zgoraj, prva spodaj), Lana in Inja Černe (desno zgoraj) ter Filip in Živa Mlinarič (desno spodaj). / Foto: Gorazd Kavčič

nekatero skupne, nekatere pa ne.«

Tudi šolanje bosta nadaljevali na isti šoli, Gimnaziji Kranj, bosta pa prosili, če ju lahko razporedijo v različna razreda. »Radi bi bili na isti šoli, ki se nama zdi najboljša, in ker bi si radi še naprej

pomagali, po drugi strani si želiva razširiti svoj krog prijateljev, kar je najlažje, če sva vsaka v svojem razredu,« je povedala Lana.

Tudi Mija in Nuša Pogačnik imata veliko skupnih prijateljev, čeprav pri pouku načeloma ne sedita v isti klopi.

Obe sta odlični učenki, je pa res, povesta, da je Mija malce bolj organizirana kot Nuša, ki je bolj spontana in prizna, da učenje rada odlašata do zadnjega hipa. Zdi se jima, da ju v razredu večinoma niso obravnavali nič drugače kot druge učence, jima

pa ni bilo všeč, ker si nekateri učitelji niso mogli zapomniti njunih imen. »Sva dva različna človeka, tudi po značaju si nisva podobni, zato mi je šlo res na živce, kadar naju je kdo od učiteljev kar naprej klical 'Pogačnikovi',« pravi Nuša.

»Domače naloge sva vedno delali vsaka zase, tudi učili sva se vsaka v svoji sobi, sva pa na poti v šolo skupaj ponavljali snov,« je povedala Mija, za katero Nuša pove, da jih je pogosto pred preverjanji odstopila svoje bolj urejene zapiske ... Priznata, da sta včasih med seboj tudi malo tekmovali. Ker sta običajno obe imele petice, je šlo za prestiž v odstotkih. »Mija, ki je imela ponavadi pri vseh preverjanjih več točk kot jaz, je pri matematiki enostavno morala biti boljša,« se smeji Nuša. Prav zato, da ne bosta ves čas tičali skupaj, zdaj odhajata na različni gimnaziji: Mija v Naklo, Nuša pa na Jesenice.

»Živa in Filip sta bila vedno navezana drug na drugega, vse sta želela deliti drug z drugim,« je povedala njuna mama Maja Mlinarič.

»Kot najmlajša člana naše šestčlanske družine sta bila vajena družbe otrok in vstop v šolo zanjima ni bil težak, prav veselila sta se ga. Ker sta šla skupaj, sta imela ves čas ob sebi nekoga od svojih. Prednost pred sošolci sta imela tudi v tem, da se je vsaj eden od njiju zagotovo spomnil, kaj je za domačo nalogo. Pa morda v tem, da sta en drugega motivirala za učenje. Če je bil en od njiju že pri učenju v svoji sobi, je bil to zadnji poziv tudi za drugega. V glavnem sta se učila vsak zase, če kaj ni šlo, sta sedla skupaj. Zadnja leta sta si pomagala tudi tako, da sta spravevala eden drugega.«

Zdaj se je Filip, sicer zaprisežen košarkar, vpisal na Gimnazijo Kranj, Živa, pa tekačica na dolge prog pa na Gimnazijo Franceta Prešerna Kranj. »Tako bo odpadla glavna prednost za starše dvojčkov: en roditeljski stanek za dva otroka. In čez štiri leta, če bo vse prav, nas čakata dva maturantska plesa. Upamo, da ne na isti dan, da bomo lahko vsi praznovali z obema.«

Cesarska listina je spet med Žirovci

Avstrijski cesar Ferdinand I. je leta 1840 tedanji Občini Žiri podelil pravico do treh letnih sejmov z živim blagom, kar je zapisal v listino, ki so jo restavrirano minulo soboto ob Poletni muzejski noči razgrnili in predstavili v Muzeju Žiri.

VILMA STANOVNIK

Letošnja Poletna muzejska noč je bila gotovo nekaj posebnega za Žirovce, ki so si z zanimanjem ogledali restavrirano cesarsko listino Občine Žiri. Originalna listina, ki jo je tedanji Občini Žiri 17. julija 1840 podelil avstrijski cesar Ferdinand I., je bila namreč kar nekaj časa za javnost izgubljena, lani pa je spet našla in je sedaj shranjena tam, kamor sodi. To pa je v Kulturno središče Stare Žiri oziroma v žirovski muzej.

Zaradi občutljivosti listine so restavrirano na ogled postavili le dva dneva, minulo soboto in nedeljo, ob tem pa so kot uvod v sobotno Poletno muzejsko noč predstavitev liste popestrili tudi s predavanjem. Pismo avstrijskega cesarja Ferdinanda I. je zbranim najprej prebral Rok Klemenčič, v njem pa je bilo Občini Žiri nazorno zapisano javno priznanje pravice prirejanja sejmov s pravico

tržnih redov in običajev. Pri tem jih nihče ne sme ovirati.

Kot je v knjigi Žirovski besednjak napisal Miha Naglič, je za Žirovce to gotovo najiminitnejša listina, ki so jo kadarkoli prejeli od najvišje oblasti, vendar pa dolgo niso vedeli, kjer originalna listina sploh je.

»Cesarska listina je bila do leta 1944 shranjena v občinskem arhivu. Takrat je ta pogorel in od takrat naprej pot listine ni čisto jasna. Okoli leta 2000, ko je o tej listini izšel članek Rada Jana, jo je imel Lojze Gregorač iz Žirov. Potem je on umrl, nekaj skrivnosti o tem, kaj se je dogajalo z listino, pa je v grob odnesel Tone Beovič, ki je bil član muzejskega društva. On je namreč uredil vse, da je žirovski muzej za simbolično ceno odkupil listino,« je povedal predsednik Muzejskega društva Žiri Alojz Demšar, ki se zaveda velike vrednosti cesarjevega dokumenta. »Listina, ki je prišla

od najvišje oblasti, od cesarja, je za nas vsekakor pomembna, saj je dokaz, da se je cesar spomnil tudi na Žiri. Listina bo sedaj spravljena v Muzeju Žiri, saj je last muzejskega društva. Seveda jo bomo ob posebnih priložnostih še razstavili, prav tako bo na voljo tistim, ki takšne dokumente proučujejo,« je še pojasnil Alojz Demšar, kako je potekalo restavriranje listine pa je zbranim na sobotni prireditvi v žirovskem muzeju pojasnila vodja centra za restavriranje in konzerviranje Arhiva Republike Slovenije Jedert Vodopivec.

»Listina, ki smo jo dobili v restavriranje, ni bila kaj dosti poškodovana, bolj poškodovan je bil pečat. Ta je bil odstopljen in zdrobljen ter že malce deformiran. Treba ga je bilo poravnati in zložiti skupaj, kar je bil za nas zanimiv in zahteven restavratorski poseg,« je povedala Jedert Vodopivec in dodala, da so listino s

Restavrirano cesarsko listino je predstavila Jedert Vodopivec.

pečatom dobili lani novembra, vendar so se odločili, da delo preložijo na pomlad, saj pergamentni papir pri obdelavi zahteva ustrezno vlago. »Obdelavo smo začeli marca in po dveh mesecih smo

delo zaključili. Seveda imamo kar nekaj izkušenj z obdelavo različnih listin, tudi starejših, toda treba je bilo razmisliti, kako listino čim bolj poravnati in zlasti kako obnoviti žig. Pergamentnih

listin obstaja kar nekaj, je pa redko, da se tako pomembna listina najde zunaj arhivov,« je še povedala Jedert Vodopivec, ki je zbranim razložila tudi nekaj zanimivih skrivnosti restavriranja.

Zgodbe

Krvava zarja naznanila gorje

Pod naslovom Krvava zarja in podnaslovom Doživeto pričevanje o medvojnem in povojnem komunističnem nasilju na Škofjeloškem je Meri Bozovičar, Kajbetova Meri, napisala knjižico, ki govori o krutih časih v drugi svetovni vojni in po njej.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Meri Bozovičar, rojena leta 1931 v znani gostilni pri Kajbetu v Zmincu, je k pisanju po objavi njenega prispevka o petdesetih talcih pod Kamnitnikom spodbudila Helena Janežič. "Piši, piši in še enkrat piši," ji je dejala, Meri pa je svoje spomine na vojni in povojni čas zbrala in spisala s pomočjo prijatelja Aleksandra Škorca. Knjižica je zdaj izšla pri škofjeloški založbi Planet, prodaja pa jo Gorenjski glas. V našem časopisu je predlani tudi izšlo pismo Meri Bozovičar, ki temelječe na pričevanju njenega moža govori o za Škofjo Loko bolečem dogodku. Dvajsetletni partizan Gaj, ki je delal v loški klavnici, je namreč leta 1942 v Stari Loki ustrelil nemškega vojaka, Nemci pa so se maščevali z ustrelitvijo petdesetih talcev. Gaj, med vojno heroj, po vojni pa so ga njegovi tovariši zapustili (imeli so dobre položaje, on pa je bil še vedno zaposlen

Osemnosemdesetletna Meri Bozovičar s knjigo Krvava zarja / Foto: Gorazd Kavčič

v klavnici), se je čutil krivega za pobjo in se je več let po vojni pred Krono ustrelil.

O tem in še drugih dogodkih, ki so se ji iz obdobja druge svetovne vojne in po njej vtisnili v spomin, v knjižici piše Meri Bozovičar. Leta 1939 se je neki večer pojavila krvava zarja. »Ob enajstih zvečer so mimo hiše hiteli

gasilci v Poljansko dolino, misleč, da v Žireh gori. Pa ni gorelo, nebo je rdeče žarelo in ljudje so rekli, da je to znamenje, da se bo nekaj hudega zgodilo. In res se je naslednje leto začela vojna s svojimi strahotami,« Meri Bozovičar pojasni naslov svoje knjige in doda, da jo je pred kratkim spet videla in jo skrbi, da

je slutnja novega gorja. Meri v knjižici pripoveduje o vojnem nasilju, ki so ga zganjali okupatorji in tudi partizani, ki so h kmetom prihajali po hrano in jih nekoč nekaj tudi postrelili. Meri Bozovičar piše, da so zaradi tega v Loki in okolici domačini začeli organizirati in zgodili so se domobranci. Vojna

je bila huda stvar, med seboj so se pobijali celo tisti, ki so bili prej dobri prijatelji, zapiše v enem od poglavij. Pripoveduje pa tudi zgodbo svoje družine, ki je imela pred vojno v lasti gostilno in trgovino. Čeprav je njen oče pomagal partizanom, so ga po vojni kot še nekatere trgovce in posestnike zaprli. Šele leta 1997 so ga rehabilitirali. Nekaj let za očetom so zaprli tudi mamo, ki je bila po vojni poslovodkinja v njihovi nekdanji trgovini, ki je bila po nacionalizaciji v zadrugi lasti. V zaporu na Rajhenburgu je mama zbolela in vse življenje trpela posledice. V sedemdesetih letih je oče kupil svoj podržavljeni lokal in od tedaj je bila pri Kajbetu znova gostilna, trgovine pa ni bilo več. Meri danes o tistih časih razmišlja, da je povojna komunistična oblast zapirala gostilničarje in trgovce, češ da jih je treba odstraniti, tudi če so pomagali partizanom, češ da tega niso počeli iz prepričanja, temveč za lastno korist. Še veliko zgodb, ki so

bile po vojni zamolčane, iz lastnih spominov in iz pričevanj drugih ljudi obuja knjižica Meri Bozovičar. Najprej je vse to zapisovala, da bi ohranila spomine svojim otrokom, z javno objavo pa bodo ta pričevanja ostala tudi drugim.

Pri 88 letih starosti napisati knjigo je pomemben dosežek. A tudi sicer Meri Bozovičar živi kot aktivna upokojenka. Obiskuje bralni krožek, uči se angleščino, kot prostovoljka pomaga v Loškem muzeju, kjer turistom razkazuje Škoparjevo hišo in jim govori o tem, kakšno življenje so nekoč živeli njeni prebivalci. Tu se srečuje z zanimivimi ljudmi: v »Škoparce« so prišli celo turisti iz Kitajske, z madžarskimi turistkami je skupaj prepevala, šestčlanska družina iz Avstralije, ki se je peš odpravila po svetu, pa je bivala pod njeno domačo streho in jo vzela kot za svojo babico. Še vedno imajo stike in Meri jih utegne nekoč tudi obiskati v njihovi domovini.

Nova knjiga o Gregorju Voglarju

Izšla je vsebinsko in slikovno bogata knjiga Doktor Gregor Voglar, zdravnik na dvoru ruskega carja Petra I. Velikega, ki jo je zasnoval, uredil in prispeval vanjo kar nekaj besedil Jurij Kurillo, bogatijo pa jo tudi prispevki še drugih uglednih avtorjev. Gre za novo, poglobljeno, z novejšimi spoznanji obogateno delo, postavljeno v širši kontekst splošnih političnih kot ožjih medicinskih razmer časa, v katerem je živel in deloval Gregor Voglar (1651–1717), rojen v Naklem.

SUZANA P. KOVAČIČ

Urednik najnovejšega knjižnega dela o Gregorju Voglarju je prav tako zdravnik Jurij Kurillo, specialist pediater. Leta 1998 je za uspešno življenjsko delo na področju pediatrije, poljudnoznanstveno pisanje in fotografijo prejel priznanje dr. Gregorja Voglarja de Wiesebeck, ki mu ga je podelilo Gorenjsko zdravniško društvo. Začelo ga je zanimati, kdo je bil Gregor Voglar, prebiral je članke o njem in knjižico dr. Marjana Drnovška Nakljane Gregor Voglar ... »Prišel sem na zamisel, da obogatim Voglarjevo življenje z novimi spoznanji, ki jih je kar precej. Zraven sem želel rojaka, zdravnika, zdomca postaviti širše v prostor in čas, v katerem je živel,« je Kurillo dejal ob predstavitvi v Naklem.

Kurillo je opisal Voglarjevo življenje v besedilu Od naklanske kmečke hišice do moskovskih kremeljskih palač, kar simbolizira tudi

naslovnica knjige, ki jo je oblikovala Nataša Villone. Prispeval je poglavja Evropski človek in medicina v stoletjih, Puščanje krvi – od venesekcije do pijavk ter Usodni valovi kuge. Kajti tudi Voglar se je kot zdravnik spoprijemal s takratno »šibo božjo« – kugo. »Očitno pa je bilo njegovo delovanje, ko se je bolezen širila v naše kraje, dokaj učinkovito, saj naj bi tudi zato dobil priporočilo habsburških oblasti za odhod v Rusijo,« je pojasnil Kurillo in opozoril, da kuga ni samo bolezen preteklosti.

Profesorica zgodovine Ljuba Brajnik je predstavila Evropo v 17. stoletju in carja Petra I. Aleksejeviča Romanova – Velikega. Gregor Voglar se je rodil na Kranjskem, eni od habsburških dednih dežel, in sredi stoletja, znanega po burnih spremembah v politični in gospodarski strukturi severnih evropskih dežel, kot v knjigi natančno pojasni Brajnikova. Doktor znanosti,

zgodovinar, rusist in teolog Simon Malmenvall je prispeval besedilo Religija; pravoslavna cerkev in zahodni (katoliški) vplivi Rusije od sredine 17. do začetka 18. stoletja. Rodoslovec Peter Kuhar pa predstavi Voglarjevo družinsko drevo.

Življenjska pot je v knjigi podrobno zajeta, zato samo nekaj poudarkov. Gregor Voglar se je rodil v domnevno kar premožni kmečki družini kot drugi od šestih otrok. Šolal naj bi se za duhovnika, takšna je bila očetova želja, a se je odločil za medicino, ki jo je zaključil v Rimu. Žena Marija mu je rodila hčerki, obe sta mladi umrli. Kot zdravnik se je zelo uveljavil, zato so ga priporočili za službo v Moskvo. Večkrat naj bi pomagal tudi carju Petru. Leta 1716 naj bi se vrnil v Naklo, leto zatem je umrl v Kranju. Med novimi dognanji je denimo ta, da med njegovimi spremljevalci na poti v Rusijo ni bilo njegove žene, pač pa njegov

Od leve Simon Malmenvall, Peter Kuhar, Nataša Villone, Ljuba Brajnik, Jurij Kurillo in Ivan Meglič na nedavni predstavitvi knjige v Domu Janeza Filipiča v Naklem / Foto: Primož Pižulin

nečak Nikolaj Šimnovec, ki je bil kasneje kar pomemben diplomatski sel med Moskvo in Dunajem ...

Voglar je kot zdravnik spoznal, kako pomembna je za zdravje ljudi higiena, predvsem pa neoporečna

pitna voda. O tem v poglavju Dragocena voda piše župan Občine Naklo Ivan Meglič, inženir gradbeništva. Lotil se je pregleda razvoja vodovodnega omrežja na območju Naklega. Voglar je v oporoki zapisal pet tisoč

goldinarjev za zgraditev dveh vodnjakov v Naklem s tekočo vodo iz Udin boršta (v Naklem od 2002 stoji vodnjak v spomin). Župan Meglič je imel tudi sicer posluh za izid knjige, ta bo za občinsko protokolarno darilo.

Iz Predoselj v Južno Afriko

V Stebriščni dvorani Mestne hiše je čez poletje na ogled zanimiva razstava Dekle iz ozadja domovine. Več kot osem tisoč kilometrov daleč nas popelje življenjska zgodba Ljudmile Belcijan (1924–2016), preprostega dekleta iz Predoselj, ki je na pragu druge svetovne vojne v službi pri družini kneza Pavla Karađorđevića za vedno zapustilo domovino in si novo življenje ustvarilo v Južni Afriki.

IGOR KAVČIČ

Zgodba se pravzaprav začne pri Zvonki Podboršek v Struževem. Takole pravi: »Teta Milka, kot smo jo klicali domači, ima v mojem srcu posebno mesto. Med nama se je stkala močna vez, ki je ni prekinila niti več kot osem tisoč kilometrov dolga zračna razdalja. Na to je vplivala tudi praznina za njenim zgodaj preminulim bratom in mojim očetom Jožetom. Njuno povezanost sem kasneje razbrala iz tetinih dnevnikov, prav tako pa sva midve vsa leta ohranjali tesne stike preko pisem. Ona je na vsakih sedem osem let pripotovala v domovino, štirikrat pa sem jo tudi jaz obiskala v Južni Afriki,« pripoveduje nečakinja osrednje junakinje tokratne razstave v Gorenjskem muzeju Ljudmile Belcijan, ki jo je življenjska usoda še kot najstnico iz domačega vaškega okolja Predoselj pri Kranju popeljala na jug afriške celine, kjer je v Johannesburgu in kasneje v Durbanu preživela svoj življenjski vek.

Po tetini smrti je Podborškova prejela njena pisma, fotografije, nakit in druge osebne predmete, za katere je želela, da se ohranijo na primernem mestu. »Tetini predmeti mi osebno zelo veliko pomenijo, vprašanje pa je, koliko bodo pomenili mojim zanamcem, zato sem se sicer težkega srca, pa vendarle odločila, da jih v hrambo predam Gorenjskemu muzeju, kjer bodo posredno na razpolago tudi drugim Kranjčanom,« je povedala gospa Zvonka, za katero

Med avtorjema razstave Alenka Pipan in dr. Markom Freljom je nečakinja Ljudmila Belcijan Zvonka Podboršek, ki je Gorenjskemu muzeju podarila tetino zapuščino, ki jo je povezovala s Slovenijo. / Foto: Tina Dokl

je bilo dejstvo, da bodo pripravili razstavo in zloženko, še dodatna spodbuda, da je doma poiskala vse, kar je bilo povezano z njeno sorodnico.

Kdo je dekleta iz ozadja zgodovine?

V muzej pridobljeno gradivo obsega dnevnik Ljudmile Belcijan iz let 1941 in 1943, spominski knjigi, zvočni posnetek na diktafonu, številna pisma, razglednice, fotografije in več osebnih predmetov. To je bilo tudi osnova za razstavo.

Kdo je pravzaprav dekleta iz ozadja zgodovine, kot je avtorica razstave zgodovinarica Alenka Pipan zapisala v njen naslov? Ljudmila Belcijan se je rodila leta 1924 na Vinjah v Dolu pri Ljubljani, v Predoslje pa se je

z družino preselila v najeto hišo, ki stoji še danes, domačiji pa se je reklo pri Mlekarju – od tod so Ljudmilo klicali tudi za mlekarjevo Milko. »Na podlagi zvočnega zapisa sem razbrala, da je v Predosljah končala šest razredov osnovne šole; ker je želela postati učiteljica ročnih del, je v Ljubljani obiskovala tudi šiviljski tečaj. Kot 15-letno dekleta se je izpopolnjevala v šiviljski delavnici Macarol v Kranju,« o Ljudmilinih mladih letih pripoveduje Pipanova. »Na bližnjem Brdu je v poletni rezidenci pogosto prebivala družina kneza Pavla Karađorđevića, po atentatu na kralja Aleksandra I. leta 1934 regenta Kraljevine Jugoslavije. Ljudmila je na Brdu dobila službo, kasneje tudi v Belem dvoru v Beogradu. Opravljala je dela sobarice, perice, likarice,

šivilje in predvsem varuške Pavlove hčere princeze Elizabete.«

Potem ko je knez podpisal trojni pakt z Nemčijo in Italijo, je bil po državnem udaru marca 1941 odstavljen z oblasti. Kneza Pavla z družino so prisilili k umiku v Atele, kjer je bila doma njegova žena Olga, in potem naprej v Kairo, Kartum ter nato v Nairobi in Mombasa v Keniji. Zaradi slabega psihičnega stanja je knez britanske oblasti zabil za priselitev v Južno Afriko. Ljudmila tako v senci knezove družine ni imela možnosti izbire – ostati na jugoslovanskih tleh ali se z njimi umakniti v Afriko pred bližajočo se vojno. Po vojni so se Karađorđevići vrnili v Evropo, Ljudmila pa je ostala v Južni Afriki, kjer si je ustvarila družino. Prvič se je poročila leta 1945, a zakon ni trajal dolgo, drugič pa se je poročila sredi petdesetih let in je tudi prevzela priimek de Lange. Pavlova žena kneginja Olga si je do konca življenja dopisovala z Ljudmilo in se zanimala za njeno družino v Afriki, v pismih pa je tudi spraševala po domačih v Sloveniji.

Domotožje je preganjala s pisanjem dnevnika

Gradivo, ki ga je avtorica Alenka Pipan imela na voljo, je zelo raznoliko, rdeča nit pa so bili zagotovo Ljudmilini dnevnik. »Ti so mi ob branju postopoma razkrivali, za kakšno zgodbo gre. V zapisih v času vojne je pogosto izražala domotožje in željo po domačih krajih. Pomembna pa je bila tudi korespondenca

»O da bi tudi hitro prišel dan, ko bom zopet doma in da bodo vsi zdravi ... da bi še vse videla in mogla stopiti v predaško cerkev, pokopališče, moje oči objeti krasne gore, gozdove in vso naravo, pa se bo moje srce umirilo in srečna bom, neizmerno srečna ...« (Iz dnevnika Ljudmile Belcijan, 19. marec 1942)

s kneginjo, prijatelji in sorodniki. V gradivu je bilo med drugim na voljo 140 pisem in 250 fotografij, fond pa smo nedavno še dopolnili. Sama sem šla tudi na teren v Predoslje, kjer sem evidentirala še nekaj fotografij in pisnih virov domačinov. Izvedela sem, da sta bili Rozalija in Katarina iz družine Kern iz Orehovelj Ljudmilini bližnji prijateljici.«

Na odprtju razstave je med drugim spregovoril tudi Katarinin sin Andrej Šter, sicer vodja konzularne službe na ministrstvu za zunanje zadeve: »Mlekarjevo Milko sem imel priložnost videti leta 1976, ko je prišla k nam

tam ekonomski položaj boljši kot v Južni Afriki, kjer pa še živi najmlajša hči Alexandra, medtem ko srednja hči Mijda živi na Novi Zelandiji. V marcu so v Gorenjskem muzeju gostili tudi Ljudmilino vnukinjo Nicki Moritz, ki ta čas živi v Izraelu. Naj dodamo, da so k sodelovanju povabili tudi Etnografski muzej Slovenije, kjer načrtno dokumentirajo slovenske stike z Afriko, in kustosa s tega področja dr. Marka Frelja, ki je med drugim predstavil slovenskega misijonarja v Afriki dr. Ignacija Knobleharja, katerega dvestoto obletnico rojstva beležimo letos.

Prva delovna knjižica, ki jo je Ljudmila potrebovala, ko se je zaposlila na gradu Brdo in kasneje v Belem dvoru v Beogradu. / Foto: Tina Dokl

»In ako bi bila doma, ne bi videla, kako veliki je svet, ne bi videla Afriko, črne ljudi, morje, aeroplan in še mnogo drugih stvari ... Pa ko ne bi bilo vojske, bi bilo tudi vse drugače in lepše.« (Iz dnevnika Ljudmile Belcijan, 23. avgust 1941)

na obisk, v pogovorih pa so jo večkrat omenjali starši in starejša sestra. Tistega leta sta z mojo mamo za eno popoldne odšli "pod Petrovca" do reke Kokre. Kdo ve, kaj sta se pogovarjali, mama tega ni nikoli komentirala. Vesel sem, da si v Gorenjskem muzeju lahko ogledamo razstavo o sicer navadnem podeželskem dekletu, ki je v rosnih najstniških letih stopilo na pot, ki si je ni samo izbralo, je pa zagotovo nekaj posebnega.«

Ljudmila Belcijan je imela sina Johannesa Tienasa - Tinčka iz prvega zakona, ki zdaj živi na Irskem v domovini svoje žene, saj je

»Teto Milko imam v spominu kot pridno, sposobno in vestno žensko, ki nikoli ni pozabila svojih slovenskih korenin in materne jezika. V novi domovini se je ukvarjala z modnim šiviljstvom. Vselej, ko sva se srečali in sem rekla dober dan, je takoj preklopila na slovenski jezik, čeprav prej dolga leta ni spregovorila slovensko. Ko sva zaključili pogovor, je vedno rekla zbogom. Tega ne bom nikoli pozabila,« se spominja Zvonka Podboršek, nečakinja Ljudmile Belcijan - Mlekarjeve Milke iz Predoselj, ki je več kot tri četrtine svojega življenja preživela v Južni Afriki.

Katarina Šter (rojena Kern), po domače Petrovčeva Katrca, je bila Ljudmilina prijateljica iz časov brezskrbne mladosti v Predosljah. Ob panoju, ki govori o njenem prijateljstvu, je Katarinin sin Andrej Šter, danes vodja konzularne službe na ministrstvu za zunanje zadeve.

Na robu

Kristina

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Kristina je ena tistih, za katero so pacienti zmeraj rekli, da je rojena za poklic medicinske sestre. Četudi je imela slab dan, četudi ji je šlo v življenju marsikaj narobe, za bolnike je zmeraj našla prijazen nasmeh in toplotno besedo. Tega mi sicer ni povedala sama, temveč ena od pacientk, ki me je napotila k njej.

Kristina se je upokojila šele pri sedemdesetih. Imela je skoraj petdeset let delovne dobe, podobno kot zdravnik, pri katerem je delala od prvega dne

zaposlitve naprej. Zelo dobro sta se ujela, čeprav je imel svoje muhe, med smehom pove sogovornica. Težko ga je bilo namreč prepričati, da so tudi tisti, ki pridejo le potarnat zaradi nepomembnih malenkosti, vredni vse pozornosti.

»A vsakokrat, ko je videl, da tiho in brezkompromisno vztrajam pri vratih, dokler ni obveljala moja, je bil tudi do pacientov, ki jim uradno "nič ni bilo", enako ustrezljiv kot do ostalih,« je začela pripovedovati svojo zanimivo zgodbo sogovornica.

Njen življenjski moto je: Nihče se ne rodi pameten, izkušnje so tiste, ki pomagajo, da narediš življenjsko fakulteto, na njej diplomiraš in postaneš modrejši.

Izkušnje, ki so brusile Kristino, niso bile lahke.

»Odraščala sem v veliki, precej pobožni družini. Otroci smo bili navajeni, da je oče glava, mama pa vrat, ki to glavo obrača. V naših odnosih ni bilo kakšne demokracije, prej diktatura, a tiste sorte, ki nam je pomagala, da smo lahko vpijali različne modrosti, četudi jih nismo zmeraj razumeli. Bilo je kar nekaj področij, o katerih se nismo pogovarjali. Recimo o spolnosti, o partnerstvu med moškim in žensko. Oče je nam, dekletom, povedal, da moramo izbrati poštenega in vernega

fanta, mama pa je dodala, da je vzdržnost do poroke sama po sebi umevna. V podrobnosti o tem, kaj to poštenje pri moških pomeni, se nismo spuščali.

Za ilustracijo vam bom povedala zgodbo: moja starša sta silno želela, da bi hodila z nekim fantom iz vasi, ki je bil, po njunem, tega vreden. Njegovi starši so bili verni, bili so dejavni v cerkvi in tudi sicer so jih vaščani spoštovali. Ladko je bil prijeten fant, a le tedaj, ko so ga imeli na očeh odrasli. Nekoč me je spremljal domov in že za prvim vogalom me je hotel otipavati in poljubljal. Pa ne po ustih, veliko niže. Komaj sem se ga rešila! Ne morem vam povedati, kako je bil oče razočaran, ko sem trmasto vztrajala, da ga ne maram. "Še žal ti bo!" je gmel pri kosilu. Kdo ve, kaj bi rekel, če bi mu upala povedati, kaj je hotel početi z mano v zavetju noči?

Tudi pozneje, ko sem bila že srednješolka, sem, četudi neizkušena, hitro spoznala, da so tudi tako imenovani pošteni fantje zelo krvavi pod kožo. To sem sprejemala in razumela, ata pa je še naprej mislil, da so fantje, ki so se uvrstili na njegov seznam, do poroke brez spolnega nagona, na poročni noči pa jim ta čudežno udari na dan.

Za seboj sem imela že dve leti delovne dobe, stara sem bila 21 let, a pameti sem imela ravno toliko, da mi je bolj škodovala kot koristila. Glede na nekaj zelo skromnih izkušenj s fanti sem menila, da so vsi enaki: tako tisti, ki jih je moj ata zelo cenil, kot oni, ki jih ni maral. O "podrobnostih" se nisem mogla pogovoriti niti z mamom niti s starejšo sestrom, ki je šla za nuno.

Potem sem spoznala Janija. Najprej me je uročil s svojo zunanjo lepoto. Bil pa je tudi zelo simpatičen, rad živ, rad se je smejal, igral je na harmoniko, imel je veliko prijateljev. Edini minus, ki sem ga našla na njem, je bil, da je bil bolj len za študij. Že tri leta je bil vpisan v prvi letnik in nič ni kazalo, da bo kdaj prilezel v drugo. Sprva je spoštoval mojo zahtevo, da ostanem do poroke nedolžna. Po dveh, treh mesecih pa je že začel raziskovati poti, ki bi vodile do končnega cilja. Zelo sem ga imela rada, zato sem mrzlično razmišljala, kaj naj storim, da se bova čim prej poročila. Najprej sem sprejela povabilo, da skupaj obiščeva njegove starše. Že v otroštvu sem se naučila peči in tudi kuhati, tako da sem brez težav naredila piškote, posute z orehi, ki sem jih potem prinesla za dobrodošlico. Jani je imel še dva starejša brata, ki pa sta bila že poročena in sta se bolj redko vračala pod domači krov. To se mi je zdelo precej čudno, saj smo pri nas prihajali domov vsako nedeljo, in

to v polnem številu. Janijeva mama je bila tiha, skromna žena, komaj kaj je govorila. Imela je povezano roko in tudi glavo. Izgovorila se je, da jo je pogrizel pes, da je še zmeraj v šoku. Ponudila sem se ji, da ji pomagam v kuhinji, pa mi ni dovolila.

Ko sva se vračala proti stanovanju, ki sem ga imela v mansardi zdravstvenega doma, je bil Jani tih in slabe volje. Preden sva se kot po navadi poslovila s poljubom, me je zagrabil in na vso moč stisnil k sebi. "Dovolj imam tvojega zajebljanja! A mi boš danes dala, al' se pa jebi!" Skoraj bi me kap ob teh prostaških besedah! Fant, s katerim sem se v svoji domišljiji že poročila, sezdala hišico in mu rodila več otrok, bi me posilil! Ko sem začela iskati kljuko pri vratih, se mi je roka nekontrolirano tresla. Stekla sem kvhodu, a preden sem našla ključ, je že bil pri meni in me grobo pritisnil ob zid. "A misliš, da me bodo polna jajca tiščala v nedogled?" je siknil, ko me je zagrabil in pritisnil ob zid. Zdelo se mi je, da sanjam. Moj Jani mi govori vse te prostaške besede! Upala sem, da me tlači nočna mora, a ni bilo tako. Začel me je gristi po rami, prsih in po trebuhu. Preden bi mi lahko kaj hudega storil, je na mojo veliko srečo prišla domov tudi družina, ki je prav tako kot jaz stanovala v zdravstvenem domu. O tem, da so mi takrat rešili ne le življenje, temveč tudi čast, jim nisem nikoli povedala. Morada pa so kaj slutili ... Kdo ve?

Potrebovala sem veliko čustvenega napora, da sem ga pustila. Ko je videl, da se ga bojim, me je hodil čakati pred ordinacijo, nadlegoval me je po telefonu, mi pisal umazana pisma. Maltretiranje je trajalo skoraj devet mesecev, potem pa je našel novo naivno žrtev in me je pustil pri miru. Naslednjih pet let sem živela v strahu, da bi se vrnil. Potem sem srečala dobrega fanta, se poročila in si ustvarila družino.

Po spletu okoliščin sva se čez kakšnih dvajset let z mojim zdravnikom zaradi koncesije preselila v kraj, v katerem je živel Jani s svojo družino. Nekoč je prišla v ambulanto stara, izmzgana ženska, ki mi je bila znana. Pogledala sem priimek. Janijeva mama! Bila je polna modric, manjkali so ji zobje, tudi njen zdravstveni karton je pričal, da se doma dogaja marsikaj. Ni me prepoznala, na srečo. V dno srca se mi je zasmilila, ko mi je med čakanjem na zdravnika, začela pripovedovati, kako jo je najprej tepel mož, sedaj pa jo tepe že sin. Jani. Ne le nje, tudi svojo ženo in otroke. Za trenutek je iztegnila dlan, da sem videla, da ji manjka mezinca. "Jani je bil nekoč jezen, pa mi ga je odrezal," je komaj slišno zamrmrala. "Zakaj ga ne prijaviš policiji?" sem jo vprašala. "Katera mati pa prijavi svojega sina, lepo vas prosim?" Tega stavka ne bom nikoli pozabila. Vedno bolj sem hvaležna Bogu, da mi je stal ob strani, ko sem Janiju obrnila hrbet!«

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Kranj med Kokro in Savo

PETER COLNAR

Prva doslej odkrita listina, ki omenja Kranj kot mesto, je bila napisana 18. junija 1256. Napisana je bila v Velikovcu na Koroškem, shranjena pa je v dunajskem državnem arhivu. V njej piše, da je koroški vojvoda Ulrik III. Španheimski podelil Ortenburžanom grofoma Henriku in Frideriku zemljišče za utrdbo v mestu Kranj.

Seveda pa pri tem ne gre za zapis o nastanku mesta med Kokro in Savo. Na tem mestu je bila že pred tem naselbina. To je bil Kranj že pred tem zapisom. Njegovi prebivalci se omenjajo kot meščani že leta 1221. Tudi to leto ne pomeni nastanka Kranja, saj so raziskovanja dokazala, da je bil naseljen že mnogo prej. To dokazujejo bogate arheološke najdbe evropskega pomena.

Kranj je skozi stoletja veljal za sejmsko mesto.

Njegovi prebivalci so z različnimi izdelki in pridelki trgovali na tedenskih in dveh letnih sejmi. Spomladi je bil Markov, jesenski Tilnov sejen, v 17. stoletju pa so dobili še tretji letni sejem, namenjen prodaji živine. V novem času so sejmsko dejavnost ukinili, da so otok Save lahko pozidali s trgovinami ...

Ves čas obstoja se je kranjska trgovina borila za prevlado s podeželsko. Mesto je poskušalo omejevati podeželsko trgovino tako, da se je zavzemalo za trgovinski monopol. Podobno je bilo tudi v obrti. Meščani so se preživljali z obrtni, tekmovali pa so s tekmeči z vasi. Za najstarejšo obrt v Kranju velja mlinarstvo ob Savi in Kokri.

Obrtniki, združeni v cehe, so zadovoljevali predvsem potrebe mesta. V 19.

stoletju so nastale prve manufakture in pozneje prva industrijska podjetja. Po prvi svetovni vojni je skupina podjetnih meščanov na čelu z županom Cirilom Pircem posegla v gospodarski razvoj mesta in vanj pritegnila zlasti češki kapital. Začele so delovati tekstilne tovarne Jugočeška, Jugobruna (kasnejši Tekstilindus), Intex in ter tovarna gumijevih izdelkov Semperit. Sledili so jim domači podjetniki in trgovci.

Kranj je postal drugo najpomembnejše tekstilno središče v Sloveniji. Pred drugo svetovno vojno je v Kranju delalo kar 11 odstotkov slovenskih delavcev, po njej pa se je pomen industrije še povečal. Najprej so se v mesto priseljevali iz manj razvitih delov Slovenije, nato pa še iz drugih jugoslovanskih republik.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Ljubljani je 18. 6. 1488 umrl prvi ljubljanski škof Žiga (Sigismund) pl. Lamberg. Bil je sin grofa Jurija Lamberga z gradu Gutenberg pri Tržiču in Sibile Dietrichstein.
- V Lescah se je 19. 6. 1786 rodil sodnik Anton Čop (Tschopp) plemeniti. Družil se je s Prešernom, sorodnikom Matijo Čopom in drugimi slovenskimi kulturnimi delavci.
- Na Spodnjem Brniku se je 19. 6. 1905 rodil pisatelj Lojze Ilija. Leta 1945 je emigriral. V Buenos Airesu je urejal tednik Svobodna Slovenija.
- V Rožeku se je 21. 6. 1815 rodila kuharica Magdalena Pleiweis, rojena Knaffel. Bila je tretja žena kranjskega trgovca Valentina Pleiweisa. Leta 1868 je sestavila prvo Slovensko kuharico.
- V Kranju se je 22. 6. 1825 rodil cerkveni dostojanstvenik in karitativni delavec Janez Gogala. Določen je bil za naslednika škofa J. Z. Pogačarja, vendar je umrl pred objavo imenovanja.

Vse to je narekovalo množično stanovanjsko blokovsko gradnjo na mestnem robu, v okolici predmestja in na polju. V začetku devetdesetih let je zaradi konkurenčnosti šlo nekdanj nosilnih industrijskih panog v stečaj. Medtem ko so

se v bližini mesta razvijala številna spalna naselja, je sedaj sam Kranj že močno spalno naselje za Ljubljano. Po številu prebivalcev je kranjska občina tretja največja v državi, vendar tudi edina, ki nima svoje bolnišnice ...

Don Juan iz Seville

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Trije lističi si predstavljajo, da bodo od jutra do mraka obleteli Seviljo. Na avtobusu »hop on, hop off« ugotovijo, da je to stran vržena ura, ker so napovedane znamenitosti oddaljene, in bi jih res zaznali, če bi bile oči premična periskopa, ki bi lahko gledale tudi za vogal. Zato med vožnjo na zemljevidu označijo, kaj bodo obredli peš. Sonce pripeka zelo radodarno, 35 °C se blešči ponekod na izveskih. Zato izkoristijo veličasten hlad največje gotske katedrale v Evropi, zidati so jo začeli 1403, kjer se vse blešči od zlata in neprecenljivih kipov in slik. En zelo športen listič se povzpne

celo v vrh Giralde, zvonika, v katerem pozvanja 27 zvonov, ulitih med leti 1438 do 1998. Z njegove terase je veličasten pogled na mesto. Vrh zvonika krasi štiri metre dolga ženska figura, Girdillo, ki oblečena v tuniko in s palmovo vejo v rokah predstavlja Vero ter se vrti z vetrom. V notranjosti cerkve je tudi grob Kristofa Kolumba, katerega posmrtni ostanke so 1898 pripeljali s Kube. Na visokem bronastem podstavku štirje možati moški nosijo bronasto krsto in predstavljajo štiri kraljestva – Leon, Kastiljo, Aragon in Navarro. Kraljevska kapela je posvečena Ferdinandu I, ki je 1248 pregnal Mavre.

V četrti La Macarena se lističi ohlajajo z aromatičnim mojito. V antikvariatu nasproti je v izložbi nekaj oguljenih ponatisov avtorjev – velikani 15. in 16. stoletja. Tirso de Molina ... En listič pripoveduje o seviljskem Don Juanu, legendarnem ljubimcu in lomilcu ženskih src, pokvarjencu, prevarantu, morilcu, o katerem se zdi, da zmore vse grdobije tega sveta.

Razvratni Don Juan zapečuje mlado Ano, a njen oče Gonzalo de Ulloa njegove namere spregleda in mu grozi, da tega ne bo dopustil. Don Juan ga zato ubije, umor podtakne Aninemu zaročencu ter zbeži iz Seville. Ko se čez čas vrne, naleti na nagrobnik Aninega očeta in ga povabi na večerjo. Kamniti gost res pride na večerjo in povabi Juana, naj

mu vrne obisk. Ko Juan pride h kamnitemu gostu, ga ta zvrže v pekel, ne da bi mu dal možnost, da se za svoja dejanja pokasa. Drama Tirsa de Moline je izšla 1630, Juanova zgodba pa je doživela množico priredb, od katerih je najbolj znana Mollièrova ...

Prepišni mali trg vabi na večerjo. Mesojeda lističa se lotita paelle, tretji uživa v zelenjavi ...

Alboronía iz Carmone

Za 4 osebe potrebujemo: 4 jajčevce, pol kg buče, 1 majhno bučko (cukin), pol kg paradiznika, 1 veliko čebulo, 3 stroke česna, 1 žličko sladke paprike, 1 žlico kisa, deviško oljčno olje, sol in poper.

Jajčevce in bučo olupimo in zrežemo na kocke, na oljčnem olju dušimo 10–15 minut. Potegnemo z ognja.

Cukin z lupino zrežemo na kocke, čebulo in česen sesekljamo. V ponvi segrejemo olje, dodamo česen, čebulo in cukin ter dušimo, dokler čebula ni zlato rjava. Posodo potegnemo z ognja in dodamo papriko, kis in poper. Dobro premešamo in pridamo olupljen in razpeščičen paradiznik. Cmarimo pet minut. Na koncu stresemo v posodo še bučo in jajčevce, solimo in na zvišani temperaturi dušimo še 5–8 minut.

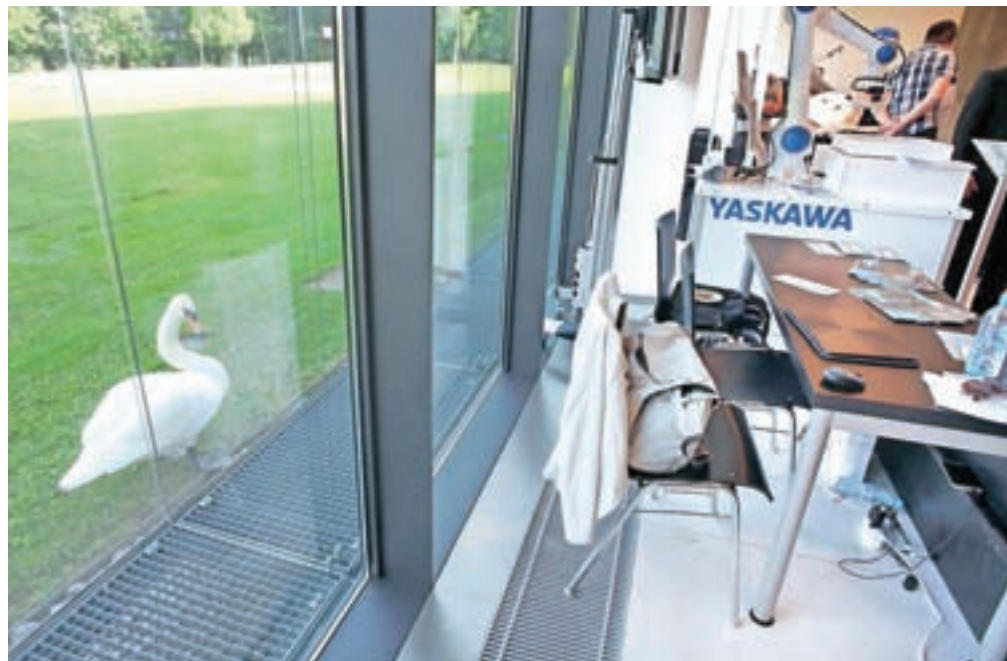
Sočna zelenjava se poda k vsemu, kar se mesenega speče na žaru.

Pa dober tek.

Vaš razgled

Včasih – ponekod je še vedno tako – je bilo veliko zelenic opremljenih z opozorilom »Ne hodi po travi«. Danes k sreči takšne napise le še redkokje vidimo. Užitek posedanja in sproščene družbe v zelenju parkov je zlasti v vročem poletju veselje, ki si ga številni radi privoščimo. Pa še poceni je, kar v današnjih časih tudi nekaj šteje. M. A. / Foto: Tina Dokl

Na Brdu so na nedavni konferenci o industriji prihodnosti razpravljali o bodočih izzivih naše industrije, ki prinašajo nove poslovne modele, proizvode in storitve, nujno pa bo treba upoštevati okoljske zaveze. Laboda na fotografiji upravičeno skrbi predvsem ekološka kategorija – posledice globalnega onesnaževanja so vse bolj katastrofalne. Prav zato morajo biti (tudi) gospodarske panoge zavezane skrbi za varovanje okolja in njegovi ohranitvi za naslednje rodove. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (491)

Velika slovenska kuharica

MIHA NAGLIČ

»Sestra Felicita se je 5. septembra 1865 kot Terezija Kalinšek rodila očetu Tomažu in materi Uršuli, roj. Kern. Oče je kmalu umrl in mati je ostala sama s šestimi otroki. Ker je mati bila zelo pobožna, so se tri njene hčerke odločile za redovniško pot, vse v kongregaciji šolskih sester. Najprej je redovnica postala najmlajša, Marija, druga sestra pa je prevzela ime Perpetua. Terezija je v noviciat pri šolskih sestrah v Mariboru vstopila leta 1892. Naslednje leto je položila prve obljube, leta 1896 pa še večne obljube. Ko je Kranjska kmetijska družba leta 1898 v Ljubljani ustanovila gospodinjstvo šole, je potrebovala učno osebje. Za

pomoč je prosila šolske sestre v Mariboru, ki so jim poslale tedaj triintriidesetletno Felicito Kalinšek. Kot učiteljica kuhanja je delala vse do svoje smrti. Njen ugled je bil kmalu po prihodu že tolikšen, da je kuhanja učila tudi dekleta iz premožnih meščanskih družin in oskrbovala škofovo je-dilnico. Felicita je tako uspešno opravljala svoje delo, da so ji kmalu po selitvi v Ljubljano ponudili pripravo ponovne izdaje Slovenske kuharice avtorice Magdalene Pleiweis. Knjiga je prvič izšla leta 1868, do leta 1902 pa so jo natisnili še petkrat. Ta slovenska kuharska knjiga je bila podlaga za poznejše kuhanje sestre Felicite. Priročnik je dopolnila in uredila, tako da se v šesti izdaji iz leta 1912 poleg

avtoričinega pojavi tudi njeno ime. Prvotno izdajo je dopolnila ne samo po obsegu in kakovosti, ampak tudi z gostobesednim slogom in humorjem. Tudi pri delu v njeni kuhinji ni bilo samo tiho, rada je imela svoje učenke, imela je smisel za opazovanje ter empatijo, bila pa je tudi rojena svetovljanka. V knjigi je opozarjala, da je dolžnost gospodinje, da ponudi gostom in domačim hrano na najlepši in najmičnejši način, vendar naj pri tem nikoli ne preobloži mize. Samo preprostost skupaj z dobrohotno potrpežljivostjo naredi na gosta dober

vtis. S svojim delom je že za časa življenja dosegla slavo in že tedaj so jo Kamničani šteli med znamenite rojake. Umr-la je 21. septembra 1937 v Ljubljani.« (Vir: Gorenjci.si)

Ker gre za knjigo, ki jo tako rekoč vsi poznamo in cenimo, sem se to pot odločil, da predstavim njeno glavno avtorico sestro Felicito Kalinšek. Tudi zato, ker je bila gorenjskega rodu, rodila se je v Podgorju pri Kamniku. Sicer pa se ni bati, da se ne bi Slovenci v kuhinji in pri mizi še naprej ravnali po navodilih imenovane in njenih naslednic. Bog žegnaj!

Felicita Kalinšek, Velika slovenska kuharica, posodobila in dopolnila s. Bernarda Gostečnik, Cankarjeva založba, Ljubljana, 2018, 1008 strani

RAZRED VOZAČEV

GG

RAZRED VOZAČEV

Minilo je šestdeset let, kar je maturiral 4. a na Ekonomski srednji šoli Kranj (1955–1959). Srečali smo se v Gostilni Marinšek in se dogovorili, da se bomo odslej dobivali vsako leto.

Danica Dolenc

Dopoldne smo imeli pouk že zato, ker so nas za Ekonomsko srednjo šolo Kranj nabrali od najdlje, z Jesenic, iz Radovljice, Tržiča, Žirovnice – ti so bili vezani na vlak; in »avtobusarje« iz Preddvora, z Jezerskega, iz naselij proti Škofji Loki in z bližnjega in daljnega obrobja Kranja. Dopoldne so še bile pogoste zveze, popoldne in pod večer jih pa ni bilo veliko. No, tisti, ki nam je bilo usojeno le kolo, smo imeli več možnosti. Toda vedno sem si želela, da bi bila med našimi Jeseničani, kajti vse je kazalo, da se imajo najlepše: vedno so prihajali sem čez kranjski most vsi nasmejani.

V začetku nas je bilo v razredu okrog 35, potem smo se pa kmalu »osuli«: kar precej jih je v svojo sredo pritegnila kranjska trgovina. Hitreje in lažje so prišli do kruha. V letniku 1958/1959 nas je ostalo 29. Štiri leta smo se tako spopadali z osnovami knjigovodstva, gospodarske matematike, statistike, politične ekonomije, prava,

z blagovnanstvom, stenografijo, strojepisjem, nemščino in še čim. Slovenščino nas je učil prof. Vilko Rus, starosta kranjskih profesorjev, ki nam je natresel toliko zanimivih zgodbic in podrobnosti o Prešernu, Vodniku in vseh drugih piscih, da bi ga človek lahko poslušal v nedogled. Zanimiv je bil prof. Ciril Jezeršek, ki je svojo zgodovino in zemljepis znal na pamet. Nobe-nih učbenikov ni bilo. Zapiske smo si delali po nareku.

Pa smo vse težave prebrodili. Tudi z dobro voljo.

Štirje sošolci so študij nadaljevali na ekonomski fakulteti in postali uspešni diplomirani ekonomisti.

Od 1955. do 1959. leta so bila težka povojna leta, ko je vsega primanjkovalo. Naš ravnatelj prof. France Ažman je bil pameten mož. Ko je videl, da večinoma prihajamo iz skromnih domov, kjer ni denarja za lepe obleke, je za vse zahteval halje. Da ne bo slabega počutja, izstopanja

posameznikov. Mislim, da nisem bila edina, ki sem štiri leta nosila eno volneno krilo. A obetali so se nam boljši časi. Gorenjsko gospodarstvo je komaj čakalo na nove ekonomske tehnike za komerciale, računovodstva in podobno. Vsi smo imeli že vnaprej dogovorjene službe. Največ so nas pobrale banke, jeseniška železarna in kranjska Sava. Tudi obvezna praksa v trgovinah, tovarnah in drugih podjetjih ni bila problem. Danes so pa drugačni, težji časi za iskanje zaposlitve.

Vedno sem govorila, da smo dober letnik. Dolgo smo se dobro držali, zdaj se nam pa že kopičijo debele zdravniške mape. Vsi smo že upokojeni, šest sošolcev je že pokrila zemlja in vse profesorje. Zadnji je odšel to pomlad prof. Franc Grims, ki je poleg prof. Warszakove tudi predaval nemščino.

Za šestdeseto obletnico smo se tako 7. junija letos srečali v Naklem pri Marinšku. Sem se radi vračamo, ker je to nekako srednja točka vseh nekdanjih vozačev. Odslej se bomo dobili vsako leto. Si imamo kar veliko povedati. Če drugega ne, pa o zdravju. Tem nam ne zmanjka.

Koncertno v poletno sezono na Gorenjski plaži

Občina Tržič že tradicionalno z razgibanim koncertom poskrbi za veselo odprtje poletne sezone na Gorenjski plaži. Za odlično glasbeno spremljavo so tokrat poskrbeli domači Pihalni orkester Tržič, ki je pod vodstvom Francija Podlipnika najprej sam odigral nekaj skladb in ogrel poln amfiteater plaže, potem pa moči združil s priljubljenim zasavsko etno rokovsko skupino Orlek. Večer so sklenili člani skupine Help! A Beatles Tribute z energično zimeleto glasbo legendarnih rokerjev.

Karakterji vabijo na druženje

Poletna sezona se je začela in v Bohinju so se fantje, ki jih poznamo predvsem po domačem, bohinjskem ginu, odločili, da gredo še stopničko višje. Sedaj jih najdete še v Ribčevem Lazu: Karakter je pred kratkim dobil svoj bar. Ekipa se je odločila tudi za svečano odprtje nove pridobitve. To pomeni sproščeno druženje ob žaru in gin toniku, glasbeni del pa so zaupali DJ-u Mondayu. Za dan so izbrali 25. junij, žar bodo zakurili že ob 14. uri. Naročili so sončni terek, vremenska slika pa je tudi videti obetavno.

Uspešen Free Forms v Preddvoru

Preddvor je konec tedna gostil specifičen mednarodno obarvani glasbeni festival Free Forms. Ta uteleša svobodne oblike različnih glasbenih in umetniških praks s poudarkom na improvizirani glasbi in eksperimentalni zvočnosti. V četrtek je bil napovedni koncert v Ljubljani, v petek so glasbene zasedbe nastajale na odru prizorišča v atriju gradu Hrib v Preddvoru, v soboto pa je skladatelj, glasbenik in oblikovalec zvočnih prostorov Boštjan Perovšek pripravil zvočno razglednico Preddvora. Festival se je v Preddvoru zgodil drugič, organizatorji pa so bili z obiskom zelo zadovoljni. S festivalom se tako Preddvor postavlja ob bok nekaterim velikim evropskim prestolnicam.

Festival zgodovine: sobota, 22. junij 2019, 9.00–22.00

- Uvodni dogodek festivala:**
- **Kulturni program s predstavo »Romuald – loški kapucin«** / Kapucinski samostan Škofja Loka / 21. 6. 2019 ob 19.00
- Glavni dogodki festivala:**
- **Semenj bil je živ** / Mestni trg, Cankarjev trg, Spodnji trg / 9.00–19.00
  - **Kulinarična ponudba** / Mestni trg / 9.00–19.00
  - **Promenada meščanov v historičnih oblačilih** / Spodnji trg, Mestni trg / zbor na Spodnjem trgu ob 10.00
  - **Osrednji dogodek – dramska igra »Romuald – loški kapucin«** / Mestni trg, Spodnji trg / 11.00, 15.00, 18.00
  - **Nastopi glasbenih in plesnih skupin, historične skupine Aurum iz češkega Tabora, razstava v Rokodelskem centru DUO Škofja Loka** / Mestni trg, Trg pod gradom / 10.00–18.00
  - **Rokodelnice za otroke, dramske igre, jahanje ponija, viteški tabor** / Trg pod gradom / 10.00–18.00
  - **Pri mojstrih rokodelcih – prikazi tradicionalnih rokodelskih veščin in lokostrelstvo** / Cankarjev trg – pred ateljejem Amuse / 10.00–18.00
  - **Tekstilna ustvarjalnost kreativnega centra za tekstil Kreativnice** / Spodnji trg / 10.00–18.00
  - **Pravljice za otroke** / Vrt Občine Škofja Loka / 10.30–11.30, 11.30–12.30
  - **Koncert baročnih sonat za flavto** / Špitalska cerkev / 12.00–12.30
  - **Brezplačno vodenje po Romualdovi poti** / zbor pred cerkvijo sv. Jakoba na Cankarjevem trgu / 13.00
  - **Brezplačno vodenje po Spodnjem trgu** / zbor pred Gledališčem Loški oder / 15.40
  - **Večerni koncert orkestra ruskih ljudskih inštrumentov Nekrasov** / Mestni trg / 20.30

Prost vstop

Občina Škofja Loka | Turizem · Tourist board

RAZVOJNA AGENCIJA SORA d.o.o.

INFO: Turizem Škofja Loka, 04 517 06 00, www.visitskofjaloka.si, www.historial.si

Gorenjski Glas | Radio Sora | RADIO 1

LTH Castings | KNAUF INSULATION | arriva | PG PLAST

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Zaradi preveč izrečenih besed ne bo posledic, a za drugič imejte v mislih, da se morate včasih postaviti v vlogo nasprotno mislečega. Svoje ideje boste uresničevali, saj se vam ob dobrem razpoloženju nobena stvar ne bo zdela neizvedljiva.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Prelevili se boste v pravega organizatorja, saj vam bo načrtovanje in pripravljanje vzelo precej prostega časa. Ne pozabite se sprostiti, ko pride prava priložnost za oddih. V ljubezni imate trenutno vse možnosti, da se vam uresniči želja.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Svoje obljube ne boste mogli izpolniti in to vas bo spravilo v nelagodno situacijo. Na čustvenem področju boste poskrbeli za pravo presenečenje, ki bo partnerju še dolgo ostalo v spominu. Tveganje pri poslu se izkaže za dobro potezo.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Odločnosti vam ne bo manjkalo, saj boste bolj kot po navadi pripravljali deliti svoje mnenje z okolico. Odprte bodo komunikacije, obeta se vam polna mera različnih priložnosti za uspeh. Drzna poteza v ljubezni bo našla svoj trenutek.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Dnevi sanjarjenja so vaše misli napolnili z idejami, kaj vse bi lahko počeli, a vendar vsega dela, ki ga imate pred seboj, ne bo zmanjkalo tako hitro. Ob pomoči drugih boste uspešno uskladili družabno in delovno plat. Osrečil vas bo uspeh.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Skrb za druge bo vaša glavna prioriteta. Dobro se boste počutili ob tem, da ste nekemu na razpolago, in zadovoljstvo na drugi strani vas bo osrečevalo. Miren teden vam bo vsekakor naklonjen, saj boste v vseh ozirih sejali in tudi želi srečo.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Izhod iz položaja, kjer se ne počutite več dobro, bo neizbežen, saj vam bo čakanje situacijo le še oteževalo. Končno boste opravili z bližnjicami, ki ste jih iskali vse doslej. Izgubljeni stik, ki ga boste zopet poiskali, bo vašo rutino obrnil na glavo.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Kadar ne najdete več motivacije za naprej, se vedno spomnite na razlog, zakaj ste sploh začeli. S trdno voljo boste premagali svoje strahove in ponosno nadaljevali svojo pot k cilju. Na ljubezenskem področju vas čaka veliko pozornosti.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Svoje skrbi boste pustili ob strani in se pošteno sprostili. Dobra družba okoli vas bo vse, kar boste potrebovali za teden po svojem okusu. Na čustvenem področju se vam ne bo treba preveč naprezati, da bi dosegli svoje.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

V fazi zaljubljenosti boste previdnejši in si vzeli več časa za razmislek. Vse poti bodo vodile v pravo smer, glejte le, da ohranite svojo pokončno držo in upoštevate razum. Naj vam govornice med prijatelji ne pridejo do živga.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Spoznali boste, da so bile čustvene skrbi, s katerimi ste si belili glavo, povsem odveč. Osredotočili se boste na druga področja in si pridobili več časa, ki si jih že dolgo želite osvojiti. Pohvale okolice vam bodo dobro dele. Pričakujte obiske.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Sumljivo vedenje vaših bližnjih bo v vas vzbudilo dvome. Skozi konkreten pogovor se boste naučili prisluhnuti in odleglo vam bo, ko boste spoznali, da je bila resnica v vaših očeh drugačna. Denarni dobiček bo hitro porabljen.

TA JE DOBRA

Mladi policist

Policist pripravnik je prvič nočni dežurni na policijski postaji. Zjutraj poroča komandirju: »Sedem streznitev, vlomili so v kiosk, iz gostilne sredi mesta so klicali, da neki pijanec kaže organ; sem jim odgovoril, da je organ pri telefonu ...«

»Pa še kaj drugega?«

Pripravnik zajeclja: »Ja. Ena pocesnica, ki vso noč ni dobila vase ničesar toplega, je prišla prosit, če se lahko pri nas pogreje.«

»Pa si jo ignoriral?«

»Sem. Dvakrat.«

Ve, kaj čaka

Janko na avtobusni postaji sreča znanca Marjana:

»Živijo. Si se že oženil?«

»Ne še.«

»Kaj pa čakaš?«

»Avtobus.«

Pri frizerju

Ati vzame hčerko s sabo k frizerju. Medtem ko ga frizer striže, se hčerka vrti v bližini stola in je žemljo.

Frizer ji mimogrede reče: »Boš imela dlake na žemljici.«

Mala pa njemu nazaj: »Ja, pa joške bom tud' 'mela!«

Dolžina in mrzla voda

Na mostu stojita temnopolta moška in »lulata« v potok.

»Prmejduš, kako je danes voda mrzla.«

»Pa plitva je tudi bolj kot ponavadi!«

LAŽJI SUDOKU

1	7	9			4	5
			1	4	6	9
		5	8	6	2	
2	8	6				7
	4				8	
7				9	5	4
		2	4	5	3	
9	1		3	7		
3	5			2	4	1

Rešitev:

1	2	2	9	9	9	9	6	
9	2	9	8	7	8	7	1	6
9	1	7	6	8	5	2		
7	9	9	8	2	6	2	4	
2	9	1	6	2	4	6	7	5
4	3	1	6	5	7	9	8	2
6	1	6	5	7	9	8	6	
6	2	7	9	8	5	6	7	
6	9	7	1	5	2	9	2	9
7	7	9	1	6	2	6	9	1

TEŽJI SUDOKU

8				3			7	
	7				5			2
					9			3
5	4	1					6	
	3					9	4	5
2			8					
6			4					3
	9			1				8

Rešitev:

8	2	9	1	6	2	6	7	
9	2	9	8	7	8	7	1	6
9	1	7	6	8	5	2		
7	9	9	8	2	6	2	4	
2	9	1	6	5	7	9	8	2
6	1	6	5	7	9	8	6	
6	2	7	9	8	5	6	7	
6	9	7	1	5	2	9	2	9
7	7	9	1	6	2	6	9	1

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

DRUŽABNA KRONIKA

POKLON KROMPIRJU

Minuli konec tedna je bil v Šenčurju v znamenju krompirja. Pripravili so praznik Krompirjevo 2019 in ta zemeljski sadež počastili na več načinov, med drugim tudi s tekom. V krompirjevi deželici so se spomnili tudi na znamenito vladarico habsburških dežel Marijo Terezijo.

Danica Z. Žlebir

Praznik Krompirjevo 2019 so v Šenčurju začeli s folklornim večerom. Bilo je nekoč, na katerem je Folklorno društvo Šenčur gostilo folklorno skupino Kulturno-prosvetnega društva Kovač Lija iz Vuhreda. Domača in gostujoča folklorna skupina sta predstavili sedem plesnih spletov in ogreli občinstvo za soboto, ko se je že dopoldne začelo živahno dogajanje. Mladi so pripravili krompirjev tek po ulicah Šenčurja. V šestkilometrski

preizkušnji so bili zmagovalci Mateja Kalan in Mojca Gliha pri dekletih ter Ažbe Repič in Aleš Perič Močnik (sicer šenčurski podžupan) v moški kategoriji, medalje in nagrade (vreče krompirja) jim je podelil ambasador teka Rok Puhar.

Od dopoldneva so po Šenčurju in okolici konjeniki s kočijami vozili obiskovalce, na stojnicah se je začelo živahno dogajanje. Opoldne je pri spomeniku cesarici Mariji Tereziji, ki je z dekretom ukazala saditi krompir in Kranjsko tako rešila pred lakoto, zaigral Pihalni orkester Šenčur, folkloristi pa so tokrat odigrali cesaričin

razglas, ki je podanikom nalagal sajenje »zemeljskih jabolk« ali »podzemnega kostanja«. Na krompirjevi tržnici so člani turističnega društva pražili krompir, kar 130 kilogramov so ga pripravili za ljubitelje te jedi. Pri delu so se jim pridružili člani Kulturnega društva Bukovica iz Markovcev, ki so krompir pražili na čebuli in klobasi poli. Na 16 stojnicah, kjer so se predstavljali domači obrtniki, kmetje in društva, so obiskovalci lahko okušali najrazličnejše jedi, povezane s krompirjem. Družini Korelc je pekla palačinke, tokrat se jim recept s krompirjem še ni posrečil,

bodo pa še poskušali, so nam povedali. Manjkala ni niti krompirjeva torta, društvo upokojencev je ponudilo različna peciva, kompote in suho sadje, krompir z jajci, kolesarski krompir, krompir z dodatki, »špiralček« in krompirjev golaž so obogatili ponudbo, pa tudi bograč, ki ga je skuhal župan Ciril Kozjek s prijatelji, je naglo pošel. Prilegle so se medeni izdelki in mesnine na stojnicah. Na tržnici so lahko ljudje izvedeli marsikaj o športnem in drugem dogajanju v občini, popoldne so spoznali stare kmečke igre, otroci pa uživali v raznovrstnih delavnicah.

Zmagovalci krompirjevega teka z ambasadorjem teka Rokom Puharjem / Foto: Primož Pičulin

Glasnik je dal na znanje razglas o sajenju zemeljskih jabolk ali podzemnega kostanja. / Foto: Primož Pičulin

Ob razglasu so plesalci Folklornega društva Šenčur še igrivo zaplesali. / Foto: Primož Pičulin

S konjsko vprego po Šenčurju in okolici, v ozadju najprimernejša kulisa – Blagneča hiša / Foto: Primož Pičulin

Pri praženju krompirja so se Šenčurjanom pridružili še člani kulturnega društva iz Markovcev. / Foto: Primož Pičulin

Korelcem (od leve Maruša, Matic, Janez in Kaja) tokrat niso uspeli krompirjeve palačinke; do naslednjic jim bodo.

VRTIMO GLOBUS

Cardi B nastopila kar v kopalnem plašču

Cardi B (26) se je nedavno med nastopom razparalo oblačilo. Oboževalcem je odkrito povedala, kaj se je zgodilo, se opravičila in čez nekaj trenutkov na oder prikorakala kar v kopalnem plašču. »Naprej bomo plesali. Plesali na seksi način. Ne vem točno, kako bo šlo v tem oblačilu, toda bomo.« Po nekaj trenutkih je plašč zavihala do pasu in popolnoma navdušila svoje oboževalce.

Cara in Ashley uradno par

Ugibanj je konec – manekenka **Cara Delevingne (26)** in igralka **Ashley Benson (29)** sta par. Novico sta pospremili z video posnetkom, kjer se strastno poljubljata.

Delevingnova je svojo partnerko omenila in se ji zahvalila tudi v govoru ob prejemu nagrade hero. Manekenka in igralka sta pred kratkim praznovali prvo obletnico zveze.

Na sodišču zaradi plagiatorstva

Carrie Underwood (36) se bo na sodišču morala zagovarjati zaradi plagiatorstva. Pevka Heidi Merrill namreč trdi, da je pesem Game On, ki jo je Underwoodova premierno zapela na sobotni tekmi ameriškega nogometa, kopija njene pesmi z istoimenskim naslovom. Merillova pravi, da je leta 2017 poslala svojo pesem enemu izmed pevkinih producentov. Ekipa Underwoodove za zdaj situacije ne komentira.

Umrla je Gloria Vanderbilt

Umrla je **Gloria Vanderbilt**, 95-letna igralka, umetnica in poslovna ženska, lastnica modnega imperija Vanderbilt. Po sinovih besedah so ji zdravniki v začetku meseca odkrili napredovano obliko raka v trebušni votlini. Vanderbiltova je bila znana tudi kot prva oblikovalka ženskih kavbojk, znani so tudi njeni parfumi in slikarska dela. Bila je hčerka premožnega železniškega poslovnega, ki ji je, ko je bila stara 18 mesecev, zapustil polovico svojega premoženja.

Urška Mavsar zadnjih pet let živi v Kranju. Tridesetletnica si je do danes v frizerstvu nabrala kar bogato bero izkušenj. Odločila se je, da gre na svoje. Po novem jo lahko najdete na Primskovem pri Kranju v frizerskem salonu Kutikula. / Foto: A. B.

Devetnajst najuspešnejših

ALEŠ SENOŽETNIK

Cerklje – V letošnji generaciji osnovnošolcev v Cerkljah je bilo 19 takšnih, ki so skozi devet let šolanja izstopali s svojimi uspehi. V petek, dan po tem, ko so se na cerkljanski Osnovni šoli Davorina Jenka od devetošolcev poslovili z valetom, jih je v prostorih občinske uprave sprejel župan Franc Čebulj, ki jim je v kratkem nagovoru poleg čestitk za uspešnost, zaželel

tudi, da bi odrasli v zrele in odgovorne osebe. Kot pravi, je prav prevzemanje odgovornosti za svoja dejanja vrlina, na katero danes marsikdo, tudi ljudje na vodilnih položajih, pre pogosto pozabljajo. »Tudi od vas bo nekoč odvisno, kako bo država Slovenija funkcionirala tako na kulturnem in športnem, predvsem pa na gospodarskem in političnem področju ter kako bomo povezani v širšo skupnost držav

Evropske unije in sveta,« je mladim povedal župan.

Priznanja župana so prejeli: Eva Boltežar, Filip Herlec, Tomaž Jelenc, Katarina Kolbl, Neja Koželj, Renata Ločniškar, Lana Malnarič, Leja Marinšek, Lana Novak, Taja Pangerc, Leja Petrič, Oskar Prezelj, Jerca Prosenec, Nina Sodnik, Izabela Stare, Leda Delfina Steidl Porenta, David Šimnovec, Blaž Tim Vidmar in Katarina Žerovnik.

Najuspešnejši letošnji učenci v Cerkljah z županom Francem Čebuljem in ravnateljico Damijano Božič Močnik

Priznanje, darilo in pesmi

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Župan Medvod Nejc Smole je v družbi ravnateljic in ravnateljev medvoških osnovnih šol tradicionalno v Knjižnici Medvode sprejel najuspešnejše devetošolce ob koncu

njihovega šolanja. Za svoje uspehe so prejeli priznanje in simbolično darilo, knjigo pesmi Toneta Pavčka. Medvoške šole je letos zapustilo 139 devetošolcev v sedmih oddelkih in kar 46 jih je prejelo vabilo za sprejem pri županu. Prejeli

so priznanja za devet let odličnega uspeha (povprečje nad 4,6), zlata priznanja na državni ravni in prva tri mesta na državnih športnih tekmovanjih oziroma prvih šest mest ekipno na državnih športnih tekmovanjih.

Uspešni medvoški devetošolci na sprejemu pri županu Nejc Smoletu / Foto: Tina Dokl

Nagrade za odličnost

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Devetošolce iz Osnovne šole Šenčur, ki so vsa leta dosegali največji uspeh, je ob koncu šolskega leta sprejel župan Ciril Kozjek. Najboljšim učencem, ki jih je bilo tokrat 17, je v nagovoru čestital k uspehom

in jim zaželel enako tudi pri nadaljnjem šolanju in v življenju. Za nagrado jim je podelil županove petice, vsak pa je dobil tudi zastavo občine Šenčur. Najboljše učence je nagovorila tudi ravnateljica šole Majda Vehovec.

Letos so bili med devetošolci za odličnost nagajeni:

Hana Đešević, Jan Golob, Neža Knific, Miha Omejc Burger, Tina Čebašek, Brina Filipina Jesihar, Neja Kralj, Klara Primožič, Asja Rozman, Katjuša Šenk, Ana Jagodic, Ažbe Repič, Tinkara Zupanec, Tjaša Hribar, Manca Kukovič, Sara Smajič, Vesna Sodnik.

Najuspešnejši v devetih letih šolanja na OŠ Šenčur z županom Cirilom Kozjekom in ravnateljico Majdo Vehovec / Foto: Tina Dokl

Županove petice najboljšim

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Župan Tržiča Borut Sajovic je pred dnevi sprejel učenke in učence iz tržiških osnovnih šol (OŠ), ki so se v vseh devetih letih izkazali z odliko. Priznanja in županovo petico za devet let odličnosti na OŠ Križe so prejeli Lovro Dovžan, Alja Zara Draksler, Ajda Meglič, Andraž Rener in Tjaša Zaplotnik. Na OŠ Bistrica so vseh devet let v znanju blesteli Tina Balkovec, Manca Čadež, Marta

Langus, Julija Meglič, Stela Zavrl, Tinkara Jenko, Sara Kukovič, Lejla Mulalič, Eva Puhar in Urška Šlibar. Županovo petico so si prislužili tudi učenci z OŠ Tržič: Patrik Ahačič, Zala Meglič, Uroš Meglič, Gašper Meglič, Neža Kočevar, Tinkara Košir, Špela Dovžan, Katarina Bernard, Neja Skočir, Nastja Tišler in Julija Vogeltnik. »Biti uspešen devetkrat zapored pomeni, da imate glavo na pravem mestu in veliko volje do dela. Številni imate razvite tudi

druge talente na društvenem področju, v različnih športnih in kulturnih društvih. Z vrednotami, ki jih imate, boste v življenju zagotovo uspešni,« je med mlade podelil župan in poudaril, naj ostanejo zvesti sami sami, kajti le taki bodo tudi zadovoljni. »Nikoli pa ne pozabite na družino, dom, prijatelje iz osnovnošolskih klopi in na Tržič,« je sklenil župan in vsem za darilo priložil sezonsko vstopnico za Gorenjsko plažo.

Župan Tržiča Borut Sajovic je sprejel učenke in učence iz tržiških osnovnih šol, ki so se v vseh devetih letih izkazali z odliko. / Foto: Primož Pičulin

110 predstava na prostem v Predosljah

DESETI BRAT

Julij Jurežič
In igre na prostem pripravili: Irena Jurežič

21. 6. | 23. 6. | 28. 6.
30. 6. | 5. 7. | 6. 7.

ob 20. 30 |
Župnijsko posestvo v Predosljah

WWW.KUD-PREDOSLJE.SI
041 955 000

Gorenjski Glas
medialni partner

Upokojeni novinarji tokrat po Poljanski dolini

Upokojeni slovenski novinarji so si za junijski izlet po naši deželici izbrali Poljansko dolino.

DANICA DOLENC

Poljane – Vodenje je prevzel domačin Janez Čadež, nekdanji direktor RTV Slovenija, danes pa upokojeni novinar, ki si rad vzame čas za druženje s kolegi. Janez je vso pot pripovedoval o svojih Poljancih, o njih značilni pojoci govoric, o vplivu meje, ki je tu pustila italijanske in nemške priimke. Najbolj zgovorno o tem pričajo pokopališča. Ko se peljemo pod sv. Volbenkom, prelepo cerkvico z dvema zvonikoma s slikami starih dveh Šubicev, Janeza in Alojza, steče beseda o pisatelju Ivanu Tavčarju, ki je bil doma sredi Poljan, pri Kosmu; dvorec Visoko, kjer je kasneje živel, pa je kupil. In Janez ni pozabil omeniti tudi najbolj sposobnih gospodarstvenikov doline. V Poljanah imajo Stanonikovi kar dve tovarni, v prvi so delali motorje, na Hotavljah pa so Jezerškovi mizarji daleč poznani mojstri za zahtevne izdelave zavrtih stopnic. Od tod so odlični kovači Krmeleji, orodjarji Jerebovi iz Sovodnja, mlekarji in sirarji iz Gorenje vasi, čevljarji Alpine v Žireh, odlični gostinci in turistične kmetije, čipkarice, nabiralci zdravilnih zelišč, gob, borovnic in malin. Dolina skorajda ne

pozna brezposelnosti. Nasprotno, išče ljudi, ustvarjalne delavce.

Na Rupnikovi liniji

V Žireh sta nas čakala burek in kavica, v Ambasadi pa tudi nekdanji vidni gorenjski in slovenski politik Viktor Žakelj. Popeljal nas je na pot, kjer je včasih tekla italijanska meja s kraljevino Jugoslavijo. Od tu smo se pa podali na Rupnikovo linijo, vojaško cesto s številnimi bunkerji in utrdami, ki naj bi tedanja Jugoslavijo vsaj s te strani ubranili pred napadom italijanske vojske. Ogleдали smo si eno največjih utrd linije, slemensko podzemno utrdbo Goli vrh v Žirovskem vrhu. Dolga je dvesto metrov, s silno visokimi oboki in stranskimi hodniki po petdeset metrov. V vojnem času bi bilo to lahko zaklonišče za vso Poljansko dolino. Utrdbe je gradilo okrog šestdeset tisoč ljudi. Nikoli niso bile resnično uporabljene. No, v enem od stranskih krakov Golega vrha so si Poljanci uredili balinišče, v drugem pa mali muzej. Spotoma smo šli še do vhoda v Rudnik Žirovski vrh. Lepo urejena okolica. Vse pridobivanje urana je prikazano tudi z velikimi fotografijami na panojih.

Danes je rudnik še vedno v fazi zapiranja in vse kaže, da bo še nekaj časa tako.

V Marmorju in pri Pustotniku

No, potem smo šli pa na lepše, bi lahko rekli: v Marmor Hotavljah, kjer izdelujejo plošče za lepe kamnite mize, kopalnice, stopnišča, tlake, police in podobno. Od nekdanj temu koncu Hotavelj pravijo Pod rudo. Leta 1721 je bilo neko prelomno leto, ko so začeli grebsti za kamnom in ga klesati. Zdaj vse te drugačne, močne barve kamna dobijo od drugod: iz Afrike, Azije, Arabije, s severa Skandinavije, iz Rusije. Že pred štirimi desetletji se je nekdanji direktor Marmorja Lovričkov Lojz sam podal v svet pogledat za novimi barvami kamnov. Pogledali smo še v jamo in stene, kjer delavci Marmorja še vedno režejo domači kamen, nato pa smo zapustili Hotavljah in odšli še do Pustotnikove sarnarne v Gorenjo vas. Nazadnje sem bila tu, ko je gospodinja Žuža opremljala svoj prvi delovni prostor za izdelavo sirov in ni mogla verjeti, da so naše sanitarne inšpekcije tako zahtevne. Hočejo ploščice do stropa, v Švici, kjer se je učila te obrti, je bilo pa vse v gorskem mahu

in vse je bilo v redu. Seveda je storila, kot so zahtevali, in že od daleč se vidi, kako dobro so gospodarili vsa ta leta. Velik nov hlev za najmanj 35 krav, veliko gospodarsko poslopje. Prodajalna sirov je prostorna, vsa v steklu in belem. Pokusili smo sire. Odlični so. Pri prodajnem pultu je hitro nastala gneča, nam pa se je mudilo naprej.

O Šubičevi freski in poljanski vstaji

Hitro smo bili pod obokanimi stropi starega Vidma. Včasih smo se otroci kopali v Sori in s kolov, zabitih na robu brega, skakali na glavo v vodo. Janez Čadež je ob tem opozoril na

Janez Čadež se je izkazal za odličnega turističnega vodnika po svoji dolini.

čistost Poljanske Sore, na ovinke reke, kjer je voda globoka in se lahko še zdaj brez skrbi skače v vodo. Po kosilu smo se še malo zadržali pod Šubičovo fresko, posvečeno poljanski vstaji decembra 1941, ko so po prvem nemškem napadu in požigu Narigarjeve domačije v Bukovem Vrhu Poljanci množično odšli v gozdove in so partizani porušili več mostov po dolini, da so onemogočili izselitev družin. Borci Prešernove brigade so 22. oktobra 1944. leta razstrelili cerkev sredi Poljan, kjer so si sovražniki naredili mitralješko

gneздо, cerkev pa uporabljali za skladišče orožja. Tu danes stoji spomenik 165 padlim borcem za svobodo.

Na informativnem panou Poljanci obveščajo, da so uredili novo pohodno pot iz Poljan na Blegoš. Prav te dni, ob stoti obletnici prvega izida Visoške kronike, bodo zaigrali nekaj odlomkov iz romana na zunanem odru pri dvorcu Visoko, in to v poljanskem narečju. Veliko se bo dogajalo ta mesec po dolini vse do Žirov. Med drugimi bo tudi koncert orgličarjev. Žirovci pa posebej vabijo na Žirovsko noč 22. junija.

Upokojeni novinarji pred vhodom v največjo slemensko utrdbu Rupnikove linije Goli vrh

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 22. 6.
20.40 ANNA
19.00 OTROŠKA IGRA
13.40, 17.10 SVET IGRAČ 4, sinhro.
15.30 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2, sinhro.

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 22. 6.
18.30, 20.15, 22.35 ANNA
18.10, 20.00 OTROŠKA IGRA
14.15, 16.15, 18.15 SVET IGRAČ 4, sinhro.
13.30, 15.30, 17.40 SVET IGRAČ 4, 3D, sinhro.
15.55, 19.45, 22.10 MOŽJEV ČRNEM: GLOBALNA GROŽNJA
20.50 MOŽJEV X: TEMNI FENIKS

21.10 ROCKETMAN
17.30 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2
13.50, 15.40 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2, sinhro.
14.50, 16.40 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2, 3D, sinhro.
13.25 ALADIN
19.15 PREVARANTKI
21.50 JOHN WICK 3: PARABELLUM

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 21. 6., sobota, 22. 6., in nedelja, 23. 6.
18.30 SVET IGRAČ 4, sinhro. (v petek in soboto 3D)
20.30 TO ŠE SPIJEMO PA GREMO

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

V nedeljo Kravca s Krvavca fest

Krvavec – V nedeljo, 23. junija, bo na Krvavcu potekal praznik planšarstva Kravca s Krvavca fest. Festival bodo odprli ob 9. uri pri Brunarici Sonček s pastirskim zajtrkom in nekaj uvodnimi besedami organizatorjev. Ob 10. uri se bo predstavila Godba Cerklje, nato pa ob 10.30 sledi voden pohod s krvavškimi pastirji na Kriško planino do postojanke Viženčar, kjer si bodo obiskovalci lahko ogledali prikaz molže in pastirskih običajev. Hkrati pa bo ob 10.30 tudi voden pravljčni pohod po Poti pastirskih škratov za otroke (do 13. ure, zbor na Plaži Krvavec). Ob 13. uri bo sveta maša v Kapeli Marije Snežne, ob 14. uri pa prihod na Plažo Krvavec, kjer bo začetek Kravje rulete, pravo pastirsko kosilo in delavnica peke palačink za otroke. Ob 14.30 bo sledila zabava s skupino Harmonk'n'roll.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 21. junija
20.00 George Axelrod: SEDEM LET SKOMIN (v dvorani PGK)

Gorenjski glas z vami na počitnicah!

Sporočite nam vašo počitniško lokacijo in Gorenjski glas vam bomo brez dodatnih stroškov dostavljali tja.

Želimo vam
lepo poletje.

Gorenjski Glas

Pokličite nas na: 04/201 42 41 ali pošljite e-pošto na: narocnine@g-glas.si

Hribi dostopni tudi slepim in gluhi

Slepi in slabovidni se bodo jutri družili na Zelenici v okviru akcije Stopiva skupaj, osvojimo vrh. V koči pa vas bodo postregli gluhi in naglušni.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Podljubelj – Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije (ZDSSS), Odbor planinstva za invalide pri Planinski zvezi Slovenije (PZS) in Zveza Lions klubov Slovenije organizirajo akcijo Stopiva skupaj, osvojimo vrh. Ena od nam bližnjih lokacij akcije bo na Zelenici v soboto, 22. junija, z osrednjim dogodkom ob 11. uri v koči na Zelenici, ki jo organizirata medobčinski društvi slepih in slabovidnih Kranj in Ljubljana. »Slepe in slabovidne ter čim več ljubiteljev planinarjenja želimo spodbuditi, da se podajo v hribe, kajti le s pogumom in z odločnostjo lahko zagotavljamo dostopnost do informacij, medsebojno razumevanje in sprejemanje drugačnosti. Na ta način se slepi in slabovidni tudi dokazujemo in uveljavljamo kot enakopraven del družbe,« je dejal Igor Miljavec, vodja delovne skupine pri ZDSSS.

Planinska akcija Gluhi strežejo v planinskih kočah pa je že lani v svoji prvi izvedbi doživela odličen odziv. V soboto in nedeljo, 22. in 23. junija, bodo gluhi stregli v Planinskem domu na Zelenici. Poslanstvo akcije Gluhi strežejo v planinskih kočah, ki jo organizirata odbor Planinstvo za invalide/osebe s posebnimi potrebami PZS in Mladinsko društvo za osebe z okvaro sluha je omogočiti polno dostopnost in vključevanje gluhih in naglušnih v družbeno okolje in vstop na trg dela, ozaveščati o njihovih možnostih in vzpostavljati sodelovanje med ljudmi, ki jih družijo ljubezen do hribov, njen namen pa je promovirati slovenski znakovni jezik in inkluzijo, ozaveščati o gluhoti in naglušnosti. Gluhi in naglušni bodo v naši bližini stregli tudi 6. in 7. julija v Tamarju, na Okrešlju in Kriških podih, 3. in 4. avgusta pa na Kredarici in pod Stolum.

Tridnevna gasilska veselica in odprtje prizidka

Olševke – Ta konec tedna PGD Olševke organizira tridnevno veselico pod velikim šotorom. Drevi ob 21. uri bo nastopila skupina Mambo Kings, jutri, v soboto, 22. junija, ob isti uri skupina Pop Design, v nedeljo pa poleg veselice prirejajo tudi proslavo ob nakupu nove motorne črpalke in odprtju prizidka h gasilskemu domu, ki so ga gradili od septembra 2017. Proslava se bo začela ob 16. uri, nadaljevali bodo z veselico s Kvintetom Dori. Kot nam je pred kratkim povedal Janez Rogelj, ki v občini Šenčur koordinira namestitve avtomatskih defibrilatorjev (AED), bodo enega namestili še na Olševku in s tem bodo z napravami za oživiljanje ob srčnem zastoju opremljeni vsi kraji v občini.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

TRST: 10. 7.; VELIKI KLEK / GROSSGLOKNER: 3. 7.; DOLOMITI: 8. 7.; MANDARINE: 4.–6. 10.; MEDŽUGORJE Z MANDARINAMI: 12.–14. 10. BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 20.–27. 10.; MORJE: DUGI OTOK: 27. 6.–5. 7., 16. 7.–23. 7., 23. 7.–30. 7., OREBIČ. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Ob dnevu državnosti

Tržič – Veteranske organizacije in Občina Tržič ob počastitvi dneva državnosti, v torek, 25. junija, ob 14. uri, vabijo na osrednjo slovesnost k spominskemu obeležju Policijsko veteranskega društva Sever (na mejnem prehodu Ljubelj). Udeležence bosta pozdravila tržiški župan Borut Sajovic ter podpredsednik Policijsko veteranskega društva Sever Gorenjska Ivan Hočvar, slavnostni govornik pa bo minister za notranje zadeve Boštjan Poklucar. Program bodo oblikovali člani Pihalnega orkestra Tržič in učenci Podružnične osnov-

ne šole Podljubelj. Tudi letos se boste lahko podali na 19. tradicionalni pohod po poteh teritorialne obrambe. Zbor udeležencev pohoda je ob 8. uri pri gostišču Karavla Koren, z avtobusom v Drago, pohod do planine Preval in nato proti platoju Ljubelj. Po končanem uradnem delu bo sledilo druženje in pogostitev.

Škofja Loka – V Škofji Loki bodo v torek, 25. junija, ob 18. uri na Mestnem trgu obeležili dan državnosti. Slavnostni govornik bo doc. dr. Drago Papler, prisluhnili pa boste lahko tudi koncertu Mestnega pihalnega orkestra Škofja Loka. V primeru dežja bo prireditev v Sokolskem domu.

Medvode – V počastitev dneva državnosti bo osrednja občinska prireditev v petek, 21. junija, ob 19. uri v Domu krajanov Sora. Slavnostni govornik bo predsednik Sveta KS Sora Mirko Javeršek. Po prireditvi bo odprtje 25. Extempora Sora in družabno srečanje.

Železniki – Od dnevu državnosti bo v soboto, 22. junija, kulturna prireditev. Ob 19. uri bo sv. maša za domovino, ob 20. uri pa prireditev na Placu pred cerkvijo sv. Antona. Slavnostni govornik bo Franc Bogovič. V primeru slabega vremena bo prireditev v kulturnem domu.

Gorenja vas – V ponedeljek, 24. junija, bo ob 19. uri sveta maša za domovino, po njej pa bo na Trgu Ivana Regna prireditev s kulturnim programom. V primeru dežja bo prireditev v Sokolskem domu.

Poljane – V nedeljo, 23. junija, bo ob 19. uri sveta maša za domovino, sledita kulturni program ob Lipi samostojnosti s podelitvijo priznanj KS Poljane in kresovanje. V primeru dežja bo prireditev v dvorani kulturnega doma. Slavnostna govornica bo Rosvita Pesek. V torek, 25. junija, bo organiziran pohod in kolesarjenje do vseh podružničnih cerkva poljske fare; pohodniki se zberejo ob 6. uri pred župnijsko cerkvijo v Poljanah, kolesarji pa ob 8. uri pred Gostilno na Vidmu.

Nova Oselica – V ponedeljek, 24. junija, bo ob 19.30 sveta maša za domovino, po njej pa prireditev s kulturnim in zabavnim programom.

Trebija – V torek, 25. junija, bo ob 19. uri na športnem igrišču potekala prireditev s kulturnim programom. V primeru dežja bo prireditev v dvorani gasilskega doma.

Kamnik – Vabljeni na slovesnost ob dnevu državnosti, ki bo v torek, 25. junija, ob 20. uri v Mekinjskem samostanu. Ob Mestni godbi Kamnik bodo kulturni program obogatili kamniški umetniki. V primeru slabega vremena bo prireditev v Domu kulture Kamnik.

Homec – V ponedeljek, 24. junija, bo ob 20. uri sv. maša za domovino v kapeli Povišanja Sv. Križa na Homcu. Ob 20.45 bo slovesna akademija pred Lipo samostojnosti sredi Homca. Slavnostni govornik bo Janez Marolt, profesor zgodovine. V kulturnem programu bo sodeloval Homški cerkveni pevski zbor. Ob 21.15 se bo praznovanje nadaljevalo na športnem igrišču pred homško šolo. V primeru slabega vremena bo pogostitev v veroučni učilnici.

Kranj – Nova Slovenija Krščanski demokrati vabijo na praznično prireditev, ki bo na predvečer praznika, 24. junija, na Sv. Joštu nad Kranjem. Maša za domovino bo ob 20. uri v tamkajšnji cerkvi. Slavnostna govornica bo Ljudmila Novak.

Besnica – KD Jožeta Paplerja Besnica vabi na praznovanje kresnega večera, dneva državnosti in družabno srečanje, ki bo v soboto, 22. junija, v cerkvi Janeza Krstnika v Spodnji Besnici in pred njo. Začelo se bo s sv. mašo ob 19. uri, ki jo bo daroval domači župnik Igor Jereb, himno in nekaj pesmi bo zapel domači MePZ Sv. Tilen, kulturni program osnovnošolcev pod vodstvom Barbare Mesec Štular in njenih sodelavk, pozdravni nagovor predsednika društva Janeza Zenija, družabno srečanje in sodelovanju s krajevno skupnostjo, turističnim in gasilskim društvom Besnica in domače čebelarke družine.

Koroška Bela – Farno KD Koroška Bela vabi na slavnostno prireditev ob dnevu državnosti v ponedeljek, 24. junija, ob 19.30 na Svetinovem dvorišču in v Kulturnem hramu na Cesti Ivana Cankarja 17.

Jezerko – Ob dnevu državnosti bo slavnostna prireditev v soboto, 29. junija, ob 11. uri pri spominskem obeležju na nekdanji Postaji mejne milice Jezerko na cestnem prelazu Jezerko. Slavnostni govornik bo Dragomir Jovanovič. Po svečanosti bo pogostitev v lovskem domu ob Planšarskem jezeru.

Utrip šole

Šenčur – Učenci in kolektiv Osnovne šole Šenčur ob koncu šolske leta ter ob državnem prazniku vabijo na javno prireditev Utrip šole, ki bo v ponedeljek, 24. junija, ob 10. uri v športni dvorani v Šenčuru.

Praznovanje in maša na Sv. Joštu

Kranj – Župnija Kranj Šmartin vabi v nedeljo, 23. junija, ob 10. uri na praznovanje zapovedanega praznika sv. Rešnjega Telesa in krvi na Sv. Joštu nad Kranjem. Po sv. maši bo tradicionalna telovska procesija.

Palačinke na Šenturški Gori

Štefanja Gora – Krajanji Apna vabijo v torek, 25. junija, med 9. in 16. uro na 10. srečanje brezplačnih palačink pred gostišče Pavlin na Šenturški Gori.

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v torek, 25. junija, pohod: Na palačinke na Šenturško Goro. Odhod bo ob 8. uri pred spomenikom krompirju v Šenčuru. Skupne hoje z vrnitvijo bo okrog 4 ure. Informacije in prijave do ponedeljka, 24. junija, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Dan Japonske

Ljubljana – V soboto, 22. junija, bo med 10. in 17. uro na Muzejski ploščadi na Metelkovi potekal festival Dan Japonske. Vstop brezplačen.

IZLETI

Turistični izlet v Čebelji raj Noč

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na turistični izlet v Čebelji raj Noč v torek, 16. julija. Odhod bo s posebnim avtobusom izpred Globusa ob 7.30. Predstavitev Čebeljega raja Noč, ogled čebelnjaka Antona Janše v Breznici, rojstne hiše Matija Čopa in ogled Prešernove hiše in cerkvice sv. Marka. Informacije in prijave v pisarni DU Kranj do srede, 10. julija.

Izlet in obiranje mandarin

Kranj – Komisija za izlete in turizem DU Kranj v sodelovanju s Toni turizmom iz Sevnice vabi na izlet: Trogir–Split–Šibenik in obiranje mandarin v dolini Neretve od 25. do 27. oktobra. Informacije in prijave v pisarni DU Kranj v času uradnih ur.

Kolesarski izlet

Kranj – DU Kranj vabi na kolesarski izlet Kranj–Kamniška Bistrica–Komenda–Brnik–Kranj v torek, 2. julija, ob 8. uri izpred nekdanje trgovske šole na Župančičevi ulici; z lastnim opremljenim kolesom in čelado, težja zahtevnost, 84 km.

Krnske planine

Kranj – DU Kranj vabi na planinski izlet na Krnske planine, v četrtek, 4. julija. Odhod s posebnim avtobusom izpred Globusa ob 7. uri; vrnitev v Kranj okrog 19. ure. Informacije in prijave z vplačili v pisarni DU Kranj do ponedeljka, 1. julija.

Kopalno-kulturni izlet

Kranj – DU Kranj vabi na izlet v Hotel Delfin v Izoli, ki ga organizira Komisija za kulturo pri DU Kranj v četrtek, 11. julija. Odhod s posebnim avtobusom ob 10.30 izpred KZ Sloga Primskovo, ob 20. uri bo koncert MePZ Petra Liparja. Prijave in informacije do zasedbe mest na tel. 041 875 809.

OBVESTILA

Krvodajalska akcija

Duplje – V ponedeljek, 24. junija, bo v gasilskem domu, Zgornje Duplje 8, potekala krvodajalska akcija, in sicer od 7. do 13. ure.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 22. junija, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Kaj so videli v tvojem domu ob 9. uri ter predavanje Boj proti duši ob 10.30.

KONCERTI

Filozofija ljubezni

Kranj – Komorni zbor De profundis Kranj vabi v nedeljo, 23. junija, ob 20. uri na zgodnjepoletni glasbeni večer Filozofija ljubezni v atriju Pavšlarjeve hiše v starem mestnem jedru Kranja.

Koncert Pihalnega orkestra

Šenčur – Letni koncert Pihalnega orkestra občine Šenčur bo v petek, 21. junija, ob 20. uri v Kulturnem domu Šenčur.

NOVA KNJIGA

Jelena Justin
**POZDRAVLJENE,
GORE** 4

**15
EUR**

7 poglavij
7 gorskih skupin
70 planinskih tur

Jelena Justin je ob 70-letnici Gorenjskega glasa izbrala 70 najlepših planinskih tur iz sedmih gorskih skupin: Dolomiti, Karnijske Alpe, Zahodne Julijske Alpe, Vzhodne Julijske Alpe, Karavanke, Kamniško-Savinjske Alpe in Alpsko predgorje. Vodnik je prava planinska poslastica.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Za dostavo po pošti se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Orkestru se bosta na odru pridružili sestri Veronika Šmid in Polonca Pokorn. Program bo povezoval Sašo Gašperlin.

Poletna glasbena srečanja

Šenčur – V Muzeju Šenčur bodo potekala poletna glasbena srečanja. V četrtek, 27. junija, bo ob 20. uri koncert kvarteta Acoustic Art. V petek, 28. junija, bo ob 20. uri koncert dua Spiritus Movens. V petek, 5. julija, bo ob 20. uri koncert zasedbe Capella Carniola.

Koncert zasedbe Punčke

Škofja Loka – V petek, 21. junija, bo ob 20. uri v Rdeči ostrigi koncert zasedbe Punčke.

Roža vetrov

Žiri – Pevka Klarisa Jovanovič in kitarist Igor Bezget bosta s koncertom Roža vetrov v nedeljo, 23. junija, ob 21. uri v cerkvi sv. Ane na Lednici pri Žireh z etno glasbo zaznamovala in pričarala letošnji kresni večer.

RAZSTAVE

Fotografska razstava

Slovenski Javornik – DPD Svoboda Javornik Koroška Bela vabi vse ljubitelje planinske fotografije na odprtje fotografske razstave Jaka Čopa v salonu Viktorja Gregorača. Odprtje razstave bo v petek, 21. junija, ob 19. uri.

Nagrajenci križanke **Razvojne agencije Sora** z geslom: SREDNJEVEŠKI DAN, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu, 4. junija 2019 in prejmejo nagrado so: 1. nagrado, knjigo Aleksandra Kornhauser Frazer, **Matevž Frlec** iz Škofje Loke; 2. nagrado, knjigo Herman Gvardjančič: Risbe, **Beti Demšar** iz Radovljice; 3. nagrado, dve brezplačni vstopnici za Loški muzej **Minka Prevodnik** iz Radovljice.

Nagrajenci križanke **Gorenjskega glasa** z geslom: ZDRAVO Z NARAVO, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu, 7. junija 2019 in prejmejo nagrado so: 1. nagrado, vzglavnik Slovenska postelja, **Simona Kuhar** iz Dupelji; 2. nagrado, knjigo Recepti za vse letne čase, **Mija Murovec** iz Zg. Jezerskega; 3. nagrado, knjigo Melanda, **Tone Pobežin** iz Tržiča. Nagrajencem čestitamo!

Nagrajenci nagradne križanke **Pustolovski park Straža Bled**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu št. 46 (11. 6. 2019), so: **Ana Serpan** iz Preddvora, **Mirjam Dvorak Drašler** iz Ljubljane in **Jože Kocjančič** iz Radovljice. Nagrajenci prejmejo vstopnico za Pustolovski park Straža Bled za otroka do 14. let. Pravilno geslo je bilo: Adrenalin za vso družino. Iskrene čestitke!

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trig Tonača Čufarja 4, 4270, Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

NOVOST

Knjiga opisuje zapleteno življenjsko zgodbo našega "zdomca" od skromne naklanske hišice do mogočnih kremeljskih palač in ga obenem uvršča v takratni čas in življenjski prostor. Dr. med. Jurij Kurillo je delo zasnoval in prispeval poglavja o zgodovini evropske medicine, o Gregorju Voglarju, o "terapevtskem" postopku puščanja krvi ter o usodnih valovih kuge.

**15
EUR**

128 strani, trda vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek
neprekinjeno od 8. do 16. ure,
sreda od 8. do 17. ure,
petek od 8. do 15. ure,
sobote, nedelje in prazniki
zaprti.**

NEPREMIČNINE STANOVANJA

PRODAM

V KRANJU - Zlato polje prodam 3 sobno stanovanje z balkonom, cena po dogovoru, tel.: 031/449-093 19001694

FESST, d.o.o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

ODDAM

ENOSOBNO stanovanje, 40 m², Planin 2, Kranj, tel.: 040/243-347 19001685

Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, E: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami. Obiščite nas na naši spletni strani: www.domplan.si

VIKENDI, APARTMAJI

PRODAM

V SLOVENSkih Goricah prodam opremljen bivalni vikend, 100 m², s 3.600 m² zemljišča, sadovnjak, vinograd in njiva, na mirni sončni legi, cena 85.000 EUR, tel.: 070/636-170 19001695

LOKA NEPREMIČNINE d.o.o.
Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka
gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00
e-mail: info@loka-nepremicnine.si

GARAŽE

ODDAM

GARAŽO na Gogalovi ulici - Planina 1, poštemu najemniku, tel.: 031/743-170 19001720

MOTORNA VOZILA AVTOMOBILI

PRODAM

HYUNDAI i30 karavan, 1.6 bencin Comfort, letnik 2009, 1. lastnik, 125.000 km, kupljen ter redno servisiran v naši avtohiši, odlično ohranjen. Avto Lušina d.o.o., Gosteče 8, Škofja Loka, 04/50-22-000, 041/630-754 19001721

HYUNDAI i20 1.4, bencin Dynamic, letnik 2009, 163.000 km, 5 vrat, kupljen ter redno servisiran v naši avtohiši, odlično ohranjen, 1. lastnik. Avto Lušina d.o.o., Gosteče 8, Škofja Loka, 04/50-22-000, 041/630-754 19001722

HYUNDAI i40 karavan, 1.7 diesel Style smart, letnik 2012, 1. lastnik, 119.700 km, kupljen ter redno servisiran v naši avtohiši, odlično ohranjen. Avto Lušina d.o.o., Gosteče 8, Škofja Loka, 04/50-22-000, 041/630-754 19001723

TESTNO vozilo - Hyundai Kona 1.0 bencin, letnik 2018, maksimalna možna oprema, 6.550 km. Avto Lušina d.o.o., Gosteče 8, Škofja Loka, 04/50-22-000, 041/630-754 19001724

ODLIČNO ohranjen Peugeot 3008 1.6 HDI, let. 2011, bele barve, 172.000 km, ser. knjiga, tel.: 031/506-673 19001607

PEUGEOT 407, karavan, 1.6 16 V HDI, letnik 2006, redno servisiran, lepo ohranjen, cena 1.800 EUR, tel.: 041/538-485 19001706

TESTNO vozilo - Suzuki S-cross 1.4, 4 x 4 bencin, letnik 2018, maksimalna možna oprema, 6.200 km. Avto Lušina d.o.o., Gosteče 8, Škofja Loka, 04/50-22-000, 041/630-754 19001725

MOTORNA KOLESA

PRODAM

MOPED, 49 ccm, registriran, škornje štev. 43/44, motoristično obleko štev. 44, tel.: 031/520-004 19001688

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857 19001541

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtoveka po celi Sloveniji, Grega Meze s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 19001564

STROJI IN ORODJA

PRODAM

ČRPALKO za odpadno vodo - gnojivko, cirkular za žaganje drv, ALU ohišje za kosilnico, tel.: 041/858-149 19001707

KOTNO brusilko, 2 kw, 6.000 obr./min, premer pšošče 230, tel.: 04/25-31-057 19001711

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

LOTO

Rezultati 49. kroga – 19. junija 2019
1, 6, 8, 18, 24, 36, 39 in 4

Loto PLUS: **3, 7, 10, 13, 14, 22, 32 in 37**
Lotko: **6 7 8 6 8 6**

Sklad 50. kroga za Sedmico: **2.830.000 EUR**
Sklad 50. kroga za PLUS: **810.000 EUR**
Sklad 50. kroga za Lotko: **120.000 EUR**

**OTROCI NAS
POTREBUJEJO**

S poslanim **SMS** sporočilom **ZVEZEK5** na **1919** boste darovali **5 EUR**. Hvala!

Prispevajo lahko uporabniki Telekom Slovenije, A1, Telemach, T-2, Bob in HOT.SI.

Zbiramo šolske potrebščine za **11.000** otrok v stiski.

8. TERENSKA KRVODAJALSKA AKCIJA - JUNIJ 2019

Območno združenje Rdečega križa Kranj vas vabi, da se pridružite družini krvodajalcev in se udeležite **junjske terenske krvodajalske akcije**, ki bo:

V PONEDELJEK, 24. JUNIJA,
v Gasilskem domu v Dupljah, Zgornje Duplje 8.

Odvzemi krvi bodo v času od 7.00 do 13.00.

RKS Območno združenje Kranj
Bleiweisova 16, 4000 Kranj
Tel.: 04 20 18 672

NOVOST

KRVAVA ZARJA

Doživeto pričevanje o medvojnem in povojnem komunističnem nasilju na Škofjeloškem

Poučna biografija klene in bistre 88-letne Škofjeločanke, ki je doživela medvojnno in povojno komunistično nasilje. Njeno sporočilo je, da se bomo le z resnico osvobodili boleče preteklosti in se kot narod ozrli v lepšo prihodnost.

138 strani, mehka vezava

Avtorica **Meri Božovičar**

**17
EUR**

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

JELŠEVE in jesenove deske različnih dimenzij, tel.: 04/51-21-777 19001667

MREŽE za beton, tanke, 10 kom., cena 60 EUR, tel.: 041/214-500 19001690

OPEKO, 20 x 30, 3 palete, štedilnik Gorenje, 2 plin + 2 elektrika, vse ugodno, tel.: 01/83-23-939 19001691

ROČNI voziček za prevoz materiala, cena 35 EUR, tel.: 031/850-536 19001701

PODARIM

CEMENTNE plošče, 30 x 30 cm, cca 8 m², tel.: 04/59-45-197, zvečer 19001678

KOPALNIŠKA OPREMA

PRODAM

KOPALNIŠKO banjo, malo rabljena, širine 60 x dolžina 160 cm, ugodno, tel.: 01/83-23-939 19001692

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razzagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 19001556

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

ODLIČNO ohranjeno dnevno sobo in pisalno mizo, 2,6 m, cena 100 EUR, tel.: 040/551-213 19001684

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

KOMBINIRAN, zidan štedilnik drva, plin, elektrika, dolžina 150 cm, tel.: 040/647-491 19001705

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

ROLERJE Salomon, štev. 39 in 43, cena 5 EUR, tel.: 040/232-490 19001689

HOBI

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, celade, uniforme, tel.: 051/740-430 19001718

STARINE: mizarški ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 19001562

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

MLADE mucke, tel.: 031/485-210 19001698

STARINE

KUPIM

STARE razglednice, nalivna peresa, stare kinder in pezz figurice, dobro plačilo, tel.: 031/408-713 19001386

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA CENEJE - podvojimo vrednost vašega zelenega recepta do 101 eur! Optika Aleksandra, Qlandia, tel. 051/731-721, www.optika.si 19001545

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CISTERNO za gnojvko, 3.200-litrsko, tel.: 041/378-771 19001679

OBRAČALNIK Sip 220 favorit, puhalnik Tajfun, mlin za žito, šrotar, tel.: 040/739-512 19001681

RABLJENO kosilnico BCS, narejen servis, cena 400 EUR, tel.: 040/502-690 19001683

TRAKTOR Tomo Vinkovič 420, s priključki, lepo ohranjen, tel.: 051/423-322 19001709

ZELO malo rabljeno trak škroplilnico in ročni kuli, tel.: 041/894-493 19001704

KUPIM

MOTOKULTIVATOR Gorenje muta, lahko tudi v okvari, tel.: 041/677-605 19001693

TRAKTOR, lahko tudi slabše ohranjen ali neregistriran, tel.: 031/445-956 19001674

PRIDELKI

PRODAM

ČEŠNJE, domače kvalitetne hrustavke, dnevno sveže obrane ugodno prodajamo. Kmetija PRINC, Hudo 1 pri Kovorju, tel.: 041/747-623 19001720

JEČMEN, integrirana pridelava. Kmetija Matijevc, Podbrezje 192, tel.: 041/538-583 19001686

JEČMEN, ročni kuli in dobro ohranjen trak, škroplilnico, tel.: 041/896-493 19001703

RABLJENO kosilnico BCS, pravkar opravljen mali servis, cena 400 EUR, tel.: 040/502-690 19001726

SVEŽE gozdne borovnice, tel.: 041/967-331 19001708

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

10 DNI starega ČB bikca, tel.: 041/377-122 19001687

BIKCA LS/ČB, starega 14 dni, tel.: 041/378-771 19001680

BIKCA simentalca, starega 14 dni, tel.: 041/938-163 19001697

BIKCA simentalca, starega 3.5 meseca. Zabukovje 2, Kranj, tel.: 041/223-797 19001712

ČB bikca, starega 14 dni, tel.: 031/803-521 19001713

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 19001559

NESNICE - rjave, grahaste, črne pred nesnostjo, brezplačna dostava po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic Tibaot Svatin Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 19000499

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in telčke. Kogler Franz A. d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 19001558

VOZNIK AVTOMEŠALCA / HRUŠKE ZA BETON (m/ž)

Pogoj: Izpit C kategorije, delovne izkušnje kot voznik tovornjaka (ni nujno mešalca). Zaposlitev: za določen čas. Prijavijo se lahko tudi upokojeenci.

Prijave: Martina@n-b.si. Dodatne info: 041 352 320.

NIKOTRANS & BEGRAD d.o.o., Savska Loka 23, Kranj

OSTALO

PRODAM

PŠENIČNO slamo z 1,5 ha, tel.: 040/851-885 19001682

ZAPOSLOTVE (m/ž)

NUDIM

DELO dobi dostavljalec hrane, natakara in kuhar. Gostilna Logar, Igor Logar s.p., Hotemaže 3 a, Preddvor, tel.: 040/130-877 19001719

IŠČEMO osebo za pomoč v kuhinji. Gostilna pri Matičku, Matjaž Erzar s.p., Jezerska cesta 41, Kranj, tel.: 041/229-788 19001700

V CERKLJAH zaposlimo osebo za razvoj pic, lahko tudi samo za vikende. Intertrend d.o.o., Savska loka 21, Kranj, tel.: 041/692-821 19001699

HONORARNO zaposlimo voznika C kategorije, lahko tudi mlajši upokojevec. Simon Rakovec s.p., Javornik 3, Kranj, tel.: 040/716-322 19001664

ZAPOSILIM frizerko s prakso v Kranju. Frizerski salon Cilka Sattler s.p., Oldhamska cesta 14, Kranj, tel.: 041/386-909 19001696

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.ne 19001557

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si 19001561

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišč, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 19001565

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali - možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 19001586

BELJENJE in glajenje sten, barvanje fasad, napuščev, ograj, nadstreškov, sanacija plesni, dekorativni ometi in opleski, vam nudi Pavel Ivan, s.p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 19001447

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53/a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 19001560

KOMPLETNA obnova stanovanj, kopalnic, polaganje keramike, naravnega in umetnega kamna - hitro in ugodno! Matej Kenda s.p., Žiganja vas 63, Križe, tel.: 041/520-449 19001585

LEARD d.o.o., Pivka 11, Naklo nudimo zaključena gradbena dela, urejanje dvorišč ter fasadesraka dela, adaptacije stanovanj in hiš, suhomonataža Knauf, dimniki, škarpe, ometi, izkopi, ..., tel.: 041/583-163 19001566

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 19001165

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 19001555

IŠČEM

IŠČEM žensko za 1 x tedensko čiščenje stanovanja pri starejši osebi, tel.: 040/206-143 19001717

ZASEBNI STIKI

VDOVEC, star 79 let, z zg. Koroške v Avstriji, ki se je slovensko učil na čezmejnem projektu Sosed/Nachbar, želi spoznati družabnico za učenje slov. in ital. ter spoznavanje slov. in beneških krajev. Dobrodošlo znanje nem. in angl. Pišite na: aigner_peter@aon.at 19001677

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. http://www.zau.si, tel.: 031/836-378 19001563

RAZNO

IŠČEM redno delo za 4 ure dnevno in podarim kužke mešančke, tel.: 041/923-994 19001710

PODARIM

1.500-LITRSKO poliestersko cisterno za kurilno olje, tel.: 041/900-296 19001716

IŠČEM

STARO odpadno železo, pralne stroje, pipe, akumulatorje, računalnike, odpadljem brezplačno, tel.: 040/385-956 19001714

Prosta delovna mesta

FIZIOTERAPEVT – M/Ž (1 delovno mesto)

SREDNJA MEDICINSKA SESTRA II –

M/Ž (2 delovni mesti)

BOLNIČAR NEGOVALEC I - NEGA III IN IV –

M/Ž (2 delovni mesti)

Informacije o prostih delovnih mestih do dosegljive na spletni strani ZRSZ www.ess.gov.si, spletni strani doma www.dom-viharnik.si, na elektronskem naslovu tajnistvo@dom-viharnik.si ter tel. št.: 04 583 77 01.

Kandidati naj prošnje z dokazili pošljejo pisno po pošti ali na elektronski naslov:

Dom Viharnik, Čičare 14, 4280 Kranjska Gora ali

tajnistvo@dom-viharnik.si.

Drobne sladice vam bodo s svojimi pisanimi barvami in privlačnimi oblikami zagotovo polepšale dan. Lahko so prijetna popestritev zabave, drobna pozornost tistim, ki jih imamo radi, zagotovo pa bodo vsakomur pričarale nasmeh na obraz. Z malo truda in ščepecem domišljije jih lahko izdelate prav vsak.

52 strani, 169 x 220 mm, trda vezava

6
EUR
* Poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

OSMRTNICA

*Le srce in duša ve,
kako boli, ko več te ni ...*

Vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom sporočamo žalostno vest, da nas je v 76. letu starosti zapustil naš dragi in nenadomestljivi

MUSTAFA RAMIĆ

Od njega se bomo poslovili v petek, 21. junija 2019, ob 14. uri na pokopališču v Kranju. Žara bo od 9. ure dalje v žalni vežici.

Žalujoči vsi njegovi

V SPOMIN

*Ljudje, ki jih ljubimo, ne gredo proč,
z nami hodijo nevedoč.
Ne vidimo jih in ne slišimo,
a vendar so z nami,
še vedno ljubljene,
pogrešani, nam najdražji.*

**KOCIJAN
JOŽETA IN KATARINI**
3. 3. 1932–4. 4. 2003 12. 10. 1936–20. 6. 2018
iz Stražišča

Hvala Bogu za vsa leta, ko smo vaju imeli. Sedaj hodimo tja, kjer v tišini spita. Tam lučka ljubezni vsak dan gori, to je zdaj edino, kar vama lahko damo za vsa lepa leta, ki smo jih skupaj preživeli. Hvala vsem, ki njun spomin počastite z lepo mislijo ali prižgete svečko.

Hči Zlatka z družino

ZAHVALA

*Solza, žalosti, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.
(T. Pavček)*

V 51. letu se je od nas za vedno poslovil naš dragi

NANDE VONČINA

iz Stražišča pri Kranju

Ob njegovem nenadnem odhodu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in sodelavcem za izrečena ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje, sveče in vso drugo pomoč. Zahvaljujemo se župnikoma g. Bojanu Likarju in g. Srečku Vončini za lepo opravljen obred, Alešu Bonetu in Majdi Marknu za tople besede slovesa ter pogrebni službi Komunala Kranj. Iskrena hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste se v tako velikem številu poslovili od dragega pokojnika in ga pospremili na njegovi zadnji poti ter nam v teh težkih trenutkih nesebično stali ob strani.

Žalujoči: žena Nada, otroci Tine, Matic in Nika, starša ter sestri Brigita in Eli z družino
Stražišče, 17. junija 2019

ANKETA

Odpri kranjsko
letno kopališče

MAŠA LIKOSAR

Včeraj so odprli letno kopališče v Kranju, ki bo do konca avgusta vsak dan od devete ure zjutraj do desete zvečer na voljo plavalcem, da se v vročih dneh ohladijo, zaplavajo in se zabavajo. Prve obiskovalce smo vprašali, ali so komaj čakali odprtje, bi ga lahko odprli prej ... / Foto: Tina Dokl

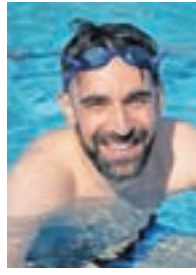
Alja Starc, Kranj:

»Letos so že bili vroči dnevi in tedaj smo pogrešali bazen, odpreti bi se moral 14 dni prej. Obiskuje ga vedno več ljudi in včasih je prava gneča. Zdi se mi, da je postal pre-majhen za vse obiskovalce.«

Jadranka Završnik, Kranj:

»Ko se temperature dvignejo do trideset stopinj, bi moral zunanji bazen že biti na voljo kopalcem. Rada pridem, ko ni preveč ljudi, bazen je čist in urejen in nudi možnost za rekreacijo in sprostitve.«

Kole Kostadinov, Kranj:

»Rad plavam, zato mi odgovarja, da so bazen odprli, lahko bi ga morda že teden dni prej. Voda je za prvič sicer odlična, bi bilo pa smiselno, da bi bazen obnovili ali zgradili še enega, večjega.«

Goce Miškov, Naklo:

»Do sedaj ni bilo hujše vročine in bazen se je odprl ob pravem času, ker napovedujejo visoke temperature. Letos ga bom pogosteje obiskoval, lahko bi bil le večji, pogrešam tobogane za otroke.«

Dževad Bečić, Kranj:

»Bazen bi se moral odpreti že 1. junija in komaj sem čakal, da začne delovati. Redno ga obiskujem že vrsto let, in če je lepo vreme, pridem vsak dan, saj mi predstavlja odlično in je enakovreden morju.«

V domu tudi mladoporočenca

Na Breznici so odprli nov pastoralni dom, v katerem so uredili veroučne učilnice, prostore so dobili skavti, mladina, pevci ... V garsonjero v mansardi pa sta se že vselila tudi mladoporočenca, skavta Mojca in Jakob, ki opravljata delo hišnika.

URŠA PETERNEL

Breznica – Pastoralni dom so zgradili na mestu skoraj dvesto let starega, dotrajanege »farovža« sredi Breznice. Pred štirimi leti so ga podrli in začeli graditi nov objekt. Projekt je vodil župnik Marjan Lampret ob pomoči gradbenega odbora. Kot je povedal, je gradnja trajala tri leta, že prvo leto je bil objekt pod

streho, v naslednjih letih pa so dela opravljali različni izvajalci. Dom so slovesno odprli 18. maja s sveto mašo in blagoslovom.

V objektu je skoraj 640 kvadratnih metrov površin v pritličju, mansardi in kleti. V pritličju sta dve veroučni učilnici, pevska soba, sanitarije (tudi za invalide) in čajna kuhinja. V mansardi so velike, svetle prostore

Simbol doma je riba, v grščini ihtis, črke v besedi so hkrati tudi začetnice besed v besedni zvezi, ki v prevodu pomeni Jezus Kristus, Božji Sin, Odrešenik.

dobili skavti, v enem delu pa so uredili garsonjero, v katero sta se že vselila mladoporočenca Mojca in Jakob, sicer tudi skavta, ki opravljata delo hišnika, skrbita za objekt, čistočo, ogrevanje in

okolico. V kleti imajo skavti skladišče, urejeni so tudi servisni prostori. Po besedah župnika Marjana Lampreta dom že živi, v njem se vsak teden srečujejo skavti, ki jih je kar 120, nove učilnice služijo srečevanju otrok (verouk obiskuje kar 143 otrok) in mladih, v pevski sobi vadiata cerkvena pevska zbor, zbirajo se člani biblične, molitvene in drugih skupin. Prostori so primerni tudi za večja srečanja, pogostitve ...

Gradnja je stala 350 tisoč evrov, Župnija Breznica je tretjino sredstev dobila z zameno župnijskega zemljišča, več kot polovico so prispevali župljani, nekateri obrtniki so se odpovedali plačilu ... Veliko del so opravili skavti, samo z zbiranjem starega papirja so zbrali okrog 3500 evrov. Urejena je tudi okolica, na asfaltiranem dvorišču je prostor za druženje, vas pa je pridobila tudi nekaj parkirnih mest, potrebnih zlasti ob pogrebi.

Novi Pastoralni dom Breznica

Na Jesenicah novo otroško igrišče Katja

URŠA PETERNEL

Jesenice – V sredo so na Jesenicah odprli prenovljeno otroško igrišče Katja ob Mladinskem centru Jesenic. Občina Jesenice je za investicijo namenila dobrih štiriideset tisoč evrov, igrišče pa je razdeljeno na tri vsebinske sklope in je namenjeno različno starim otrokom, v osrednjem delu pa je tudi medgeneracijski prostor. Igrala

na igrišču naj bi spodbujala igro, motoriko, druženje in sodelovanje. Po besedah župana Blaža Račiča z urejanjem otroških igrišč – v preteklosti so vsako leto obnovili ali na novo zgradili vsaj eno igrišče v občini – želijo dvigniti kakovost bivanja na Jesenicah in omogočiti otrokom, da se bodo dobro počutili v domačem okolju. Naslednje otroško igrišče, ki so ga že začeli urejati, je Biba na Plavžu.

Prvi so igrišče Katja preizkusili učenci z Osnovne šole Poldeta Stražišarja, ki so ob odprtju pripravili tudi glasbeni nastop.

Podaljšali popolno zaporo na cesti Logatec–Žiri

Žiri – Na cesti Logatec–Žiri, kjer direkcija za infrastrukturo izvaja sanacijo brežin in rekonstrukcijo cestišča, bodo popolno zaporo podaljšali do 25. julija. Kot so pojasnili na direkciji, je to potrebno zaradi več manjših postopnih miniranj zaradi varovanja kraške jame na območju posega in bližnjih objektov. Dela sicer potekajo v utesnjenem prostoru med vodotokom in strmo vkopno brežino, so razložili. V času popolne zapore so za osebna vozila obvozi predvideni po vzporednih lokalnih cestah, in sicer Rovte–Hlevni Vrh–Vrh Sv. Treh Kraljev–Račeva–Žiri in v obratni smeri. Za tovorna vozila bo promet v smeri Logatec–Vrhnika–Horjul–Gorenja vas–Žiri in obratno. Od 26. julija do 30. oktobra je na cesti Logatec–Žiri predvidena delna zapore.

Višje cene položnic za komunalo

Kranj – Kranjski mestni svetniki so na junijski seji govorili o osnutku odloka o ustanovitvi in organiziranju podjetja Komunala Kranj, nato pa so potrdili nove cene storitev odvajanja in čiščenja odpadnih voda. Vidnejša sprememba je pri ceni omrežnine za odvajanje odpadnih voda, ki je posledica predaje kanalov za odvajanje padavinskih voda v najem Komunali Kranj. »Nove cene veljajo s prvim junijem in bodo za 1,82 evra višje,« je pojasnil kranjski župan Matjaž Rakovec.

vremenska napoved

Danes bo dopoldne precej sončno, sredi dneva in popoldne pa spremenljivo do pretežno oblačno s krajevnimi nevihtami, ki se lahko zavlečejo tudi noč. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo oblačno s pogostimi plohami in nevihtami.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

15/29 °C

SOBOTA

15/25 °C

NEDELJA

16/25 °C

